

دیونک
نصرالله حافظ

۱۷۶

د کتاب نوم : تاتری
د چاپ خای : دولتی مطبع
د چاپ شمیر : ۲۰۰۰
مهنتم : محمد انور شمسه حبیلی
کابل : افغانستان

تاتری

ویونگی
نصرالله حافظ

چپروونگی

دقومون او قبایل و فراز

د ن ش ر ا ت و او ف ر ه ن گ چار و میری است

۱۳۶۶

سیا بند ویسی نیمه
بونیکه مینی نیاون یاد میں ناین
میری میصل نیاون نیاون یاد میں ناین

اھداء

دھنھ پاکی او سپی خلی ارواتھی
دلو مری ھل د پارہی قلم زما په
گو تو کی را کری تختہ نی نر ما پغیز
کی ای بنی دہ او زما ستر کی دالفا و
بی دیکو سرہ بلد کری دی او دا
زمافا ضل او پوہ پلار دی .
(حافظ)

دھنپڑائی

دارد بی هنریه پنگیلو و سکلار کو کی دلخواه مدنی دلخیز باتو او غور زنگو نو اوندیلی
دیور از و نور او زنگ سه امتزاج زمینبر دلپیشود شعر یاری اوی خصوصیت دی
دال امتزاج چه خیوه را به کامیابی همراه مخفی تدریغ اعلی بی کی یو شعر هموده
کامیابی، خود و روازه را کی دی. زمینبر پیشی پیشتو خواهی پیش اعلی از نو که
لو استار نصرت «قط» دی. داینه لری ادیبری پیشتو خواهی پیش اعلی از نو که
دلور مقام، دی قدر او و سره دشمرت لام جهودیت و بدهی پدی جهه هم
دی چه کی سینکلی شعر تشریف هنری سینکلار دیاره نهادی ایونه بی خپلو
شخصی جذباتو، وارداتو او احساس تو دلخیز رد پاریکیه. بلکه بی توله
تاریخی پیشتو خواهی دلو سلوونو نش ای پیش ایاره، نویه په داسی ایزد زنگ کی بیانوی
چی دلخیز شپونکی اود ایلید و نو کوچی، دیسپر دیونیورستی دیوگار
او دلپیشتو ایود مدارکیه ترکیه یو شعر خود را جوش، دلوله او غور زنگ لخی
زه خیلی خصر دشاعری دلپیشتو ایوند خوند دلوری مطلعی. یو طالب عالم هم دارم یه
لخس لازم شنخ دی چی دلپیشود شعر فیم اود دی لشکری او میخ لخی سره

دی و ترددی پیشندگی پیامدم . دی لرک زمایوه دی و چپی

رنظر اورده دشمن فز سرده ده .

خنکه چی دیدی خست دلی او هنری صفتونو یوسنہ خایند امشانی

شاعر دی . نو حکمہ زد پیر دعوه سر پیام چی دی نصر دایی دره شعر

خوند اور وند لرک بلکه دره شخصیت هم دره دشمن غنیمی خوند او اینک

دی . نو حکمہ دی پیروز لموکی دادی او هنری صفتونو را لرزدی

او دلوی عصر زیست عالم از تری زنگ اوقنگ آخنی پیر دی لعنه دی

بیوازی خنکه شاعر نه دی بلکه دوی پیشنه کی دشمن دی بخاریو

راسی و زمه دلچی دیری غوچه او غوچ پری موسیری او

غوریزیک ، اوز موند دوخت پیشتو زبه او ادب پیر دی ناز او ویا به

شی ، قاظه حب پیر ده پیشتو خانکی یو داسی پیشندی شوی او خوش شوی شاعر

دی چی که خدم زد دلته چان فرنگ گم چی دره شخصیت شعر او هنری په باب

دیر هنر نوی نز الکونه او را دلگانی ، خلابه ای از اسے اونوی نوی

ارجحونه دخیلی میخی اومطابع نایکن لوتستونکونه پیر کونه کرم چ دل

شعری لری ، خونه پوهیز چی پردی لند تحریر کی به لوتستونکی ما میز

اتفاق و کری چی دلته مانه دی ضرورت نشته او هنری به دکه ب

لوستونه بیوال وی ، او قول خوند ، زنگ ، ولمه او لانیزه بکه چیده دلی .

زمور عصر دلپای وی شاعر چی خنگه دشمن دفن اوز نز الکونه ما هر کی دغدشان

دری

د مجھی په ھر لیخ لو ملی ٿو ڦوند په ھر لمعہ درنہ ھر خوالمضوعاتے ٽامنځی گئی
لود ده انسانی عالمضه لو ملی چینی قدم په قدم لو چنځه په چنځه رالریز یئر نو چکه دی
شعر و یلوکی دریابی طبیعتے لو رولانس رولن ٿم لری، دغد و جبه ده چی ده دیر
اسع رلیکلی لو چی دی، چی ھنھ دھیلو ده در در لدبی لو ھنری میلزکی چان
خرگز دی چی لش شوک او شای شوی هم ڏ، علمی او ادبی مقاماتو لو
دھیلو لاد لو سوئون قدر ولی هم دی. په ملی او بین السالی مخالفوکی پیښندی
شوک لو یاد شوک هم دی، جایزی لو امتیز کی هم تر لاسکری دی.
لود اجنبیو لهنی ٿخنے یو چونو نه ده، المتبه داسی چونو نه ده چی چاچب
په لاروکی دره شخصیت، دره فکر، ملیت لو بشیرت لو ادب ھنر ھنھ هنر لار
ده چی که دی ڦوق لو مطابع خاوندی لو لی نو ڦھنھ چاچب ده دوخت لو دره
ارحسا، در مین زده لو روبانه فکر دی سبکی لو معياری تصویر و نہ
پکه ڦوندک لو تحرک لیدی شئ.

دنیوی دنار یخی رفتار په دی شنخ محمد مر جامد لو چیل ھیلاد لو چی
دلی بیدلری حرکت او اوسی اوا جماعی عورزو پرزو دبلون په دی
وخت کی د انسانی خوشحالی، سوکلی لو امنس دلوی هجی پر قدم په قدم
چپ چنځن نو ملی لو متری شعرتہ نش دی ضرورتے دی.

د خوشحالی چبڑا چیز نه چو دھیلو ده دروی عالمان، ادینا چو دشاعران
ھم دی ته همچو په لخدا لو جو شر متوجه دی. ڦھاچب دا جموعه (قاتی)

خلور

په دی لرکی یو سنگلی لر دی لر دی محی مجموع اشعار په دغه سمت یک گوئر
 ایشانی قتلدم دی. یعنی نه میور دویاری تاریخ قوم لو اوس در ژوند دویاران
 کارولانه پیشتر سی با دون کی دھر دستوری په شانه په عین موقع وخت
 لو ضرورت رامخانیخ کیږدی. هیله ده راجه عمو به دری کارولان
 ده لار جوش او مسٹی دپانه دیک میور ثابت شی حکم

زه د چپل طرفه لو د چپل او لسو نو د طرفه دی ته

چپل سترگه لوز ره مخ ته بدم غولان

چی د ادب شوقیانو لوز میور د اوریدو

لو کپل او لسو نو ته د دی

مشعر

و زو یسخ. و رس دعا

کوم چو حافظ صحبه لوز میور

دری وخت شاعر لر دی توفیق میاموی چی دغه

شانه اشعار دلکی لو هغه دغه شانه د جمل او لسو خدمت شه

وراندی کیږی.

آمین - امیر خاکه - سید - وزیر الکبیر عینه

فهرست

نمبر- عنوان	مخ	مخ	غیر-عنوان	مخ
۱- قلمتراس ته			۱۴- وطن واي	۲۸
۲- دخپلواکي ليلا			۱۵- دېپېتېزوالى غېز	۳۰
۳- دوطن خاۋىرى			۱۶- دەنسۈرەپىچى	۳۲
۴- لورە			۱۷- ھەممەرەپىچى	۳۴
۵- خېپلواکي وايى			۱۸- عالى مجاھەد	۳۷
۶- دېپېرى فرياد			۱۹- پېچىلەر دېلىم زادىسى	۳۸
۷- ورخ دە			۲۰- داوطن دېپېتىنۇدى	۴۰
۸- مۇن وايىو			۲۱- دىيەم حکوم ارمان	۴۳
۹- ھېمیش خېليل تە			۲۲- ملنگ جان مېشىو	۴۴
۱۰- فېصلە			۲۳- وخت غېيت دى	۴۶
۱۱- خېتىز نسواتى			۲۴- دېپۇندىشلى	۴۸
۱۲- داتاتىزى دى ...			۲۵- چىڭ ئانلى يېرىدى	۴۹
۱۳- باچا خاتەھەركى			۲۶- دەھن بابا تصویر او شعر	۵۲
			۲۷- نشته دى	۵۵

مغ	مفرد- عنوان	مغ	مفرد- عنوان
۱۰۸	۴۹- بی و سه هیله	۵۶	۲۱- دخپلواکی ناوی
۱۱۱	۵- ملی قیام	۵۸	۲۹- بی وطن پیشتو
۱۱۳	۵۱- دخیر ننداره	۶۱	۳۰- اعلان
۱۱۷	۵۲- لیونی زرجه ته	۶۴	۳۱- هود
۱۱۹	۵۳- خیری گریو اونه	۶۶	۳۲- تراوسه
۱۲۱	۵۴- دنگ داور بچی	۶۹	۳۳- بهار او خزان
۱۲۴	۵۵- دوخت استعما رته	۷۳	۳۴- پیشنهاد زلمی بایی
۱۲۶	۵۶- دازادئ شهید ته	۷۴	۳۵- دلوی بردین
۱۲۹	۵۷- قوی شاعته	۷۶	۳۶- پیشنهاد تووه وای
۱۳۲	۵۸- زموب هود	۷۹	۳۷- نگیلی توکی
۱۳۴	۵۹- دشاعر مینه	۸۰	۳۸- فریاد
۱۳۸	۶- گیله	۸۳	۳۹- وطنی :
۱۴۰	۶۱- زلمی هود	۸۵	۴۰- بندی شاعته
۱۴۲	۶۲- پام کوه	۸۸	۴۱- دیپلار وطن
۱۴۳	۶۳- سکنی مابنام	۹۱	۴۲- کاروان
۱۴۵	۶۴- شعر دوای	۹۳	۴۳- دسبا آزاد نسیمه
۱۴۶	۶۵- پیشنهاد غور	۹۶	۴۴- دیوچکوم بندی پیغام
۱۴۷	۶۶- خه ولیکم	۹۸	۴۵- احتجاج
۱۴۹	۶۷- دروند اویه	۱۰۰	۴۶- ددالترکتئی
۱۵۰	۶۸- پیشتوں تکل	۱۰۲	۴۷- چپر هار دگوه هار
۱۵۱	۶۹- دخوار و کبن ترانه	۱۰۵	۴۸- دیسکی سره خبری

ج

نمبر	عنوان	نمبر	عنوان
۱۹۵	-۸۷ دتوپ برسیننا	۱۵۵	-۷۶ نه پوهینم
۱۹۶	-۸۸ تائیخ مشاعر	۱۵۸	-۷۱ لوی اختتنه
۲۰۱	-۸۹ زمی او و اوره	۱۶۱	-۷۲ داخنگی غم دی؟
۲۰۳	-۹۰ د بالگرام لاله زار	۱۶۳	-۷۳ و برسینم
۲۰۵	-۹۱ کومه ستی	۱۶۵	-۷۴ دسین غریبانه
۲۰۶	-۹۲ ارمان	۱۷۲	-۷۵ افعان اولسته
۲۰۸	-۹۳ اعتذار	۱۷۴	-۷۶ کرده شاعر ولای
۲۱۱	-۹۴ نگره هاروایی	۱۷۸	-۷۷ دروستی منی
۲۱۴	-۹۵ بهاره!	۱۷۹	-۷۸ کابل ته
۲۱۶	-۹۶ دبید اری آواز	۱۸۱	-۷۹ شهید حسن
۲۱۷	-۹۷ یوزلی قیدی ته	۱۸۴	-۸۰ زمی
۲۱۹	-۹۸ دوطن ترانه	۱۸۵	-۸۱ دسین سرو خبری
۲۲۲	-۹۹ پکنیخ رخوره	۱۸۶	-۸۲ نیم خوا ارمان
۲۲۳	-۱۰۰ پکنی او د گلو شدایر	۱۸۹	-۸۳ د استقلال تلین
۲۲۶	-۱۰۱ دگرمی وینچ هکی	۱۹۰	-۸۴ زما پست
۲۲۷	-۱۰۲ زمزد دلو فرع و عقاب	۱۹۳	-۸۵ د شاعر قسم
۲۳۱	-۱۰۳ دو صال لمر	۱۹۴	-۸۶ پیسیوره

نمبر- عنوان	مح	نمبر- عنوان	مح
۱۰۴- پښتو	۲۳۳	۱۱۵- زمور خادم	۲۵۸
۱۰۵- کوم گل؟	۲۳۵	۱۱۶- مات رباب	۲۷۰
۱۰۶- داماں چی جو یہ	۲۳۷	۱۱۷- دشاعر ھیلہ	۲۶۳
۱۰۷- زما وطنہ	۲۴۰	۱۱۸- زمالار	۲۷۵
۱۰۸- دمور لظر	۲۴۱	۱۱۹- زما اختر	۲۷۷
۱۰۹- شہ سبکی فضادہ	۲۴۳	۱۲۰- دېښتو د معماں	۲۷۹
۱۱۰- ننگیالی پښتوک ته	۲۴۶	۱۲۱- دا لفڑا تالی ته	۲۷۰
۱۱۱- دخیلو لاکو ترا فو شاعر	۲۵۱	۱۲۲- د جو خبری	۲۷۲
۱۱۲- پښی بولله	۲۵۳	۱۲۳- دشم شاده سکو	۲۷۴
۱۱۳- ای ھیواده!	۲۵۵	۱۲۴- د خیبر غرب	۲۷۶
۱۱۴- د بهار سندھ	۲۵۷		

قلم تراشة

کال ۱۳۴۴
دصر ۴ نیمه

زه دلیکللوی دفتر لرمه
په کور د زیونوکی انظر لرمه
حکمہ په متن کی محمر لرمه
زه د غمہ جنلوی لسکن لرمه
په مرد ایروکی پتہ شر لرمه
دزیه کورونه در په در لرمه
په محدم کی زه اختر لرمه
دفتر هسی بال او پر لرمه
سینه په شان د سند لرمه
پتہ په خبرو کی خبر لرمه
جور پری د سر او شکو مسطر لرمه
زه د هغرو په حال خبر لرمه
د چا په خوله کله باور لرمه
دزیه د پاسه سخت په هر لرمه
بانه په ستر گوکی نیشت لرمه

قلم تراشة قلم زر زر جور کره
هرو! داد فتر دزمه په و نویلم
په حاشیوکی او سیلی دودن
دلته بی غمہ خوشالی و که ده
د غمہ خوبن ته دی خوکلا سن راوی
زه د چاقصر او مانی نه یادوم
محبہ بنکلی سخوی ده په کی
پری لته په لته انسانی دنیا که
او کی پیدا او کچ لوی شوی یمه
که می پر واه خوک رفع به نه شی
بیاض د مخ تی دک دزیه پغمو
هغچه خوک و ته انسان نه ولی
چ چمی په چلو ستر گوونه و نین
د اچی مودام زر اغز ریاد کو ومه
ظحله حادی حال ته نوکلی نه شم

د خپلوائی لیلا

مجنون ته ذکری غیرت خبری	د خپلوائی لیلا په سره سالکی
گرانی نہ ماد محبت خبری	وی دسوچرہ بانی غواصی
قدم قدم کی درحیث خبری	زماد مینی لار په وینور نگداه
خوازه پری کرہہ الفت خبری	ژبہ دتوہی کہ په خولہ کی لوم
شایستی لار دکار وان نیسہ	فتنیم دلی سبامی کلیک لیبردی
لمنہ ڪلکہ دخوار وان نیسہ	چ تر منزل پوری دی وسی

خومالہ نازہ په لیلا بولی	اصلنامہ می خپلوائی پوہشہ
د اچی په قدر می نیابولی	زمع او لسو نو ته دریست و کردم
زما و جود دھان بقا بولی	تصورت ساہ د ملتو نویسمہ
قریانی حان ته په خند بولی	زہما او بذکار لغیچی و رشی پلاس
ذلمی نہ ماد محظ خالونہ وینی	د سپینی توہی په بیتینا کی مودام
د ژوند نہ و کہ مرادونہ وینی	زماد سوچو شونکہ په سر لامبہ کی

چی په هر جای دناره قدم کیز دم
 دغنم ناری دماتم چغی نروی
 دخیلو اکی بلبلی ریز پری کوی
 داستعما رکار غان په چغولیستی
 کوم ار تانزه مول حل هلی زرونه
 سینه می پکده لرسو گلو نو

دآزادی ملنگه دلته را شه
 نزهه خولی خودی را وراند کرمه
 زماد مینی جل و هلمی یاره
 چی شولیزی دی دیلیتوشی هر کی
 ستاله شکلی گلیوانه نه لوگی
 درته می لاس کی دی پیشکش نیو

زهاد وصل ارمان بجهه را خه
 درته به بلی کریم حسن دیوی
 دآزادی دلیلام خ ته گوره
 داد چل کور خاوی کادی نزهه بلو

هله سمسو پنکلی بتو نه جو شی
 دخو شحالی غمی سازن و جو شی
 په هر خوا غنچی گلو نه جو شی
 چی دخیلو اک مالیا غنچی جو شی
 تاثیر می کم له نوبه اه نه دی
 دغه گلشن پر دلپاره نه دی

نورهم په پروکی طاقت پیلکرہ
ای دخیر دخو کونز با تورہ
چی دادنیادی لہ فرہاند بیشی
مه کینہ نور والوزہ تر با تورہ

نوب مزاری سر تو غونکیں دی
دنگ په چارہ چی سر تو کیں دی
و تر غونچی غونچی گلوکنکیں دی
بلی پروین مطلع نہ کیں دی
پیتو نہ راسہ کہ پسگی رستیا
چی شی شہید رہا دینی په لار
ادی په هنچ زلمی و بیرنہ کوی
دولن پیغامی نزیارت و حجی
چی پسی ستو شک پروانہ دینی
پیتو نہ راسہ کہ پسگی رستیا
چی دینہ لاہی دغفلت خوبی
دآزادی نعمی نغمی بیزی دتہ

۱۳۳۴/۵/۲۲

رادیو

دوطن خاوری

گرانه پرمای دوطن خاوری
 پراته هدوکی دبدن خاوری
 ته می هم گل هی هم گلشن خاوری
 نو هداته می بی کفن خادری
 ستاپه لمن می قد هم ایشی
 ما په کی ستاد عشق لا لون ایشی

لکه ملهم په خوب و زره ولگیری
 نو دشکاره بی لومه بندیری
 زمادنگ پلیری کی شبه سکاریزی
 لکچ او بشکی دمین بهیزی
 د آزادی دنگ الهام ایخی
 د غه پیغام سباما اسهام ایخی

تابه دس په سودا و ساتمه
 ستاپه حولی کی دپلازنیکه
 ستاپه نه زانوکرم دکلو مینه
 که سوم شهید داستاد مینی په لار
 تاکه پیدا تاکه لوی سوی مینه
 زه می چلی مینخ کور دگنه

خاوری داستاد پاکی سیمی نسیم
 ستاد اوچته غرفه سرکشته بازان
 ستاد ارجیو غوریده لاله
 ستاد خوره نو پاکی سپینی او به
 ستادی هسکو دنگو غوله خوکو
 ما هشی دسریانی له پاره

خاوره دی بولیم که مویی زما
 زه دی په غیرکیم بیشتو لوکی
 دخیلوکی دلیلا مینخ مجذون لوی که

۶

هم ڈ تو رہ پقانون لو کری
نندی لو کری ہمی پرلو کری
پہرہ کلکھ تیز سرو ہلی
مالہ ہغوسرو پغر ہلی

تا زنگول دغیرت زانگول کی
تا پہشید کی نگ غیرت آلو کی
ما پہ رخت دزور روسرو
چولہ دغوغ بہی غردار بیدہ

* * *

ستاد غونو سرو مین لرم
چ پہ جو جو دکنی دینہ لرم
دا زادی لیلا شیرینہ لرم
لاس کی ایستلی توڑہ سپنہ لرم
کروم ا تازہ بہی پہ بھار دیو
زہ را لرم پری سور سہار دیو

نڑ بہی پتہ کمہ پہ سرو گلوفو
ستاد ہر گل پس بہی دو روم
لخواہ ہانہ چ تیری بڑ پری
تل ستاد گتی پہ میدان والا بیم
داد خزان سیلی و ہلی گلان
دو رو شپو تیاری بکھری کری

* * *

چ د چ پہ سیمہ کی خیر شتہ دی
دینہ نو ہلتہ لو کی تبر شتہ دی
لا دیم دنگ سنگ رو شتہ دی
دش نوزمرو تیار لس بکر شتہ دی
دنگ د ترو ب رینسا شتہ تراو
د پس نور لمو د جنگ چنی دی
پہ ہغوغ رو کی غوغاستہ تراو

د ا ف تھار غارہ دی تیتھہ مہشہ
چی شیبہ او ریچ لو کی دا وہ رہ
پہ وینوسہ لاد خوشحال تو رہ دہ
ھلتہ پر لہ دریا خان بھی دی
ڈ تازی او د کری پہ خرو کو

۱۳۳۴/۵/۲۶

رادیو

لوره

هیواده! استاد غریبہ شوکو قسم
 چی بھم ستاپھینہ سروکرم
 قسم کو منیکہ! ستاپہ تورہ
 چی دادنگ بہ پدگروکوہم
 ستاپہ خوب و شیل سوکنڈ دا الجہ
 چی دغ حق بہ پہ سنگروکوہم
 لیلا دستاپہ سرہ سالوی قسم
 کہ دی سپین تیکت چاپنہ کوہم
 دا زادی نام ونگ شہیدہ
 نہ دی سوکنڈ خوہم دمڑا پیوو
 لکھ پتیگ بہ خان جلیل کرمہ پری
 ستاد سرہ وینو دایثار پہ دیوو

* * *

خیرہ! ستاپہ سر درومی قسم
 زہ بہ دی شان او شوکت و سامنہ
 ستاپہ خوب و ستاپہ ترخومی قسم
 چدی لر غریبی عظمت و سامنہ
 ستاد سمشاد پہ بلندومی قسم
 چی بی داسی او چت و سامنہ
 ستاد و ختوپہ تاترومی قسم
 چی بہ ستاپت او عزت و سامنہ
 زما دنگ دام تھان پگرہ
 زہ بربالی و م بربالی بہ شم

لویه خیبره ستابلوجی ته سلام
تل توریالی فوم توریالی به شم

* * *

وطنه! استاد آزادی په گلو لکه بلبل مودام چغهار کووم
ویره! دزبه! له وینورنگ در کووم نهاد غنه چاره هر سهار کووم
یم! له از له مین شوی په تا چیم! ژوندی دغه اقرار کووم
وطنه! اته! از ما خوب وطن! زه بہ داغنبر په سره دار کووم
زماد مینی وینی جوره! وطن! بل صنم نه لرم صنم می ته یی
بله! کعبه او قبله نه پیژنم
تاته! نسلو! پروتیم حرم می ته یی

* * *

هیواهه! استا پی سیم! نوی بهار زماد زبه! دین! گلان غور وی
دآزادی! دخربن سیم! و زمه! گلستان! خرچی! تول! چه! غور وی
چلماکی! خومر! لوی! نعمت دی! ره! مرد! امیدونه! دا سان غور وی
دآزادی! له سپرلی! خار! شم! حار! زمکه! خو خه! کری! چ! اس! غور وی
خرچی! پیشون! وی! نو خزان! به نه! ستاب! دن! کل! لگونه!
ستاد! ره! دی! ستاب! ششم! له! گلو
حار! شه! قربان! شه! دن! دن! کل! وی!

* * *

د دبی شاپ
۱۳۳۴ کال

خپلواکی وائی

زه خپلواکی یمه اکتیود سعادت لمه په دیوا او باندی قله او عزیز لمه
هر شکوی شمه زه دومه قدرت لمه قوت لرممه هنگ او غیرت لمه
زه دوگر و پر گزند حال بدلوان کومه
زه همچ بیا و ته دنوی ژوند سمو کومه

زه خپل خلکوتہ سنگر دخلمت دایم و ته پندہ دیواالی او وجد دایم
په دیز رغڑه و ته راز در حریت دایم و ته سبڑ راز دنوی ژوند چر دایم
په مینه مینه و ته کرم نهضت خبری
تری هیروم دحاحانی او دلختر خبری

زو په پانچ کی ثبت لرغونی روا یا ساتمه هو! دنگون او هنون حکایا ساتمه
دو داوستو ملی رواج او عنعتا ساتمه داوسی جندي له لاندرو حیات ساتمه

زما په زر کی سین پیخانج عبست پرو دی
زما پیوم کی لوی سر عزت بروت دی

دا سمعا هر چک رخیز و دیر شکوی دی ما خپلوا احتیا ته او لسونه هی سودی ما
دا ساتر لک که هر یه خلک ایستادی ما تولی گنہ ته به سینه هر یه شان لی سودی ما

زما په چې خپلواکی یم افتخار کوي

په چې اختیار د ژوندانه چاره ادا کارکوي

ښکلی د بندیم چې هر او یه گذار وکرم چې هر مانع ته د رسیدم پری اثر وکرم

قله رحی بردی په چاچ ژان لظر وکرم لا چې نگ غیر غونه نه لرا وبر وکرم

زماله مینه جذباتو ولوپی پوره شی

د احسلاس تو هر خواکی غلبی پوره شی

د خپلښکلوا کارنگتې می بوستان غواری هو: ماد خپلواک التلوته معان غواری

هاره مانځن زما په سیمه کی ارمان غواری د استعماله را دفعه زما هنی دهه غواری

زه د هغومه چې زما په مینه سرکېږدی

چې مالکه خپللاس په توګه او خېرکېږدی

میا کې وا یه تله د افغان او لسه! د ایشیاد زرگ سره تهه راما او لسه!

زما په لاره تاکر مال او ستره بان او لسه! ولاړه په نگ زما ګتې په میدان او لسه!

خوچی جهان دی جاولیدان افغانستانه و

خپلواکه ژوندان په دغه سیمه افغانه و

۱۴۳۶/۷/۲۴

رادیو
دیوارهه و چانه کم
خوب شنیدی

د پنجری فریاد

سنبلالووم د آزادی و نزدی
دن او سباد الویلو په خیال
د خوارتنکی زرک په توپونو نزما
صیادهه ا ته له نوره سب خبری
تا په دی زار صورت کی خه لیدلی
د پنجری درمی که لامعی لری
راته له و رایه اشاره کړی یاران
د ټولانی وارمی سنکارهه ستا کړی
در درد او غسم په ترا فوتیر شو
وای ټردا شېرچی مونه دره چېرچی
زمانې خه نادودی و کړی په ما

* * *

د آزادی چمن جنیت و راته
ن له دافه او دامنه خبرووم
سنکارهه؛ دستالهه لامعه خبرووم
ښکلی فضائی می وزړونه وهل
ماویلیل بهوی داسره ګلونه
خود دی بدنا کامه خه خبرووم
داد فهیب په زارو غوره دانه
د بی خودی له جامه خه خبرووم
چی زلادی بلکړمه د دام پومه
نیکړی بخته؛ په سورا دروسو زی

لکوی خوانه دی را پیش کرمه زه دلورسان دانستام په لومه

* * *

دآزادی ساعت می گرچی په زره	ما دغه قید او زندا نه زری وی
ازیگی می غواری دیارانو ناسته	ما جدایی دیوستان نه زری وی
کشکونه دویر پونسته کوی	بل می هیخ شی ارمان نه زری وی
پروت لکه غرد مینعشم می په زره	ما بی رخی دخزان نه زری وی
پاکه هوا دآزادی فضای	دزره په سترام او سهار گرچی
په شنو پیتو نو الوتل کوی خوند	کو زبی چنی پ او نهار گرچی

* * *

بیگاه می وکلی په خوب و زری	و گرھیدم په پنستون غواياندی
یو خاکی ولیدل جگه سین دیری	و سره ناسته یوه صلاحاندی
ماتری هی حال په زبه و سر تیوس	چیز نظر شلو په ماباندک
یوه سر تور سره په سپینه زیره	د احواب را کر په خندا باندی
موندرا چی گوی دانه لش روی دلته	وطن دپاره آزادی غوارو
شک چوچ تکلید استعار په لومه	ه غود پاره خپلوا کی غوارو

* * *

د خوشحالی و زمی فر پول	هوایی را غسل دخیر پچوکو
په زوره زوره چی دازیری کاو	د هر پیتو نه کور په کوکو کوکو

مبارکی دپاره نه کنیسناست
 ده شهید جنها و پر کوکو ز کو
 ماد زلمو په دلوکری چنی
 راحچ دغه چاڑه و کو و کو
 بیا په کر په په تاتره را غلم
 دایمل خان سره غازیان هلتة
 ولاری منع کی دریا خان هلتة
 دا پرید و زلمیو نیغ شملی

* * *

تمامه شپه په خوشحالی تیز شوہ
 ماویل خپرچ بیداری ده دغه
 په بحدام حی سترگی و غریدی
 و نیم لا هنسی خواهی ده دغه
 پیروت په زندان کی دخوا په خیرتہ
 خنگه چچ و ناکراهی ده دغه
 کوزی رکی له او بو او دانو
 جوره روزی حی اخباری ده دغه
 په دی بندی ما گاه خه رحم بوبیه
 ای دازاد بشکلی جهان مالکه
 ای دنیا او دزندان مالکه
 توله دنیا کره یو خپلوا که جنت

* * *

که می په دی نفس کی قبر جور شی
 نوره دستا دغه دانه نه خورم
 پین سبادی غولولی یسم دیر
 نوره دوکه ستا په بانه نه خورم
 حاشتہ چل دین حان ته آهین لومه
 قسم دستا په بت خانه نه خورم
 داخود تحرار او جادو قصی دی
 فریب په دغه افسانه نه خورم
 نور دماضی یاد لو تیریم
 خان ته یو بشکلی مستقبل غواہم
 یا به داتوره پچه و مانه کرمه
 یا خان ته مرگ غواہم اجل غواہم

واحدہ

دنیا ہر ہبہ کی نشته دی نہ اور حج ده
 دن ہمارو حج د دستاویح د دھڑو حج ده
 پر غدر حج کی دریخ نشته دنیا و حج ده
 چی سوپہ کی د معلوم د دسودا و حج ده
 چن تو شرک دی وہ کہ دلیلا ویح ده
 زموں دلوی ژوند انہ داعتلاء و حج ده
 جو پو دعہد او پیمان او دوفا و حج ده
 غنمواری اود وروری فقط هم و حج ده
 خورہ نیک غیر دغیری او بی نوا و حج ده
 نہیگ شبات استقامات دانهار حج ده
 نئی مرحی د درہل او د دوا و حج ده
 چ حقیقت کی ژموں د ارتفا و حج ده
 نوچی حقیقت چی داد صدق او صفا و حج ده
 چی سبا کارہ پہ کی کیزی د سبا و حج ده
 شیپہ سباسوی سرختلی شتا او خوار حج ده
 د جھادو حج د دغد و حج دی خوتونیہ ده
 در حجی چل او دنگی سنکاری بخڑی پہ کی
 هرہ گری لی غنیمت د دزوندوان د پارہ
 مینہ د عشق د محبت دی یولہ بلہ کیزی
 ار تھنید لی بیداری د خوبلو زپونو
 ہمیغی و طندستی و عد پہ حامی شوی پہ
 د اتفا او دیو والی د نہی ورہی غربیزی
 پر زر کی حبم او شفقت اپارہ بیدائی سنکاری
 خوفی پہ کی در ہنگ د لی پرونہ دیری
 چی نقولی غریب لاسپی پاوری شی نور
 انسانیت چی مطلب پر اونہ لند سنکاری
 جی یولہ بلہ سبہ نیتونہ زرہ کی ساتی سرہ
 پر دخی بن و حج کی بکو فہ دادن چاری
 دادی دستاد ژوندوان شیچانظر هم و حج شوہ
 شیپہ هم خورہ شی او بردہ و سپی بیا و حج ده

۱۳۳۴/۸/۲
رادیو

موز و الپو

نورله دی ژوندک توبه گاریو موزه
امی لیس شو پیښتنه شوی؟
هیچ پیخبرو پوره نه شو گوزی
چ پیښتنه محوه کول غواری
موز پیښتنه یو په یو غنو و ایو
دا ز موز ملک په کی آزاد به او سو

حان ته ژوند و گوند ژوند و غواړو
یود وحدت بنکلی سموں غواړو
ملی قیام دلوی پیشون غواړو
موز کله دارنگه قانون غواړو
دغه موکور دغه موکور دی دنیا
راسره نورخه دچار وردی دنیا

چ د دنیا به رین دیدله ورنه
چ په اړنگ کی و جهان نگ کړی
د تاتری ویچی چ بیانه کړی
د دار خوی چ په مفل روی
نمره اختلی دن رهنا ورخ ده
چ پری زموغیرت ایرو ایرو کړی

هغه غیرت هغه ایمان خه شو؟
په اکوره که خوشحال خا خه شو؟
دسترايميل دنگ میدان خه شو؟
په اپرید و کی دریا خان خه شو؟
خوپه مون شپه دچادر زور را خی
لاس کی سره لمهه دا و را خی

ستره مخلصی کړی نظر و کړی
تاسی په خه اخته دنیا خه کلوی؟

دالور و غزو په غيرت پور و بچو
 غوار چه تير موکري له توکومي نه
 نري کي ساز دا زادي غبريري
 په یوه توغ او نفارة پورته شئ
 خپله جنه د خپلواکي پورته کري
 داستعار توغه بلا خه کوي ؟
 پرون ي خه و کيل من ياخه کوي ؟
 ستاسو په کور د غم ژرا خه کوي ؟
 چهار نسکور د بل دزور توغنه
 درک شه د نور د پيغور تو غونه

* * *

يود پسبته هوهه او همت غواره ي
 ملي يوه الم او وحد غواه ي
 او کنه ؟ دغه توغه بدء بلع
 په پسبته قويت پي خوله خيرى کري
 دغه فرصت هم غنيمت دى شاباس
 دغاه خچهير کري کري
 دغه خبره ي امه کانه نه ده
 دپر گنو تروه نه گرانه نه ده
 خورى موله تاسور و گردن نه ده
 داخورا غسل له آسمانه نه ده
 درته لمبه شئ د سورا رعنوند
 دغه نظام دى سري خور غوند

* * *

لهدغه بدء نومه خاک و زغورى
 داستعارله باع او بهه توبه
 ائه پير و خپلواکو ورونو
 تارخ دستاسو په غيرت گواه دى
 داباسيند دنگ سندري خرواي
 واي د غم سندري پريز دى زياتي
 تاسوته تولع سمر سبادي يادوي

لکھیش حبیل اتم

کال ۱۳۳۴/۸/۴
رادیو امیراد چوکلی دی

د خپلواکیه بنی خیالی بلبله!
سحر سبادی ست آواز خدشو؛
هغه د مینی ترانی خه شوی
هغه بی مثله سوز و سار خدشو؛
ستا په سند ور کی خوبنده سنده
د دوہ مینورا ز و نیاز خدشو؛
د خپلواکیه د سرو گلو نو پی سر
د ستا الوئنه او پرواز خدشو؛
ز ماد خوب زر کی خیال و نه پرا ته
همیشه! ستاله عمر و نی خورمه
ه لته ی دیر دیر ا رمان پر لته

اسی داولس د عشق په تو زندی
حاردي له غبره خوشنوا ساعه
په فریدون کی اوریتی دی
د زوند شاعر د بنتیا ساعه
د دی روان کار و ان د سحر جرسه
پاچی د حبیل تو کی تیاره د رخنی
د مخکی شته د بنتی او بیلیا ساعه
په بلونه کاندی ریا ساعه
د زولنون شرک دی خوبه نغمہ ده
د خود وطن پ غسم و نه ژریزی
کله به و اوری د بندی ترانی

د خپلواکیه لوری هسکی خوکی
د اب ب په مینه مینه خوکستایی

دآبا سین او دباری سندی
 ای دلپنبو شعر دین ملیاره
 راشی همنه لوزامونگ و کری
 سرور کول دخوب وطن پنامه
 شه دخزان له سپیره نگه توبه
 مونز تبه داسندی خوکایی
 دستا په ساه دغه گلونه پایی
 رانه همیش تورو جیلو ته بایی
 دلپنبو زلمیو کار دی دغه
 تازه دسر و نیو بهار دی دغه

آزاد پرست وطن پرست شاعره
 ای دوطر دادی نزو خویه
 لر دسپین غرا و دیامیره خوکو
 پام کوه لاره کی خندی تو شته دی
 ستاه قدم خی دبری په لوری
 لکه دیوہ که پس اور بل نه کری
 دیو شاعر دغه پیغام و خله
 دور ور لخولی دی داسلام و خله
 د آزادی جذبه الهام و اخله
 دولی پرسد خل صرام و اخله
 منزل ترددی و ارخطانه شی
 تور قیار و ته به ریانه شی

د خپلوا که دقافلی منادی
 خیرد که لاروی المبوبه د که
 شوک چی تللو هیث نکل و نکری
 شابس د فکرد یوه بله ساته
 ای د وطن د آزادی سرو شه
 تازه همیش ستاد دادب گلونه
 ستاه تکرو ستاز و لونته سلام

۱۳۳۴/۸ ۱۳

رادیو

فیصلہ

نکیم پیشتوں دغه اعلادی نہما
 نکلی نزپی ته دانگ پیلی و ایم
 دصہ جام میں سکو دیریزی زیاتی
 دنام او ننگ پہ بام ختلی و ایم
 ماد دنیا ستر گوتہ دیر و کتل
 خمرہ چی ما وس ته کلی و ایم
 نہما پہ حصہ خاموش جہان ته
 هنچی چاندی ویلی و ایم
 دافیصلہ کیزی دتوہی پہ خولہ
 نہاروا حق خوک خورپی نہشی
 پہ شک پہ مارا اچوی نہشی
 ماهہ خواتہ دیری جیغی و کلپی

دامی مرگ دامی دژوند قصہ د
 یا پہ نگ مردا پیا دیت ژوند
 بی غیری د غلامی نہ منم
 غواریم آزاد او دعہ ژوند
 تولہ دنیا چی وہنہ کرکہ کوی
 و کہ اسارت کی دذلت ژوند
 دحق پہ سر پہ دار ختلی سنبھیم
 خمہ کریم داد مصیب ژوند
 شور د جنون می آرامی نہ منی
 انقلابی شو خپلوا لی غوارپی
 لکھ پتگ د آزادی پہ شمع
 خان پہ او سوی اوستی غوارپی

تور استعراہ در ته وايمہ دا
 چی دیشتوں عنہم ورلی نہشی

د خپلواکی د غنہ رو سانه نمری ته په دو گوتو پهولی نه شی
 او س هم بیل ردی هم سیل هم پیشون په هنہ د غنہ بی تیر ایسلی نه شی
 د آزادی د اباسیند محن ته د شگویند زیاتی تری نه شی
 د استراوس جنپ مرام ته سی
 که لان په سی و نیو خو چو و کی د
 کی پ کا کی لیون توب کوی دی
 د د غو خیرو گریو انو خاوندان

د خپلواکی ناوی بی غنہ او سه
 ست اس هم دوی بہ راولمه کورتہ
 ست اپنبو لاسونه دنکریز و چای
 ستاد گللو د گر په رزم
 تا خپلومه ب تانه پایمه
 پرته لتا پوره کیدلی نه شی

د آزادی د شهید انو جندهی
 په پاک مزاری سر و لاله گلونه
 ما هخوی د قربانی لپا ره
 په مرمر و شونله و کی خواره کوندہ
 که زه پیشون یم نود نیا پوره شه

د غنیمی په خواره جهان کی

چی لیلا ندوی نه جنون به نه وی

خبرته نه

پیشتو تاسوته حی ننگ راوی
 مانجمی زرہ په وینو ننگ راوی
 غلیم نما په ٹون جنگ راوی
 دخواست چکول داما ملنک او
 اړغله زهون په ځان بلا اغله
 دغه بلا له که مخوا راغله
 حول د سوال می غوره ولی دره
 دره می زهون نه پیشتو نه ده
 شوم هستاسی بوته په مانگ کړی
 ګوره چې پری محی نوانه بیدی
 یونت ی نوم کا اژدهاده لسویه
 ګیله کی اچوی هستی نه بوره

پیشتو میندی د ژوا په کوکو
 د غلامی تلهی ژوند بې خکو
 دا پیشتو ننگ خوبه موره وکو
 موره دبل یخچی کید لی نه شو
 زهون لمن ده لسمه او ره د که
 غلیمه پامچی سر لمه به کا کړی

نن پیستنو میند و سوگند خورلی د تور لحد توره تمبه بهی کری

بیا د پیستون د پلار نیک وطن ته پردی ا غلی د با وونه کوی
 پت او سرت د پیستنو نه اخنی وریاندی رنگ پنگ ظلمه کوی
 د کریلا د شهید انو و سح ده یتیمان تاری فریاد و نه کوی
 پیغلو توکری لی ملا و ملک ترلی
 پیستون او لس په آزاد شوی کی
 د آزادی لیلانچی بل تری اخنی
 زلموته هسی رنگ غربن و کوی
 چی آنرا دنروی پیستون منه دی
 ژوند بی بی خودی عجنون منه دی

چی دیونتے ختی په قومات کری
 مانه دنگ او جنگ زلمی اکری
 خپلو شیر غشنود عشی جور کری
 چیح د نمنه وار او پا خطا شی
 خبیره ته هعنخ خبیری کنه
 ستاب زور او ته خوک تینگی نه
 خود زور گیرانو کزی بیم د حنی

۱۳۳۴ کال
دقوس میٹ

دلتاری دی دلتاری دی

والاہی خواہ خپڑی خیر دی
دغیرت طریقی دجنت وہی
سرہارو دلتہ خوری سردی
بلحاسی برونو دلتہ لردی
دتو رو گھوڑا ریو غر دی
پہ تو رو غیشوب پھر بھر دی
دزموسیمہ دنگ پگر دی
پہ چل قوت یی پورہ باور دی

پہ کی ابادی دیری هوجہ دی
دلتاری دی دلتاری دی

دلتہ دیا شتہ دلتہ ایم شتہ
دینمنہ اتاتہ تیار اجل شتہ
خوشحال لارڈی اسکی میشل شتہ
دمیرنیو دتو رکھ چل شتہ
کہ یو یی نہ وی شاتہ یی بل شتہ
پیدی جسہ کری لہی چل شتہ
دلتہ سنگل شتہ لتہ مو چل شتہ
ایا دغفری لورہ پکی بل شتہ

په سم او غریبی دننگ ناری دی

داتاتری دی داتاتری دی

دمینی نگ ی دتو رک شرنگ کی ساز دیر غلی دی دگر آهنگ دی

هر غرچی او ری نام و نگز دی قدم قدم ی په وینو نگ دی

ناز د در خویی در باب ترنگز دی خپلته پرا خم پر دو ته تنگ دی

چی ترور شوی پکی او زنگ دی هم پر حیدلی دلتہ پرنگ دی

داتیزی گوچ په وینو سری دی

داتاتری دی داتاتری دی

سرته ی و لاره د شمشاد خوکه

پورته ی آسمان ته ختلی نوکه

له خولی ی او چی دغیرت کوکه

دینمنه ینگ شه حان دی قایوکه

دمگ شپیلی به در باند ک پوکه

غلوکله کرپ له دوک نه شوکه

دنز با تور ی تیره مسنوکه

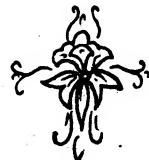
په هر ده خواچی دغیرت هوکه

سیسی او خرا پی پی سپیردی

داتاتری دی داتاتری دی

برخی ی سپردی تیزی توری پسندنی پیغامی پیغامت پوری
 دای جنت دی دکا په کی جوری دنگ په چاره پورا مشهوری
 مگه دغایم ته بینی تروری توری ته لاس که کی چی شی جیبوی
 میلک ته اوئی زلفانی گوری سلیمانی شی په جنگ که چوری
 ژوبی گونه ورته خزی دی
 داتاتری دی داتاتری دی

دلته پیشوشتہ دلته پیشوشتہ دلته پیشوشتہ دلته پیشوشتہ دلته پیشوشتہ
 دلته غور نگ شتہ دلته پا خش شتہ دلته جگہ شتہ دلته پا خش شتہ
 دلته دو تر شتہ دلته قاون شتہ دلته دو تر شتہ دلته دو تر شتہ دلته دو تر شتہ
 دلته دوستی شتہ هم بیو شتہ شتہ غیرت دن شتہ هم دپرون شتہ
 پیچ شتہ درک دک دی دی داتاتری دی داتاتری دی

۱۳۳۴ کال
دجدى میاشت

پچخان تره هندکی

لوی بابا دلپشتون سپین بیزی خانه
پهتن زار په زړه بیداړه مهر بانه
په خیر را غلی په لیموز موب قدم بزدده
دزندان دلوړ خولو بندیوانه
اسی هر توره قلندر راسته راسته
با خبره له چل جان هم لجهانه
په را تلودی په خوشحال شوقدره ده
په لیتانا دکدی لپشتون واړه چېه و
اراده دی زړه نه ده سبکاری خونه
که دی توره بیزی سینه شوہ جهادک
مژجاده هر افغان عنزیمه مهمانه
دورو زړو په زړولو کوک دکی کور دی
ستاله لور قد و قامت نه معلوم بیزی
چو دی غږ هم همودی لور دی پهلوانه
دې پشتون د خپلواکی گتی په لارکی
تکلیفونه تا پیر و ګالل بې شانه
او سنی نه دی داستا دنګ کارونه
ههچچی د پشتانه دک سبې پوه کړی
د از اد پشتولستان بنیاد ګلزاره
ههچچی د په چو ګان به
د شبات او کلک عزم په چو ګان به
آفرین دی په ډمت بلند مکانه
امی حق او حقیقت په رموز پوهه
داغوند و سکه آخر یوسی لمیله نه
د اصله دی د خدا پی خد متکاره
اکی په خوارو او بی و زلوجه مهر بانه
چو چهت د باندی او چو له آسمانه
د همت پنیلی سپوره ستری مهی
راشی هر کله ز موب زړو نوته ګرانه

دخپلواک ژوند د بهیر مشرو سالاره
 اخیستونکی دی عزیز د خپلواکی شو
 دنگه و نه دی لیندی په خپلکبر پشوه
 هسکه غاره دی هیچ زورته تیمه نه
 د استاقولی قربانی مورته بشکاره
 د پله خاوری دی تویادی هر پیشونه
 ستا په زره کی پرو د قوم هومه غم دی
 پیشتو د آزادی د بیب ملیا ره
 کو خراغ چی تا بلکری مر به نه شی
 د اوه او سه پیشتوانه دی په خود شوی
 ستا په هیلو باند کی گه دی د پوهیده
 زمانه هم خپله لویه مدرسه ده
 په نری د خپلواکی سیلا ب اغلی
 ملتوه سید ارشوی هو بنيا رشوي
 افخار د دغی نامک هومه بس دی
 دی متل حی سل دی مری یودی مه
 یو حل بیا و ایم بابا چی پخیر اغلی
 ای په نوم انسان بی حد مهر بانه

۱۳۳۴/۱۰/۲۷

وطن ولی

غوب اره کید دی خهول غواړم
 هغه د حاں آزادول غواړم
 لب د چل حاں آبادول غواړم
 تاسونه د غومړه سائل غواړم
 په پلواکی کی زماشارې بېښی
 تابه زماخو حاں او جاښی د

ای پېښتو ستابسی وطن پېښه
 اولنی شیخی اړه مان دی نه ما
 ستابسی پلاس او د سکونوکوریم
 چی می پردا پېحریم و نه بلوسي
 قصر فنه نه غواړم بنګلی نه غواړم
 ګلونه نه غواړم ګلشن دی نه میم

* * *

یم پېښتو ستابسوند پلار خاوله
 زه یم هغه د افتخار خاوله
 یم لرغونو د اعتبار خاوله
 پکله ګلو لاله زار خاوله
 دبل پښوکی رانسکورنه کړئ
 زمادلور و غزو د الور سرونه
 چی د سمنانوته هی گورن کړئ

خاوله می بولی که خاوله همیم
 چی بی نزی کی آوازه خپردا
 لعل او یاقوت می پلمن کی براته
 د شهید انو په تو غونو بنګلی
 زمادلور و غزو د الور سرونه
 زه بهتر هغه ستابسونه شم

* * *

دید اړه د مسیح دم پرودی
 زمادلور نسیم جو ته جو ته کی

زما دسرو گلوبه هرمه پانه
دشگه ویوسوس شنیم پروت دی
هره نارومی چی له خولی وتلی
نود دشمن پخونه بم پروت دی
چی پری گوزار ز ماد تویی شوی
دقوت غور سه سه سم پروت دی
خونن سباد الونگو سه جوره
په شا او خواکی دا خبری اوم
له هری خولی دانگ اتری یه
چی به نهانه خپلواکی دروی

* * *

نرا په هیخ دول دامنلی نه شم
آخر خوزه دی پیشتو وطن یم
چی غلامی له مرگه بدله گنی
زه خود هفو میرنو وطن یم
چی آزادی ی دفطرت برحه ده
دپرونو دننسو وطن یم
زامنوا پام کوئی هوبسیا ششی درنه
زه پلار وطن تاسو چی زها
زما دشگ نشان او چت و ساتی
دپلار غزت مو په غیرت و ساتی
نماغت په خپلواکی کی پروت دی

* * *

درنه کورگی ده پوسانونه شی
داد شمشاد شاه بازانو خاله
داد خیبر دشتو ز مردیو سیمه
داد سپین غرد شازل میانو خاله
داد پامیر دسر ده ره واورونه
داد آزادی دمینانو خاله
داد باسیند دغوره لگونو کشی
پیشتو هله به وطن یم ستساو
چی خپلواکی بی په زیاکی راشی
خراج دوینو اور په لوربل کرپی

لپیتنو نوازی غز

زه سر نامه د آزادی مضمون
 زمالوستل او چت فکر و نه غواصی
 د خیلواکی د غریب خوب و بن مری
 پیتنو نه ستا د بن کلو نه غواصی
 لخولی و تلی د اتویه چغه می
 د چاسینو کی سیلر ز ش غواصی
 خوب نغمه د آزادی د سازمی
 د نگلاییوم حفلونه غواصی
 چی کله غرب نه ماله خولی و تلی
 نو پیتنو اول سکی او بیل شوی
 دی پرگنی پری پاریدلی و ارده
 خراغ د مینی که رپه کوبل شوی

دلوی طن دمور په ویره لمن
 پیتنو تاول په نگ روزی دی ما
 دی دهت او دغیرت زانگوکی
 په نینه مینه زانگولی دی ما
 د دغی پاک سیمی لور و غروکی
 سنکاره دیاز بی سالی دی ما
 هم د شاعر د ترانو په ثمه
 تل توری خوانان ستایل دی ما
 جوهر د توری چی په سر سالی
 هم چاکی همی دی آب د توری
 د توری الی دمور چل ملگردی
 خان ته گتیلی ما تواب د توری

زه پیتنو نوازی پیتنو خواهی هد
 زه په دی کورکی سبزه لمیان لمه

نلا جنتی یم دی جنت کی خوبنہ
 پہ کی بنایسته حرجی گلامان لرمہ
 زهد ولسن داز ادی پہ دعوہ
 ایستلی ہر کلک برهان لرمہ
 دزیرہ ارمان می چلوا کی پسنتون
 زہل پخواندہ ارمان لرمہ
 بیا بہ زلا حاتم پسنتون والہ نہ وايم
 کمی پسنتون پچھر علام پاتی شو
 کہ استعاری پری پہ گونہ و نہ کرہ
 داز ادی پہ جنگ نا کام پاتی شو

زہ پہ حزب نوم دی پسنتون والی باندی
 پسنتون او لس اتو لومہ مودام
 کوہی پہ چلو کی خپہ پستانہ
 نزمع یم چو دی پخلا کم و مہ مودام
 داز ادی او چلو کی پہ گر
 سرہ بیر غونہ در پو مہ مودام
 دانقلاب ناری پسنتون ته و هم
 پہ بیوہ چغہ یی خبر و مہ مودام
 دلپڑی پتی پتی پستانہ
 دوی پہ نامہ نہما غزیدہ بیسی رہ
 بیانو پہ مرگ کله بیلیز بیسی
 چی بی حل بی حاسی شوں پنگ طوں

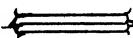
زما دا هسلک غارہ نہ تینتی بی بی
 کمی پہ غارہ دل جا دشتری
 مانہ چل و ج سو کہ پولا دویل
 نخومہ نہ دلور و غوری نمی
 کر مه طوں چتھ آزادہ نہ کر
 زلمون نومہ تری دانیعی گرپی
 ستاسو دکور دغلا پہ نیت اعلیٰ
 پسنتون و نیسی داغلہ و تری
 داد اسی غلہ دی چی لہ مالہ سبرہ
 ستاسی قارا او چلو کی لیتوی

دغلامی دغم سامان بہ پریز دی
 نور مولہ لخی خوشحالی لو قوی

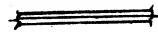
۱۳۳۴/۱۱/۱۴
کابل

دمنصور پنج

در غریب دارو دوا طبیبه!
نرقانون نه پیشگاکی شتندی
حکیمه اختری لهره پیشنه
داخون پتاكی هم پاکی شتندی
دلته د عمر ناروغه راغلی
در ده آهونه شا او خواکی شتندی
که خده علمند ده طاعون علاج وی
دچلوکی بینکلی هواکی شتندی
شوك چهاری پروادچارگ زیره کی
گوری چه هم بی پروا نه شی
پسی نوبت زما او ستا بشکاری

له علامونه معلوم بیزی دهی
چی پستانه به هلا کیزی په دی
آزاده مخلوق به پناه کیزی په دی
پریوه بتیرکی بی دو مرد زور دی
تول دنیا وال و نه امان غواصی
حکم و گری تبا کیزی په دی
داد بشره زوند سنبتینی علیم
یوازی موزه لاس په توئن نیو

دابد مرعن داستعاره کا خلکه!
چی ورنه کرکه تول عالم کوی

خونن بی واردی دپسون پیسمه
 خلک په خپلومه ویرکوی
 ارمان چی دوی کله غشم کوی
 پردی چاپه مگ ما تم کوی
 بدی خزی په هر قدم کوی
 په سنه و سخ ده دار و اند بلا
 خوبه ی پرود اسی بیا پیشنه
 لجو خوله حایه و ته دیورینه
 کنه دکت او دیورنک شوی و ته
 نیولی رخچ داستعما پیشنه

نوفکروکری ای هونبیا خلکو
 ستاب موله ملکه خپلواکی لتوی
 یونت لمن کی دته اور را ری
 درته دقول جهان پیغور اوی
 دخونری تویان چی و رسه
 بدی جملی ستاسو په کور اوی
 کری دستاسو کمزوری ولیده
 اوی دده خونه ایه کری و ته
 ددی سبامار حالمه سپهه لمهه
 دخنکله دی چی تاسو گلیه ته کری

پیشنه ستاسو دغیت تو روکی
 دله ته و نه د باطلو په حق
 خیر که جیونه شته نه داشتند
 دلته توونه د باطلو په حق
 دلته یوسف شته د لغاشتند
 دخپلواکی دز لیخا نه مینه
 پیشتو زونه ده دپسون پیز و کی
 دازادی مسیحه استا په قدم
 دوی قه بانی ته د تیار د مینی

داد منصور بچی دخ په غونبنتو
 لخی خیجی تول په دار د مینی

۱۳۳۴/۱۲/۳۰
دادیو

یادو نہ:

کلہچی پہ ۱۳۳۴ کا کچھ دیپان ختنے حکومت
پہلویونہ کے کچھ اپنے آزاد سیاست کیلئے کردا اول پنٹا
پہ دغیر استعماری چال جلپنڈ باندھ سختے را اور
پاریل اعاضہ شعر و لکھیچ پہلو اول اپنے تو اول
پہ خپروں نہ کچھ خپرو شوا ویا وروستہ دھیو اول خبار مم
خپرو کر: دشمن نوں دکھ:

ہر دم مرگی

مرگ پیر آسان دی خومنل دی استعمارگران دی
مرگ خویوچل دی استعمار ہر دم مرگی راولی
دخل کالہ دشکوہ سڑ بیا ختری زردار نہی ده
داسارت غوری نمڑی می بد ارگی راولی
لوچی پنچ سوچی سبی دی پہ دی خپلوا زغو
پہ کارچی نہی کہ نہیں آس راتہ پر دی راولی

وطنه! ستا پېغۇر بېخىژم دېنۇپە خۇكۇ
 دغۇھە كەپا بە آخر ماتە نىك بختى راولى
 دچىل وطن پە شارپە دېنپۇپا چاپى كۈمە
 زمانە ولۇپى دظلەم سىلا بگى راولى
 صفا كولە ھيوا دلارى پە جارپە دستىرگو
 خومە سترۇپا ياردى دابە ماتە سەلۇپى راولى
 پەچىلوا كىڭىزى بىزى تىزى خواروزاڭىزى
 لە دىشە سبە دىي چىپ دەۋەتە امىدگى راولى
 سېنە آزاد ژوندى يې بختىر دچىل وطن پە غىزىز كى
 چەھىرى سىگا كۈرەتە دىيەتلىپ بارگى راولى
 ژوند ھەلە ژوند شەچى شەرف دچىلوا كىڭىزى
 پەرەج اۋەلەپس ھەمداشى لەحتىگى راولى
 و كە غلامى اوپىنگى كى شە دېل امرونە
 كە ھەرسىبىي دكۈر خۇلى تەمۇتىرگى راولى
 لىپۇنى خىنگە بەپىزى بارزمادپلا تۈرگىزى
 دغەلۇسى و يارپى دەلگۈرگۈدە خەرگى راولى
 دا ئەلەم نە دى جىنلىرى كەفر نە دى خلکە!
 چىخەمۇز كۈرەتە دىيەت نىبامار بىرگى راولى

خوزه پیشتوون یم دایونه هرگز منی نه شم
 ویده منه شو که په ملک می لبکرگی را ولی
 توره په لاس کی یم ولا غمہ ارمان لرمه
 که خدای په خنہ دغماز وی توگی را ولی
 دنیا به هله دزمی پیشون قوت دوین
 چو په غلیم دتوهی خرنگه شرنگی را ولی
 ای دپیشتو پیشتو نوی ننگه مدد شه هله
 بد رنگه خلک من پیشتوون ته بد رنگی را ولی
 دخیل غرونه به آوارشی درهی و هری به شی
 که استعما ره دغه سیمه قیامتگی را ولی
 خود پیشتوون پولادی هود به لکه غزو لاپوی
 دوی به آزادی دنیا گی ته چل کوچی را ولی

عالی مجاهد

دو طعن د خپلوا کی گئی سودا ده
 د و په غارہ پیښتو نه ن سباده
 ا خستل د دی متاع شی په سرو نو
 په ایشاره نه اکاره کی باندی کیدا شی
 د امیدا هم خوگتمی له هرجانه
 ن نگ غیرت د دغی لاره ی هنادی
 خپلوا کی هم غنہ نعمت د په جهان کی
 په خپلوا کانه وی ناقص لسانیت د
 مرگ د بیرونی ده د همسینگی شر و نه
 په دنیا کی د هغنو هستی تبا ده
 د رخیر مچ استعرا بید بلا ده
 لاس لری پیشی لری خو چیدنی شی
 له خپل خایه لکه شل نیور بیل نه شی
 که د اچی و اک دبل احتیار دبل دی
 که شی د غنہ په کی مرخو کار دبل دی

کال ۱۳۳۶
رادیو

په چيل کو چيل مزدور

دیستنسی چیز با تو سیمه زا
خوبه چیل کو چيل هر دفعه عیزه زه
ملا می راماته کرده در نو بارونو
حکمه په خاکی کی پرو ہخور عیزه زه
راهن لکره دفقیر شولا جوره
دسبود خوپی په ویسوس عیزه زه
دل ہتھی او چپاچ چخووم
په چیل خسنو تود تنور عیزه زه
دازادی تاج کی خاکی و نشو
ناسی نہاد خلاصون لار بیدا کری
یارانو! داخنگه مجبور یمه زه
چی انسانی دنیا تری کرکه کوی
ھغه رواج هغه دستور عیزه زه
هر شوک په ماکی چیل مطلب لہوی
در مانی دلاس منشور عیزه زه

مانه چی چپل خان چپل بد بنکاری
 خرمزه به نوره نه منفور بمه زه
 را باندی و زنی مون کان کریزی
 جامود نوره کی کافور بمه زه
 نه رانه غواری د جهان خبری
 مانه خان هیرد و مر ترور بمه زه
 مُدام لگایسم چپل پنی و همه
 دبل پلاس تیره ساتور بمه زه
 دزه گی کور به من آباد شی کله
 د بیل تانه لاسه چور بمه زه
 مانه خبری د سینا نامه غواری
 دسامری د کاله طور بمه زه
 ساقی! ل تا پیمانه نه غوارمه
 چی نوم بی اخلم نومر کیزمه پری
 پیشتو تاسوته می شگ ر اوی
 پیشتو خویمه که مزدو ر بمه زه

کال ۱۳۳۶/۶/۱
دیپینتوستان مشاعر

داوطن دیپینتوودی

چی رندیزی و زنگی دیگر اوله حسته
چی سخی و زنگی زیونه په کوکل کی لهیته
چی خبر تری هر دشمن دی لویه و تکیته
که پیغای قوت کی ایشی دی کیشی تری

پسلی دازادی او داکلشن دیپینتوودی

داوطن دیپینتوودی داوطن دیپینتوودی

مات کوده لی لاونه ترینه حاره دل سرهنه
دانه دلار جو گری دی خبکه دم پر دصرهنه
منکع غیر توی خادی تری لی کی دل اعطره

کوچ گوردی دعنه خادی همکن دیپینتوودی

داوطن دیپینتوودی داوطن دیپینتوودی

تیری تری دنگی خوکی فکرا دخیا پی و کیزی
جور دهیم دغنا پراو بال په کی و دکیزی
داکانه وابی چو می چی محال په کی و دکیزی
چلواکی دی کمال دی بکمال په کی و دکیزی

چی سرسودا پری کیزی دا زن دیپینتوودی

داوطن دیپینتوودی داوطن دیپینتوودی

سکنده لته راغلی په اړمان ټری پېټه تله
په چنگیز او چنگیز یا نو سیلا بله بهیده
دمیروں نیکه په توګه گرگین د پړحیده
پېټ شاوه او میره کې اسماهه د ګهیده

د چېل وخت یاغ عد و او سه من د پېښو دی

داوطن د پېښو دی داوطن د پېښو دی

د خیبر په اونځوکی لته سبکی تاتره ده
و سه لپھوانادی ایسل کې دیره ده
د یالخاله عوچی شین ی د دېښه به سپړه
چېږی لارډی مغلواله خوښه توګه تېروه ده

د اجنده د شهیدانو د امدفن د پېښو دی

داوطن د پېښو دی داوطن د پېښو دی

چېل پا به وړه نیشتړی چې چو بلد کې لټه ګوی
کېښت پوړه هر بلډه شنېز ډیوا دی په سبکی
پېټی سمهله هموانه دغېت پاران را اوږد
سه ګلونه د همینه ډیگانه ولره اوږد

چې په ډیل هوسکا دروی جوړ د سمن د پېښو دی

داوطن د پېښو دی داوطن د پېښو دی

دا هوسی د امانو نویه هر یانو بې پېښه کرم
دا اوږد سیسی هر کې بازانو پېښه و نړکرم
پېښتی د خا پېشکی په زلما یانو بې پېښه کرم
چې غلیم کې او پېشی د ګلاشن د پېښو دی

داوطن د پېښو دی داوطن د پېښو دی

کې د اړما د پلاړ هله د اړما د پلاړ رمزا دی
مال می دی الی دی دی هر تر چې جار
نګه د انډمی دی داد دی میز راه ګلزار دی
چې چو د نیت د بکار کې د اښکار پېښله

پکی خخه خوب کی و زمی کی جو ختن دیپتنو دی

داوطن دیپتنو دی داوطن دیپتنو دی

دیزیاده تو فانو نه په دی خا و زه و چلی دی پیغمه طاقنو دغه کی از میلی

پهی تو و تو و کانو دیز سه و نه رغی دی داشیلی پیغه کی گوئی دلته زینی بهید

سود آسودادی واخلم دامستکن دیپتنو دی

داوطن دیپتنو دی داوطن دیپتنو دی

دغه جاله دیپتنو دی پستانه زین کی او سیزی دغه سیمه دیپتنو دی پستانه سه هجوری زین
بیک سیمی خلک نه و دیز په ده غونه غولیز دغه سی سر ابیه دجی په دا کله بیلری

داناری آفاق او داسخن دیپتنو دی

داوطن دیپتنو دی داوطن دیپتنو دی

دیز و زو نوار ما نه دلخواهی و زمی کو ته دخت کو ته پیخو دی دل تو و هغه نو زوره
دل هشیاه نهی دچی آواز که دنگ پو ته بیا کله دریا شی خود سینی تو سو شو

چی خوب بیز پری خوری کی خوب بدل دیپتنو دی

داوطن دیپتنو دی داوطن دیپتنو دی

الهامن دغیت دی تماشی دقله راتونه هر یو که هر دی زمی نهی سدا ای دسره گلکونه

پهی غزه اپور کیز ستر میل دی در زمی نه پو ته شو انگانه ری دیو والی دغز نو

په وادی خزانه شیعیت دیپتنو دی

داوطن دیپتنو دی داوطن دیپتنو دی

دیوه حکوم از ماں

ستاد مینی محبت مثا به وایم
 زه پیتوں یم نگیالی زوی دبابایم
 که تندی زه هعنه گرپی فنایم
 دزور گیله هر ره زوره بی پروایم
 زه افغان یم دخل وخت ید بیضا یم
 یواوان یم جرس ورک په بیدیا یم
 زه پنگ دهنشمی درهنا یم
 اوستکی نه نمیه زه پرخه دسبایم
 دویشتلی زنہ دسوز سوی ژرایم
 زه بیدمه زیر وته دم دمیسحایم
 شل شاهد دسینتو یوره دبر بشنایم
 کو هلی دبیتوں تویه بلا یم
 گرخولی دخل هوده حسنه چایم
 لکه پنگ ولا په مینه چی ستایم
 ستاد بستکی پاک قدم په تمنایم
 ترخویه گرانی ستا پسر فدا یم
 که بیوه گرپی ساله غم پایم
 مال او سرمی دوازه ستا په نینه لشی
 له تا جارشم ته زه مادر ژوند بقا یی
 چی می سرد ستا په سر په لامن پی
 طا هتونه فرعونی په دوازه دوب کو یم
 دمنزل خواته به لنه دژوند کاروان کن
 چی وہ بنا فی پرزموده دملک تیاره شتی
 دخیلین مراوی گلو نه به تانه کریم
 در کو مه بی در دانوته در دوته
 غور و مغنجی دکلو په چمن کی
 مینی ستاره دنگ سبق راکری
 ستاد وصل په شربت بدستی دع شم
 زما عزم لکه غریبه حاکی والا پدی
 زه پنچله غوبتہ هومروه لکل والا یم
 راشه اش په لیموی قدم کیبر دی
 چی ترخویه گرانی ستا پسر فدا یم

۱۳۳۶/۸/۱۰

کابل

ملنگ جان مرشو

ماویل داشه وای؛ دخو شعر جامن شو؛
 چه نه ملنگ په گز نه از زر اه مامن شو
 خپل بليل د پښتو شو له بستان مرشو
 ده هم ملنگ هم شاعر شهید پهان مرشو
 کې سو لاله دی ترمی په امان مرشو
 خود شهید په خیر ته دی په سیا ما مرشو
 دسته گو تو زه تکور د باچا خامن شو
 یو گران فرزند د پښتو لخانه ام مرشو
 هغه له سوز او له گل زه دک بیان مرشو
 شوکا خاپی تو ټیا هر خراغ رو بیان مرشو
 خود پیری خوته کی خاره اددی کانه ام مرشو
 و هم چوخت سینی پوری دوا جامن شو
 د پښتو شو ټکلشن هر اردستا مرشو
 د دک د تو ف تو ف زلصوم غلخوان مرشو
 د شاعری دکور او کلی قدر دان مرشو

چاره و پیلی د اچی ملنگ جامن شو
 قسم په خدا دی که پهی کې به در غایم
 در هسته لته د به مونږ ته خو خورد لغزه وای
 د شاعر هم د شهید گز د ملنگ های یودی
 دامنگ جادی چې پېړو یونکی لوپی کوی
 په بیان د شهید وینی هنگ دده د شعر
 چې قلنگ خدای ملنگ ساره مال و کارو
 د ملنگ هورک؛ دایوازی ستایحی نه
 مونږ ته بچود پښتو سود عمکیسی رای بیا
 نوچ چو رسود عضل او بیاران تولن سره
 د ملي تې په د قافله و د اندسی تله
 ملنگ خواهه پکپول کی هم خه پاتی نه شو
 چې بې بې کو اس سایگا خواهه خواهه غښ ونه
 پښتو سغایو د ماتم تو ری جامی واغوستی
 راحی چې دهاره و پچو خیغه تو ل شاعران

خلاک ب وای چی دا خه ننگه ملنگ مر مشو
 چی دستور ز به زوندی کی د ملنگ مکبی
 دی پی جود باند کی خانه اکمزورنی و لب
 خرا لکه زو لع بید باغ اوین گلو نه
 کشک هما خنی پوس دده دعمر کوی
 و سرگردان اتل مو دام د پستانو لغمه
 د شعر ب بی تیز چیه تیری توری و
 چی دخت د زور بنازه سجد و نکره
 د پستانو خلپا هیله بی نه مشو بوره
 زلمه ای چی په مزاری گلان و غوره
 د وطن پیغولی په زای بی دیوی بی کیزی
 چی بلبلو شو ما شو بی په بی کی وجوده
 سترگی بیز چی طون له در ده نه شوی کله
 چی بزی بزی تریل موام دخیر کی گریو اوله غمه
 هومه می و زریل له در ده سیا په ملنگه
 که خوک کوی دغه تیز ملنگ چن مر مشو

ارشیچ و غواره و خوبی د شاعر انور وح ته
 سبابه زه مرمه نن خه که ملنگ جان مر مشو

بیون خنیزه چی زمو نز دکه خان مر مشو
 تکه پنا می شوله سترگو او بچان مر مشو
 خرمه عنی کی خدای ز و پیریه ععنو امشو
 د ملنگ جان حوانی گل هم پی خان مر مشو
 سپین بیز نه و دانه نز شاخه ای نه
 لکه چی خنگ بیگردان و سگه دا مر مشو
 هنر یون هنر سباغی پهلوان مر مشو
 ساده پستانو هنر سپی خلی مسلمان مر مشو
 گو تیری و لیره دار ما په زه پیش اشان مر مشو
 یو عنده بیز چی زمو نز دگلستان مر مشو
 و دیو شک چو وطن پیه معستان مر مشو
 هنر د سر کامالی هنر با غوان مر مشو
 بی خورید کرید ای شان انسان مر مشو
 آخر کی هم په د لار خیز کی گدیوان مر مشو
 چی کو گل اور می او بشکو په باران مر مشو
 د لته نیان گردن غابنبو کی جیران مر مشو

١٣٣٦/١/٩

وخت غنیمت دی

دنیالوی دازادی خبری پهنه خواشی سبادی خبری
 دکلی کور د آبادی خبری دنگ غیرت او دسیالی خبری
 هر چا جو رکه د خیل ره سان او ساما پیشتو
 ای د محکوم پیشتوستان پیشتو
 لب خوار پر ته شی نظر و کری یو خانه خوله او بروکری
 دار و د خیل ملی پر هر و کری گوئی ناسور بیشی با و کری
 وخت غنیمت دی بیا به و کری پیراهن پیشتو
 ای د محکوم پیشتوستان پیشتو
 لب دازادی دنیا حال و گوری پلر او ب خلاخ خوشحال و گوئی
 د استعار دالوی جنجال و گوری تاسو چپله داویا ل گوری
 د جیخانونه دره خدا وی بندیان پیشتو
 ای د محکوم پیشتوستان پیشتو
 پا خی حی تو ری بلا و خولی په توکو توکو کی چا و خوری
 له لاس پیشتو خونی بی و تری لریه لوی گنه بی و اچولی
 تیار و لاهی ستاس خوشبوته لیوان پیشتو
 ای د محکوم پیشتوستان پیشتو

دشهید انوبیرغونه داسی تاسوته کری اشارتونه داسی
دریاده خپل غیرتونه داسی هعنه دسمه وینوره دونه داسی

خنگه موھیرکریل دهی لاری شهید ان پیشتو

ای دم حکوم پیشتو لستان پیشتو

دغیرت نبی موبی خاھی ولاری خوتاسی کشتو و پرچه لاری
شوی دپلرو نو ابادی موشاری پرزو و خان ته و کلید غواچی

یوشخه خوپوه شی په دا خپل گته تاوان پیشتو

ای دم حکوم پیشتو لستان پیشتو
دا لویغون خوکید ار انو خوشتوی دھسکو خوکوشاه بازا لوچه شوی
په نگه میشون شاه زلمیا لو خوشتوی ھلچنگی شنگی خونانو خوشتوی
په قر بانی وطنه و رکری امتحان پیشتو

ای دم حکوم پیشتو لستان پیشتو
کنه ؟ دستاسو و اک اخیتا لری توی ھم معمعت هم مواعبار لو قوی
ستانسی قله رت ستاسنی لری توی دژوندنه حق مواعیا لری توی
شو په سهاده خی تا الاستاسو کاروان پیشتو

ای دم حکوم پیشتو لستان پیشتو

خپلی پیشتو غیرت ته پام و کری پلیوہ غنر ملی قیام و کری
په دغه لارکو سپن تمام و کری دغه ناره چغه په قام و کری

دغیرت توکی کری بربنلپوی په میدان پیشتو

ای دم حکوم پیشتو لستان پیشتو

د میوند خلی

دغیرنوو، همتوو، غزا کانو خلی
 په حقیقت کی دا خلیم غازیانو خلی
 ایسینی مونږتہ دوطن دمینانو خلی
 خرمونه بنکارک دهیواد دفلایانو خلی
 دنور یالیو بیالیو اوزلمیانو خلی
 چی ونی هغونی پری دنگانه با تو ایانو خلی
 چی ترک شهید کی په آسمان دلکشانو خلی
 دی حقیقت کی دن دینګانو خلی
 چادی لیدا په دنیا دبی ننگانو خلی
 شه مبارک مودهیواد دصادقانو خلی
 دران کلپه میخه دهیواد غلیمانو خلی
 که په کابل دپوره شوو ارزو کانو خلی
 خې بنکلی جوردی دایوب او دیارانو خلی
 شوپه لند کی په لزړه دېرنگیانو خلی
 سبکلی کومبی په کابل کی په ګلا نو خلی
 حفظک خرابه کړی او سند جوړ دی
 په تابه جوړشی یوډه وړج دشا عنانو خلی

کمال دحمل اول شمیشاعر

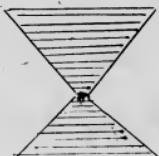
راپیدیو

چی را غلی پسی دی

دشپور خوجل یکی قیمت اعلام نه معلوم بیزی
 در سینا نزد شرکه پوشونه معلوم بیزی
 دسینا نزد غرچنگ او بکوننده معلوم بیزی
 دسباد خوب نیسم له لگید نه معلوم بیزی
 دشپونکیزد پیلیله نغفونه معلوم بیزی
 دشپوله مستیوا نغفونه معلوم بیزی
 دسبادی ایلچی لا وخته گر جید لی لی پلادی
 چی را غلی پسی دی چی را غلی پسی دی
 کیزی
 زر په دواوری نرم شوی بی او بکلی بیزی
 په ده و ده خیله او ایکه غرفه سره بیزی
 دی خود خوچیمه دله هم نه پاتی بیزی
 نه کی تو کی شوکا تو بیری بی ششتر غاره هم نه بیزی
 دحاصل نزدی نخنونو ره چخا و ونه پیزی
 دکل خانگو پیزی کی لوکی سکر کلکی خود بیزی
 هر کلی نه ی غاره و غرفه غورولی شین کلادی
 چی را غلی پسی دی چی را غلی پسی دی
 زور بزرگه ملاتر بیلی چو خسته به شو
 مایم ای ای ای پیش پی بالند باغ سر شو
 حسد کار پیدا چکلکله مخندر او بیر شو
 پریچا مکه نفتی گوچه خنگدم او غش
 هر خلوق پیشوا بید برا او بیزک خنیش
 اړ غفان دسناخ او قمتو بیو او بلله شینلی دی
 چی را غلی پسی دی چی را غلی پسی دی

دستیم داوسیلوله و همچو اوری بارانوته
 دغه او سبکی دی خوار و چیستی که پری سینه
 دبهار در زی گندلپ هنگه خیری گردیو اونه
 دخشنی پین سیاشی هر خواکی مجلسونه
 په هنگه از کی تخته دی هیلی او امیدونه
 دنسیم قاصد را و پری نوی نوی پیغامونه
 لهر خوانه و ته حکم په خوش بوده کلی دی
 چی اغلى پس لپه دی چی اغلى پس لپه دی
 په آسمان کی ریچ دای شوہ دشینکیو شیر خورتی
 لاندی همکه باندی گوئه دغون سبکلونندلر ته
 دکاره بینه پیلا شوی زیوکی غنیم او ره و ته
 زد کونکی خوشحالیزی نونو کننا بونه
 زانه اغلى چیچ تلکی په گلها تودو ملکه
 زرگی ختلی خاندی بیاله شوهد سر ده و ته
 با توکار شول په سبکار پوره هر خواهی توی دی
 چی اغلى پس لپه دی چی اغلى پس لپه دی
 دکوچانویه کلبر دوکی دلیز دا اورونه بل شو
 شوی هر فر و بزیه په غاره سینکونه اپه بل شو

توری سترگی سپین مخونه و رامندی و رو تیول بیل بشو
داوینا نوغز گی شوی و حن د تسلود کابل شو
د هیواد دغز و لمبی کسبت پوره و اوه گل شو
د تندیو و دیو ساندی آوازونه د بلبل شو
په هرشی چی سترگی لگی له نظره کلاپی دی
چی اغلی پسلی دی چی اغلی پسلی دی
من سبابه دلاله و رساله پسنه په رکاب کروی
ددامان ویده به واره په دیر عتل پوره له خواب کروی
د گلابیوسی غرچی به و دبلونه په عذاب کروی
را پیدا به په بناییست او په بنکلا کی نوی باب کروی
بلبلان به پزی آغاز دترانو نوی کتاب کروی
هره طرب به عنوری نوی تاو په مینه در باب کروی

پریز کال در حمل با ماشا علی دوی هنرمند
کاریو

لکن با باتصویر او شعر

په شدی بی گونج سبکاری زمانی سری جنگ دی
که په غوری لیند لی بیاد چاد بینگرو شنگ دی
دوصال پهیله ناست کنیا هجر کی نور تگ دی
که په مینه کی امیردی خود یار در ملنگ دی
که بی تور د عشق په تور کی ددی سپینجا مورنگ دی
سپینه بیروه سپینی خنی کلک ولا په غر نگ دی
په ولیستولی مهیروجی لانه مینه کی سبکخوان دی
دابابا عبد الرحمن دی دابابا عبد الرحمن دی
دی مینی جنبدی بی په دوه ستگوک راغونه دی
ولوک په کی د شعر و هی کشته پور ته مندی
دایی و روچی سپینی سبکاری کردی او ری په غور پندی
د جانان په یادوی موسکی موسکی کیزی ترا و سه شوندی

اولمکنک دی په اوښکود بلخوکمرا اوکنندی
 دی په خیال کی یی ولاړی نانهی مخ برښدی
 لکه ګل په زړه پر فړی د خوببلوته خندا دی
 دابابا عبد الرحمن دی دابابا عبد الرحمن دی
 دیر پېږی تیرشول بچارنه هډا نګه خزانونه
 خودده د شعر د یو ټودی تانزه سکلی ګلونه
 که یی وړی دی لخانه سکه دیر دیر اس مانونه
 خپر ایښبی یی دی موښتې دیر د مینی سوغاونه
 لړی هړه ګوړه زړه کی عقید ارادت ټونه
 په هړکو کړی ویل کېږی داخوازه خوازه شعر زړه
 چې په شعر او شاعر کی په رستیا غیب لیسان د
 دابابا عبد الرحمن دی دابابا عبد الرحمن دی
 صدیقه د دلپروچ کړی خواست او دنیا غواړی
 خرد پاره خوک پوهیزې خدمینی ګډا غواړی
 دریایی خرقه یی خیږی کړله صدق صفا غواړی
 دره ډغونه بیزاره یی هر کار کی رستیا غواړی
 چې چېا سوزنہ ساز د مینی په ټول ډغا غواړی
 خندن غواړی هیڅکل کړیدن اوژړا غواړی

لوندی شپه او ورخ په او سنکوچی بل پېغمگریوان دی
 دابابا عبد الرحمن دی دابابا عبد الرحمن دی
 نه ده سلم لری په کورکی نه دینار و سره شتہ دی
 خود میئی په بازار کې اعتبار و سره شتہ دی
 نل قانع په خپله بربخه او قرار و سره شتہ دی
 په گوگل کی زرمه په مینه دنیادار و سره دی
 که بی هیچ په لاس کی نه شتہ نم دیار و سره شتہ دی
 په هروخت کی دخربو نوبهار و سره دی
 چې غور په نظر کی لوصال حنی هجران دی
 دابابا عبد الرحمن دی دابابا عبد الرحمن دی
 له مخصوص غوندی ندافه چی او زنگ قریانوی خوک
 په اخلاص باندی آسمان ته چی حله اسانوی خوک
 رازدمینی محبت چې بی پروا عیانوی خوک
 په بازار کې چې دمینی سر او مال سودا کوی خوک
 چې حسمر و عشق په کارکې دغلام غلاموی خوک
 په خبر و چې دشعر په شکاره اعجاز کوی خوک
 بل خوک نه دی در ته وابیم چې دا هسی سخنداں کې
 دابابا عبد الرحمن دی دابابا عبد الرحمن دی

نیشته‌گری

ولی از هادا مام تم پیتی سپا نشته دی
 هر خواجی که مرد تیار و ده ریا نشته دی
 نه له پیره و خت دولت په ده رخور میه
 و کری چی خیال ما رعنه چلا صوبه و سیل یه
 درمه یم نگ شوی که خدایه اچی خه و دایم
 ن پوهیو م چاته می دزره ز خموه و بیم
 هسی نا کامه حنی و بنور و م سرور ته
 سترگ چ لستگو شه میل لی هفه و خت لار
 مینی چلوی شوی یارانی هم غولونکی دی
 دایچی کند کچکول پیغامه گرچی گدایی کوی
 هسی چیش لاسن یوده مند په سرا کاری
 او خله دی سنا که حافظه خرو اغواری
 دلته خوله مخی ناروا ده روا نشته دی

۱۳۷۸ کال
دوبزی میاست
رادیو

د خپلواکی ناوی

د خپلواکی ناوی بی شنگ خپلولی نه شی
خچی سر و صینی پیشکش نه کری پایه کی رته
په تودو دستوکی خوپنی سپی تهانکی نه کری
په ورین تندی چی داغز و نیشونه و نه منی
رسی ددارته چی دزره پهینه و نه دانگی
په تروه تندی چی دچار ورته خواب نه کری
دیستنسی مورپلمن کی چی لوی شوی نه موی
د سینتو تو رو د بیلینسا سرمه چی نه وی بلد
چی په ملر د شهیدانوی و نه پیری
هو اچاچی د غنقول قبول کریان هیواد پار
موزر د تیرشی له دیچه لوم جلو جینی یو
هغه ایمار او قربانی چی کی ملت و د کری
موزد د دی او وردا او خپلواکو غرفه آزاد با تو
زمونز د الوتی وزر خوک راتری نه شی

دسمنند گوند مودام لوی داویز کر کو
 او س هم تا زد دی لر نه زن بز پیچ تو شی کی نی
 مونبز لوی قوت دز رمانی سرمه دغرو هلی
 اول پیچ کی مونبز تونخ د آزادی پویه کر
 من هغونه یوچی توی شوی توی هنگ راوی
 او سک خدا کی په مونبز و خت خوشیارانی
 دخبلوا کی دزوند او بیچی چاپر زونه لخشنی
 په خبلوا کی پیچی روند ترقی کار روان شی
 کوی تیار چی خبلوا که لشعلی رفالی
 من سبا خلاک خبلوا روند گله کو په لار
 جارشم لبانه خبلوا کی داله نومه جارشم
 دخبلوا کی ناری لگونت گونت دنیا و ختی
 مونبز په چول نه بی خوحلی سنا لس شوزار
 خبلوا کی ستد جام په گونت کی خدنش په گوند
 کوی تونق دسر دی دیادی ملبل د چمن
 چخرا یاده دادنیا کی او افغان ایادو کی
 قی مل تریل دسی بر کرازه داعغا خبلوا کی
 ز مونبز دلینو او سه نفو ارمغان خبلوا کی

کال ۱۳۳۸

دیپیتولستان مشاعر

رسنبلی ۹ نیمة

بی و طنو پیپنتنو

چپل طنگی غیبانوی طنگ غوند بیکاری پیپر کی بیللانوی گلشن غوند بیکاری
 دا ظهار شاه مکونگ بی سخن غوند بیکاری پیام سبیغ زلانوی دیغوند بیکاری
 خوشحالی دخنی و که ده عجنو پیپنتنو
 زمود خوار و زارو و روپوی طنو پیپنتنو
 سیند لخاخلی خاخلی جورشی پیغور چنگ غور چنگ روان وی
 له دانی نه جورشی در من دیر خوشحال و رهه ده قان وی
 له سپر غنی نه دنیا سوزی تری په ویره کی جهان وی
 لوی طاقت و رخنی جورشی چی یو والی دانساوی
 دو حدات قد بر په کار دی قد همنو پیپنتنو
 زمود خوار و زارو و روپوی طنو پیپنتنو
 دخیر دغون خوشکی تیکی غوندی کیزی
 هغونه هسکو هسکو تروهه نن تیکت گوا بیزی
 زه چی دغنه حال ته گوره نو په زده می نه حایزی

دغیرت دمینی مسٹی په رگون کخوتی بیزی

شئ دنگ په غېږ را پوره غېږ مه مه پېښتو
 زموږ خواروزارو ورونو بې وطنې پېښتو
 ابا سېینده ئاتکى نه شتە اقلاب د توفانو
 چې دنیا به بې لېزوله زوردى نه شتە د غېږو
 آرمانى ده دغه سیمه ستاد مسٹو غور چنگو نو
 ستادیوں سه ملګری یاد گارهندو ختنو
 لېز ددره داره دواشە ددره مه مه پېښتو
 زموږ خواروزارو ورونو بې وطنې پېښتو
 د نیکو نو او پلرو نوا فسانې شوی د لنه هېرى
 د خوشحال ایم د تورى زماپى شوی د لنه هېرى
 په خېږ او تاتره کى سامانپى شوی د لنه هېرى
 د نېگیالو لوں یا لیو کارنامى شوی د لنه هېرى
 خنگه پاتى شوئى يې توروا اى تور زنې پېښتو
 زموږ خواروزارو ورونو بې وطنې پېښتو
 پېښتو مېندو په غېږ کى تور یا لى زامن را لوی کړئ
 چې سه حکارکړئ له وطنې نېگیالی زامن را لوی کړئ
 په مېلن د سرېښندنې بريالي زامن را لوی کړئ
 هوسوئې او هتوکى او ابدالى زامن را لوی کړئ

عوزوم درته لمنه پاک لمنو پیشتنو

زمون خواروزارو ورونو بی وطنو پیشتنو

قر بامیری نن سباد خپلوا کی بی سرس و نه

حُمید ان دقریانی ته په سندره او لسو نه

په دی لارچی بینی تو شی پری نه غوشی هر گلونه

خوته پروت بی خبره ای هما و روره پیشتو نه

استعما هر په کور بلوسی بیا چکرزو پیشتنو

زمون خواروزارو ورونو بی وطنو پیشتنو

ای عکلوم پیشون او لسه ستا په حال می زر و خوریز کی

چو بناما د استعما دی له وطنه هر تاویز کی

دیوسته دزور او رونه ستا په کور باندی بلین سی

ستا خپلوا که سبکای سبیه په دی او رکی لمبکیز کی

تاسی پوہ دی په دی چارا ای په ملوبیشتنو

پا خی شوئی په خپل وطن کی بی وطنو پیشتنو

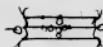

۳۹/۷/۱۷

پیشواستان خپروون

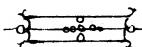
اعلان

سـتـالـسـرـهـ بـهـيـ زـرـكـوتـ قـرـبـانـ كـرـمـ
 سـتـادـشـارـ وـتـبـرـيـ بـوـتـهـ بـهـ وـطـنـهـ !
 خـلـلـوـمـيـوـ بـانـدـهـ تـانـدـهـ كـلـسـتـاـ كـرـمـ
 خـهـچـ سـتـاـپـهـ زـرـهـ كـيـ گـرـچـ پـرـيـ هـيـ هـيـمـ
 زـهـ بـهـ تـرـپـهـ دـسـتـادـغـهـ اـهـانـ كـرـمـ
 سـتـادـخـارـوـيـ لـهـ ذـهـبـيـ بـهـ جـهـاـشـمـ
 بـهـ دـنـيـاـهـ لـوـرـهـ دـسـتـانـامـ بـنـيـانـ كـرـمـ
 گـرـانـ وـطـنـهـ !ـ پـيـشـتـانـهـ زـاـهـهـ حـوـانـانـ اوـسـ
 تـولـهـ خـجـيـ قـرـبـانـيـ لـهـهـ تـيـارـدـهـ
 زـرـهـ دـهـ كـسـبـتـهـ بـوـتـهـ نـكـرـيـ بـهـ دـهـ پـوـتـهـ
 سـتـاـپـهـ سـنـلـوـكـيـ تـاـبـلـاـرـهـ دـهـ

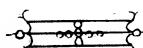

غـيـرـتـونـهـ الـهـامـونـهـ دـهـ نـشـگـونـهـ
 سـتـادـجـلـوـجـوـغـوـ لـهـسـكـوـ خـوـكـوـ
 دـشـهـيدـ وـيـنـيـ چـيـ وـهـ مـوـجـونـهـ
 سـتـادـهـسـكـ پـهـ رـانـيـنـهـ غـونـدـيـ شـفـقـ كـيـ
 دـخـلـوـاـلـهـ ثـونـدـانـهـ غـيـشـتـيـ عـطـرـونـهـ
 سـتـادـسـيـمـ هـرـهـ جـوـهـهـ كـيـ
 هـوـبـنـ بـهـمـ خـارـكـوـلـمـاـخـنـيـ سـرـنـهـ
 بـلـاـرـ نـيـكـهـ مـوـرـتـهـ لـكـتـلـيـ پـيـسـرـوـلـيـ
 اـهـسـاسـاتـ مـيـ پـارـيـدـلـيـ دـهـ وـطـنـهـ
 دـغـيـرـتـ وـيـنـيـ مـيـ جـوـشـ كـرـيـ پـهـ گـهـ كـيـ

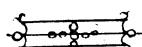
جذبومی حوصلی پی سراخستی تول حواس می دیدیمی وطنی:

ستاپه نوم په پورته که هم په لاس کی توره
نوره ناسته په کارنه ده ولا ری بیم
زده دی کارته پی بسته موریم روزی
چی یو وخت بستاپه چکی قربانی بیم
زده بچ وطن ستا دیلوی کهولیم
ستاپه لاره کی له خر تیری بیم
او س به خله په ریا و ری داری بیم
ستاد تو رو غر و په تور و شپوکی اوی بیم
هغه تیری خاطری د میرن بمه
ستاپه سرو طنه بی رته س انا زه کرم
په یوار بی د توری ترا زه کرم
که غلیم لکه د غر په جای ولا روی

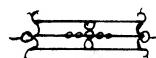

پورته شوی بیم په هود د بستن والی
ده په راند چی د مگ او رو نه خبره
یا به ژوند د خپلواکی کرم یا به مه
بس هم دامی ده د ژوند و ری سند
شی خبره دی دنیا پری لرا و بره
غلامی نه خیر می نه قبلوی غاره
ما خود بیره حوصله او صبر و کرم
خوسان نه شوله دی کاره خمله سه
او س به د غر فیصله کرمی د حق توره
چی په لاس کی محشیل پر کید لی
د خپلواکه ژوند بسیگن دی لیلی

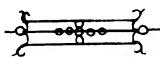

نور بنه کیم که راهی که پی بستون بیم
چی دا خپلخا و د خونه که هم خوشحاله
په گانه د خپلواکی بی سنگا کرم
هم بی کرم د آزاد او خار و سیاله

پیری غنی کری به کریم نسلوی: خود اچل هسکه سر بقیه نه که هچاله
 ز پیشتوں یم چل وطن آزاد و مه داعلان کوم بیا بیا قوی دنیا له
 چی می پلار نیکه خپلوا که او سیدی ده غرچی به خنگه غلام میری
 په خواری چ شرک شه مولی داتور غنی است عمار پچه شه میری

گران وطنه ز په دی کښته پوره نه کری او س پوه شوی ستا پینه او هم د حایم
 پس له دینه می خوک شتی غولوی کلک والا ستادگه په میلاد یم
 حق لرم د خپلوا که په دی د نیا کی لکه نوچی دی ز هم د اسی انسان یم
 ز مازوند ستا آزادی پوره تری هیله مند فقط د دغه امتحان یم
 سل او زرمی که په دغی لاره و مری افخاری مبارک د شهادت شه
 دامرگ نه دی په رسبتیا ابدی ژوند هر پیشتوں لایق د دو مرد لوى غر شه

کال ۱۳۳۹
عمر بیانی

هود

نگ نسبت نوی ای پستانیه حای کول غواری تویی دغیرت نویی المیونه است غواری
دوی چیز طن داستعرا پیلا و زل غواری چیز خیلوا کی بیچ په سکه پیل غواری
نیغواری زوند و دعلامی ملی پیغور سره
دایی اولی لی واره په دومره زور سره
شور احساسات او جذبی را پاریدی پیغی اوهوانان پیوه غنی را پا خیدی
وینی دغیر په هر چیز کی خوکیدی دی گوره استعماه! داخوهنه ملاتری دی
کومچی ستا باداری لم پل و نه قبستید لی
هفدهی ملی قیام ته کلمه دریدی و
پوشچیچی نجی دی اسیمی پوهیزی اوس حق غواری چله حق بالکن نه بیریزی اوس
کلکه که هر که دغه همسی پریدی اوس بی ازادی چیز طن نه بیریزی اوس
حایی دو طن نه سرت مودام سره نه دی
دغه بانی کی پهیر ملی افتخار نه دی
ستاد جیلخانه داد ده افسانی بنکاری دویخ دخلوا اینکه نه جیلخا بنکاری

دغنو ته توکی مسخری دزمانی شکاری اور دیوی کلمپ نظر پروالی شکاری

دادچپواکی دیوی پهیچ توغان مرد کیزی نه

دادچپواکی پنگ پهیچ نگ ترستنیری نه

دی ملکتہ بین سبادنوی ش وند نهار اشی دعی تویی پیشی به درگ ساسبا اشی

دی غیر اپسی به دیره روحند را شی خاچی پهله دخیوا شایسته لیلا اشی

دک لمجحت نظر به کاندی محبنون لره

زیری به دیری خوشاخانی درکی لپیتوں لره

دادمال املاک ناکول جی نن ساکپری خوک جی هوسنیار دهعود پیک خاند البر

داد پیتنوماچی دلشی کسله دلکپری داد غر خلاکو ملک دی کل دل چالپری

دایی لپیتوں نه پهیچ نگ ترخوک خوک نه شی

خوک په غر خواری پیتوں نگ چیزک نه شی

وینی دپیتوکت په د لار کی بهیروکری خیر دی غدوی بخونه را یت تا شیرکوکی

دیرک پیتنا نه په زند اونوکی شوگیروکری دغکرک او نه بی زیر مه دند بیرکوکی

دیرز ره پهی خاکی پیتوک ده املا جزیا

خانه بیکلادی خوبنیوک جهان جو کرپی

کال ۱۳۳۹
پیشتوستان پروگرام

تروا سه

تروا سه خو پیشتوان شتہ پیشتوان ال شتہ غیرت شتہ دی
تروا سه په دی هسکو تورو غرو نوکی هیبت شتہ دی

تروا سه په خیبر کی دیرلوی شان شتہ دی شوکت شتہ دی
تروا سه لا په دی کانوکی بوی د حریت شتہ دی

تروا سه لا پیشتوان په خود دی حاں او جھان پیڑنی
هړو چوک چوی په خود دی خپله ګته تاوان پیڑنی

تروا سه لا په ویو دنمن پیکی تا تری لرو تروا سه لا ابادی دایمیل دریا دیری لرو
شتہ دخلواکی د شهید انوادیری لرو ثبی په ما ریخ کی دمیرانی خاطری لرو
دلته داون ګک او د پېرنګ تهی نسلوی دی

او سلا هم د ننګ غزنونه کیزی لو د لوری دی

تروا سه دی لوکی کو د نغری ایروکی او ر شتہ دی
تروا سه لا زموږ د شهید اوزروچ کی زړه شتہ دی

تروا سه خو پی پی با نهی شتہ کلی کو شتہ دی

تروا سه پیشتوکی د پیشتووس او پیغو شتہ دی

تراؤسه خوپښتو شه په رهه دلپښتون را حی

دی پښتولیلا ته هر پښتون لکه محبنون را حی

تراؤسه غلیم په وینورنگ دلته دیری شته

هو په دغرتین و پښتی ماتی شتہ کپری شته

دلته نیع نیغ غابشی گړنگونه شتہ کمری شته

دلته له با تو رهه اخلى با چ هسى کو تری شته

دلته د عصر و نو خپلوا کی ده خوشحالی سره

دلته د قرنیو آزاد شوند دی د سیالی سره

دلته هر شیر غشی بیگانه ولره غشی دی

و گوړی سور چچ پری د هنرا کاره بشی دی

دلته هر ان غنی نه دی بیشتر ستر گوته خه بشی دی

هودلته بی حایه زور زیاتی خلکوته نه بشی دی

دلته هر لئی په خپل قوت بالدی غړا ګرځی

دلته دغیرت په محک هر پښتون کړ ګرځی

تراؤسه شتہ چاله د زمزما یانو د زمزرو بچی

دی علوم دنیا ته ددی تو و خونه غزو بچی

دلته لا او سیزی ذنیکونو او پلپرو نو بچی

دلته شتہ دلو یو طاق تونو دو ختو بچی

داخوده تابه چوک هر چی د پلاس چی
د چی میکری که خلای که داستعما چی

دلته چی دا تو شتہ نوپیشون بهشی غلام خنگه
وبه خلکی دادبی شنگی دزه رو جام خنگه

کری به دپشولاندی دادلوی پشتانام خنگه
وبجزی دانی داستعما په لوچه داشنگه

دا خیالی له سره زرو باسه استعما ره ته
مومن په تا پوهیب و چی راحی دخه دپا ته

دلته لا تراو سه ابدال ننگونبی شتہ دلتہ لا تراو سه دخو تھان ننگونبی شتہ
دلته دایم اوددیا د جنگو نبی شتہ دلتہ حای پچای زموز بیب چلکونبی شتہ

دلته چی هر جنگ کی زمون توکی را تویی دی
بیانو و ته کله په میدان کی خود رسیدلی دی

موز په کی اول غزو و آزادی کری گوئی ته دنیا نه مواد زیر دنیادی کری
موزه بندی ویست دھن نور گیر د بیاد کری خیال خوچواکه زوند آنہ دا بادی کری
لوہ په نری کی دھیوا د نام زبان کرو موز
دغ شماری جاری به په وینو گلستان کری موز

دھرانی یوستا یو چیز یو چیز
کال

مختار الدھران

دیہار پت شہ مست و میخ چیز یو ہم حاصل
چی چیز ہمانہ یو یو ہم یو یو یو یو یو یو یو
دھنال سر یو چیز یو
بیا ہمیشی یو یو

فکرا ہی جیال او نصر یو یو یو یو یو یو یو یو یو
لہو چیز یو یو

خو ہمال یو
سندھ چن یو
بی چیز یو
دش نیو ہر کلی یہ پہ ہر دم یہ ہر قدم یہ

سینی ازی وہ تانگی وہ غر اسی وہ لوگل و
بی لہ گلہ پاتی نوچی چیز قور و دیل و

پنځوبه بلبانو هر سحر غوااني کرده
اومړیه په سړۍ هر په یاهو شناخواني کرده
توله برا تړه لوګي کي په ګلپانو کامرانی کرده
پتنګانو به په شموده هر نو قرباني کرده
بسه میںی بازار توده د دیدن متابار زانه

وړکړه راکړه وړ میںی یخچ مینه د آسانه

د سا سحر سیم بېیه د دو دو را ګیډه
سکر غنیمې بېی تختنولی هر ګلاب غور پید
دریله یوسو پلېن به په دامان و دریده
غزالون به لعسته فزانه د وړی خپلید
وړ دامن دنیا جوره آزادی سره بنتادی وی
باران کړی لور دلوری په زړه پوری آبادی وی

د دار یا پېغز بخجونی له کو هنونه بهره شوی
په اتنې او په ګلډه به د ګلنو پسی سره شوی
شنو پیوکی به راتولی کلابی طر و بر شوی
په سینو سینی روپی چلید تر نظر شوی
په اولز د سو لالی به له محن خشیده
سره ګلان په پلووکی اوږیده اوږیده

چا به موته د ګلنو چاد ساکو بهانه کرده
چا به سا ره د منکی سره د مینه ترا نه کرده
چې تله د ګو د ځواهه نوستی بېی مستانه که
لهمه شونه کې به پې جو ها په موکی په یاهه که
توله سترګی سپین مخونه بهله و زانه یو له له
ما په یا سترګو ټه گورئ د اسا به بیاوی کله

د سپین زې ټکر زړه کې فرماد د مینه پیله وړه
د شیزین زړکی زړه کې به د ډیو را ګیډه
دیا په ټکر کې باند کېنډه شوی د د ملا وړه
لهمستانه تر مستانه سر د ډه ذغه سودا وړه

دحاصل په اميدهونوي شنيد ل نوي تاخمنه

په تندى کي پي لوستل مشود هنار خوبى خطونه

و د تورو خاور و زر کي اميد و نه تخفيدي

ار معان يي سره گلان و هر خواکي را ايشتلى

هغه خپچي ز ماستركود بهار په وخت لى

نوي یروق دى په دى کارکي دليلى او ويلى

دقيرت نهار رتون جور و دجها په چو گلکي

پروت اثر د مسيحاد آزاد و نو د بليل کي

ز و په د غرفکرده و ب مخيال په سيل دجها تلى

كله یوخوا کله با خواله خوبى نه گر خيدلى

چ تر ناست دگل پچوا کنه بليل سره و غسلى

كله یوحاي لرسو گله د چا هار تپه رسيدلى

د بىکلا په شد اره و بس هداغه د خيال کار و

خپله گل و هم بليل و هم د سره گلوماليار و

يونا خاپه شور او زور ب شود رسيدلى آوازونه

له هر لوري را او جت شول د بليلو فريادونه

وران مي دليل دال خرمي د غرف جور کور و نه

چي هيل بېي لاغمه د سره گل په مخ سره نه

عمر بچھے ملاؤ نی کلان ملاؤ پانی زبری حتماً ملاؤ
خیال پیدا ملاؤ را اور هم تصویر دجا نا ملاؤ
دھنار پیدا خانی خزان د پیدا و قلن کی لگید لی

تعزیز چاہئے ملاؤں یوں یوں دل کا پیدا یوں تسلی
دیورہ ملاؤ وہ اوپنگ کی بروت پنبوکی ملاؤ ملی

هر پوچل د پیدا خیال کی روز ملاؤ د پیدا بیشنی
د گل پانہ ی وہ خولہ کی بروت پیدا پھٹکن و
لشیتی بیولہ بیلہ بن هدل د پیدا خستی دیدن و

د مل نہیں خبہ د پیدا لی د پیدا لفہ

د مکلا باز اڑا لاؤ و چوچ د غاری امیلوونہ

د خزان سیلی را دری د چمن تہ ناما ملاؤ نہ
د ماتم کر کیوں چوری علی شوہ سارونہ

شود ستر کو یہ بورپ کی تول تعزیر ددی دیا رنگ
را تھی دل سکارہ شوچ خزان کی داشنا رنگ

دیکننامه زلمی و بی

لهم کی په من چیل طعن په منه سر دکھو
په افغانی شنگ او هست مونچلوکی گنیلی
چی پر کی تاہروی لان ہر دام جملوکی کلئونه
داز منیز کور داز منیز کور داز منیز خاری
پی لام افغان دا ملن لان خوک جو طی نهشی
زار شر ز منیز ہر ٹھیکنیز جملوکی لام ناوی
په دغه لار کی مونز لزو دیر شہیدن می
ناست یخوکی دیشی او ور جی طعن پی دکو
چیز لام منیز که په دغه کا کی ستر و شی
خوک جو اس پیشتنی شنگ ته په عشرا دکو

کند افغان دخور کیم کار کار کلئن خاری شنگ

خور علیت سر پی دلان او په خسر دکھو

۱۳۳۹
داغرب

دَلْوَرْ وَ بَرْلَبِنْ

پر فوی خیال بی دپنتون بخپور خنده بیا
چ پستنوز لولو سرمه و ته و نگل بیا
چی دامن په سترگو دی محبوی کول بیا
لهم علوم میدن بخ په مینه باند و چلن بیا
دابه توئیزی ددی لویی هم ماد پاره
پنتون پیل دی ای اویی قربانی دیاره

دچلوکی مینی و کری غرزوی نوی
لری دستگو نظر کی خه اش رخپرور
ذنگیز دلوی و خوچید زیو کی ره
دچلوکی دناوی لفوبه تا لونوک جا
سم و میوجوش سفر و شوپر گر کی و کر
داشانه بی آزادی شهزاد کولی نشی

شکی ای هم تریکی التیکو دغیرت په گکر
نوئه زهی زیاتی په ککی کنینیه انشی
سته کل په بصره بیزه توئه تیوشول اسی
دیر دزیاتی او ونہ بیشول کی خلکو پس
اویس پچر د قربانی ک امتحان کوی
بس یکچنی ته تیاره بی پستانه دریا
هو! اویس توکی په خوله شی فصلی خوست کی
په اس تعاریاندی بخ پا خید لی و اوه

پښتنې سغلی راوتلو له کوره نو خنې	وری سنگرو نو ته تو بھی خپلوز لمیانو پسی
د وطن نگانی خپل هود پوره کول غواری	توري بربنده شوی دملک پیمانو پسی
ملی شعور را پیدا شوی آزادی دیباره	په لوی قوت را پوره شوی غاصبانو پسی
پښتنې هنیدی شی ولاره که اريالونه پام	د شگ سنگر ويل کېز سر بازانو پسی
وای زامنو! وطن سو خپل حق غواری	وطن پا سی باندی هور بنه دیر حقونه را
د وطن لوی حق خپلوا که چې بې یې گهتی	زموره وطن د آزادی دیر هماونه لکی

په هر خواکی کې دی او جرگی کمیردی	لوی بند بست د کی او ته بیر ملی جماد پاره
مطالبې خپلوا کی کېزدی په ټنگه سره	آزاد غواړه پښتنه د خپل هیوا دیباره
د استعاره د ناکره وته نور کلکی نشون	د غلامی نوم بهن گهتی د خپل او لاد دیباره
مطالبې د خپلوا که طن او ملک جوروں	پښتون بلوچ را پا خیدلی یو مراد دیباره
د خپلوا که توک په لاس کې پر کسیده لکه ولکی	د خپل مطلبې دستی میزانه رسید غوره
چې پر که غور شی آزادی د باغ او بین گلونه	
په د غله را خپلی وېغه بھول غواری	

لیسته کرده ام

هر دن امروز پیش از آن توره بیمه
 آب دجه هر چی لادیم بیمه خادی
 دیستاده هر چی سرمه زده
 ما امتحان بیمه میدان و رکری
 دشک غیر میباشد که میشه
 ترمه سیمه توره ترمه بالده
 زمانه سشور از زوره بیمه کی
 پیشه توره کم کنی دی

شتر داعونه میر فوله وحشته
 دناره سکنی بیچولو چولوکی
 بیچ سکنی بیچ سکنی
 ملاده چکنگی مقاله کرید
 که می چوک و پوستی له حالم خنی
 و حال په ترمه به میان و کریم

چه از تایخ قبیتری گوئگه ده لا
دشگیان به داغستان و کوئیم

زود خوشحال اج جنگ ملکی مه
چه بیشتر همه پیمانه از میده
لکه مرخ تیه په دنبشه غور زیده
دستیون او د خیبر لستکه
ههه لیه به دو مرد و سه شکاریده
پیستون مغلوبه له هرگ خوانه
دره دنگ غیرت غز و نه کول
دره دینی سلامونه کول

لوئی امانت دیستنود پاره
شوم دکر لین له خاری سپکه تیره
ستاسود زوند دخوبه نمود پاره
ملکه عستیونه کو دسته هر لیمیوکی
دهله دهه و لوئی عظیم پویشی
یعنی دینا خاک هیچ وخت کی ورنه
خچی لیستیون زهایه خواره بیلی
ترینه هیچک اکناد کوله مهشی

پیشنه دیستیون دنگ به دگر
یو خل لیستکی ته لیستی میم زه

بیابی له سولی دمید انه خنی
په سنته بیرته کله تلهی یم نزه
زمادنگ کارنامی پنچ نه دی
خنی زهاده بله شوی هلتنه

نخچیکوکی دست نهشته سمع
زرویکه دست نهشته سمع
زرویکه دست نهشته سمع

دندکه دست نهشته سمع
دندکه دست نهشته سمع
دندکه دست نهشته سمع

دورستی خل دپاره کله چ نزه
دغیلما نوبه په مو شرکیدم
زماره اه تویی نزه ولیه
دنا یخ پانه بپری خشکوی
دآزادی دیوه مح بله کوله
په خپله لویه چاره پوهیدم

بچلوکی دبل اسره اسون
بچلوکی دبل اسره اسون
بچلوکی دبل اسره اسون

غه بیوه په نهشته سمع
چه بیوه په نهشته سمع
چه بیوه په نهشته سمع

۱۳۳۹/۱/۱۲

ننگیانی توکی

ویژه راهه سوکی چنی دی ما تمدی
 چونه خنگله و که شوی دمنه لاره
 داقوت خود ملی غیرت غورز نگ دی
 ننگیانی توکی په لاس کی در یه
 هر لیمی دی دغی گئی ته سباغلی
 دجل خن په غو سبتویی السبی کی دسرنیه
 واره دی دازادی په تمناک
 آزادی گویی بل خوا کتی نشی
 کویی جیل که زولنیکه خنخی یرونه
 شپی ای ورخی یه بول که خورول دی
 دخواه یه واد دی لوی مه مانی ته
 استعرا ته دکینی په اور که سستی
 دملی حکت قیام توکی په لاس دی
 نوره غلی په زور لیز باندی اجلادی
 په مکرونو او چلوبونه غولیزی
 کری اعلان به خپلواکی قولی دنیا ته
 شی سکاڑ بنه نگ همت دمیز نوره
 که حیرا په دنیا د پیشتو نوره
 غلامی خوب بادی ده په دنیا کی

په کاله د استعرا باندی جو غم دی
 دنیا ستابه چال خبره استعراه ؟
 نه پوهیز مرچی زرمه می لی تنگ دی
 مینان د خپلواکی را پا خید لی
 خوب نسیم د خپلواکی پیز لگید لی
 راوینه شی دی نن واره ملتو نه
 من چی خومره عکومان شتی دنیا کی
 استعرا توکی بلا ته کتی نشی
 قلوبی چهان بنه نگ ته لرا و نه
 که شوگلیزه و هل که تکول و نی
 لدیو سره قبولتیاره دی قربانی ته
 که پیشون کی که بلوخ د په یومسته دی
 لوی واره د انتقام قتوکی په لاس دی
 چی شروع غه اقدام د غه عمل دی
 نن چید هر پیشتون په دی پوهیزی
 مخ په قوره هر ظالم کری نن سباته
 دا ارزو ب بشی پوره د پیشتو نوره
 خپلواکی ناوی دو لی بمه لاری کوره
 آزادی لوبه سبادی ده په دنیا کی

کل کل می شست
دیگر بابا می شاید
رادیو

فریاد

مات دیشی ز داسمه قلچه کوم
چی خپل احوال پکی کسلی شم
داهسی سکنه جام جم خکووم
نهاچی تول عمر پیغم کی تیرشو
وزر حرم می لویتی لویتی پرودی
مللرو از برمی تری خوله کی
حکمی کی گرایی دا خیری مله
چی بروکتی لوچی تیری ماته

زه بیدکل او بلبل خه دو ایم
پیغاماتی دی ساقی ترور دی
زه بیدکوم حسن او سنکلا استایم
خواریه بادونه زایمندیه کرم دچا
بیکه خند و ایم زوده زوندی تول
حکمی زه بیزدیه بیدلی مه

لکل خونه کی دست ایم

زما دزره په چران دکتر او سه	منم بهار دی پرسنجه و کی دا
دلته سیلی ده او خوادی او سه	هلته که لکی خود نسیم دهار
دلته دسمه وینو باز دکتر او سه	هلته که حسن له آسمانه او کی
دلته سیلی تو دی او هجران کی دکتر او سه	هلته که مینه د خوده په وصل
دلته خمود لکه گونیان ناست یو	هلته کیلد لشی دزره خبری
پکی محصور خوار حیران ناست یو	مون بلبلان حبل د تو پنچر و

ملگو بناسی خدای کی خپه
 خاطر مهگران دی خروی لی نشم
 لب خزما خیر گریان دکوری
 چنان دی ولی قلولی نشم
 لرم زنگین خیالونه زره کی لرم
 ارمان په زینی راوی لی نشم
 فما نظر مشغول په هسی لیدو
 چی پس له دی ورته کتلی نشم

هولکر گریان د مظلومانو دین
 بحد ظالم نخی دیوری دز لام
 چاکی پوکا ب پس د وانه چا و
 هنچ سیان خوسته توکه لام

زه به دسر گلو نهانگ خه کرم
 چی ھلگرخون او لسان قام ته گورم
 والله چی سترگی می پنديزی دز ته
 چ د ختنونو انتقام ته گورم
 نهیم په سرف وینوکی ز و نه پراته
 زه به بخه د میو جام ته گورم

چوچ شنماز زینه رنگونه وینم په کوموستگو به گافام ته گورم
 وحشیه رشد سارانی می کرده ته
 زیاتی لدی مباره بازاره او حم
 چی می از بی ده دگل هرده پانه
 نوره تو به لدک گلزاره او حم

ملگرو ا تاسوره و ولی لبز دالور گور او پیشبر به خشک کرم
 چی په زوند وینه هر شنبه په ملک اغلى دامخس بخش کرم
 خم ده من بابا مزار لس زوم په غلامی کی دامیت سه بخش کرم
 چی غشم خلی آزادی نه کوی د پستانه دالوی په بخش کرم
 زما فرها د خود پیغیر چنده ده
 وکه د جبل په دیوالونوکی شی
 جو په د چاغوره ته د سازه هرمه
 په زولنو او زنخیز و نوکی شی

کال ۱۳۴
دبور میاشت
رادیو

وطن!

سربه چارکرم ستاله سع که منظور شی
خپلواکی دارودرمل ور لرده بوبیه
بریالی بپری دسر په قربانی شم
که په حق په دارختل دژو تند سزا وی
له خودی صبر او هر غم هنی کار اخلي
خوله دمود پیاپی په خنده نه ز دی
دی نه بلبه بشری فاجعه نه شسته
تل دخلو پنجه بنکاره خور کج منته
که غلیم نو و ته لایپی دخلل زور کری
سل کرت به بی دل پو جام کی و رکرم
ستا پوره نچ له سرہ را کو زیری
که می ستاسترگی دنیا ته نه کری حکمی
د افغان اولس دراز و نیاز محل دی

ستا سپیره مخ دی زه ما پو نیو سو شی
استعماه دبور که ناخم چی ناسو شی
که غمار می ستا په مینه کی تر بور شی
هه چی بددی ملک و ته منصور شی
میره هغه و حنټه پا شم چی محبو بشی
هغه نرچی دغیرت په جام مخمور شی
چی دی یو انسان بادا بیانی هر دوی
چی پر دهمت والوزی باتور شی
چی په مایی ستارگی ولگی ترور شی
که زه اونی داره ددی رخمور شی
دوطن موری ! ستازو دی په شور شی
د اخونی دی په سر دچهرو چور شی
د اخیر دی یاسینیا یا کو ۶ طور شی

دایچنی دا اس ترک خویو په مملک کوي

دغه اس بی دچلی خولی اسپر شی

د میونه دنگ سند رک به تلز کوي

که په کو دیستاده کی یالق لور شی

دایچ خیزی په بی لاره گیو تکو فیو

نواخر بندک مات ددی مغدو شی

شاز دموهه د سر د کرہ میکاره کی ہوکہ

دوطن دنگ په چاڑھیچ مامور شی

چ په سر جامو کی اشی مور تری جا شی

ذر را په خای سامونه د سرہ شی

چی دنام دنگ په لاره کی شهید شی

په مزاری شمیعی بلی د کافر شی

په تو رز په دلکی پی کی خر جلیکی

پلوشی د سپیں سحر د بکلی نور شی

یو و نیه د افغان ده یو وہ مینه

میل بہ نہ شی کله یو بلخی دور شی

۱۳۴۰/۵/۱۵

بنگ شاعرته^(*)

شاعره استاد زولنوبه سازکی
 دنگیستغی لاری هر قدم کی
 دجیل د توره قوره شپو به غیر کی
 ستاد ز خیر او هتکرو به شنگ کی
 ستادی کچه قربانی خبری
 پهنه سبایی رانسکے و نهیه
 دغه د جیر انتها سبکاری

منم چن د قید او بند د سرمه
 په جیل کی نوره مشقونه گوری
 د بی خوبیو شوگیریو سرمه
 جسمی در دونه کراونه گوری
 که خورند شوی بی دسر لوهینتو
 یا شکنجی او عذایونه گوری
 خوب کی خپلوا که جنتونه گوری
 دوازده ستاد لوره دست نبی دی
 چی تیزونکی له خپل غرمه نهی
 د قام شاعره استاد الشعرم لوگی
 چی گر حیدر و نکی له خپل حزم نهی

(*) مطلب لوی شاعرها جمله هستند.

چی په کوم جرم زولنی شنگوی
لده په هغه توله دنیا خبره
دقام جمنویه! ستا په باکه مینه
دزندانی یوسف په کوی گناه
روان چی تاسو من کوم سلکوی
تادوطن دا زادی په تاریخ
تا فوی نسل پښتاهه تبرتہ
دیو میک مرغه شو نند کتاب پنیت

جلا وطن له جبل وطن سلوی
ستروکوی دی دخبل وطن او یه
لکه بلبل چی په خبره که پوره وک
په حسته گویی دچمن او یه ته
په مسینه زور کری ددمن او یه ته
والو و خبیزه بی دوختن او یه ته
یالکه وی چی ونرسوی شنگ

بندک! دا ستاداره اونو نه کلان
په خود نیم دا زادی غور پوره
چو دیکه په زرمه کو یه می گئی
هغه دنکلو په شنادک غوره بی

مانه دستاد جیل له تو ره خونی
یود غیرت دچنی شوره ای
ویکوکی دزخیزه و نوکریه لکه لمبه چی د سوره اوره ای
اکه لیونیه! دوطن په مینه دیر لیونیان ده پی نوره ای

له خپله هو گر جید و نکی نه دی که بی دزور سیلا ب په کوره اجی
 تاد طن د آزادی په خاطر
 منی د غه نه خیرو نه د لنه
 نزان د نور و د بنادی په خاطر
 په سر و پی د بین دیر کردا نه د لنه

گویا چ زر ک د سلکت پر ته نه کری د غمز لی دستا په پل درو می
 دیوه د سر و بینو به لاس نیولی د راندی او و مه ستره یوله بل درو می
 ستاد زندان توکه تعبی ماتوی چ بیروان شکیپی سل هر دی
 ستاد فکر و نو د مثال په رهنا د افالمه روانه تل درو می

ای د طن افلا بی شاعر
 سو گند ستا په نه خیرو نو کوک
 د طن پیغام د ته لاری
 سینگا هر د بینو په کوکو کوک

۱۳۴۰/۵/۲۰

د پلار وطن

کمی سرهی کمی مال دی کمی آدی و ته خاشه
 قربانی زها په خیرته مسل او زر په دغه لار شه
 دی خزان سو با غصونه زما وینی بهار شه
 که زانهیم پرو اشتنه خو پښتون په کی مليا رشه
 چو دخیلوک سه گلو نه هر خوا په کی غوریزی
 په غدل ده ریو گل بی آزادی بلل چیزی
 داز ما د پلار وطن دی زه دده په نامه یادیم
 زمانن زمان بدند دی زه ددی وطن او لا دیم
 داز ما شیرینه خاره زه ددی مین فهادیم
 غم او ده موسه یودی دا چو بنا ده دی نه بشادیم
 خوب وصال ددی شیرینی به هغه فنگیالی خپل که
 چو سره وینوکی الابی او لمهه تیریدل که
 دالو غریزه هسک شوکی دی زمان دغیرت نهی
 پښتنه دغیر تو خزانی دی په کی خبی

چی با تهر یزی ختنی نهشی دو مرع نیغی دی او شخنی
و نی گرمی دی په نزد و کی که او بردی په کی نیخ

دن سیم هر چیه بی جور الهام دغیر تو دی

هر گز نگ بی دمرگ کومی دغایم دپریو تو دی

لدی خرو سپیرو خاور و به لوگ دبل کشن کرم

من سباب بد غم خوار که په سر و میوشین چن کام

په کی جور به دخون بیو خوش حال بیو انجمن کرم

داد پلا رنیکه مسکن به په دنیا رسک عدن کرم

غزالان دخیل او کی به په کی مبتکن پور ته کی بزی

زمی سیلی به په مینه يوله بل چخ خار بیزی

ای سام ارجه ! خبر داره شه لام دی خلا من تیرو دکاتوره

زه پیشتوون بیم په دکتاره به په تاکوم ادی یوره

زه په امن کی زوند غوارم خود اکار کرم له محبره

رافسکون به شی له کبره په چنل نور بامدی مغورو

دستاخنه دی په کی وا یه دا وطن زه ما وطن دی

زه دی گلو بلبل بیم دا چمن زه اچمن دی

دا منم چی دی کره مینه په یم مرا نه آواره

هم شهید دی زما و دو کرکو نهه پاتی می دره نیا از

زیات دی رنگ زنگ کراونه نه هم پین کل موزی
 پینتانه دی پچلیونکه پیر واچول بی شماره
 هر خد که شی په دی پو شه خلواکی و تلی نه شی
 په پینتون اولس دا چاره په هیخ رنگ کولی نه شی
 زه دی پیژنم خیر شه که سل رنگ در که کی خان ته
 دادی خه غمونه جو کرل دنیا په مخ انسان ته
 شه رنگ دی دس سترگ ته ب شهر گویی جهان ته
 چو دی نه غریبی سترگی دینتون پینتونستان ته
 زه لرم په سرکی سترگ چو پری حق شمه کتله
 زه لرم په خوله کی ثبچو پری حق شمه بله
 یا به نه وايم چو پینتون یم که بیا وايم نوبه دا خرم
 چو سنگار بچل وطن کی د خلواک احتیا لیلا کرهم
 دا بنا یسته بنکلی وطن به آزاد گوت په ی دنیا کرم
 دغه سو بنکلی بیرغ به لا اوچت په را پیدا کرم
 دامی همودی دامی عزم چو تشوی سا په تن شته
 دزده کوکه می سرگینه توده وینه دوطن شته

کاروان
رادیو ۱۳۴۰

کاروان

لیز دیدلی کوچید کاروان درمی	دجرس دشرا وزور په هنگاموکی
پا خیلی خویلی انسان درمی	دُخانی لخواره خوبه و سرمه گوره
نولیه بله و رانه ی لیزی یا ره ره	دم قصد دمنزل لوی تندشی هشته
په ور و رو تو ره تیاره له جهاده همی	شپه سباده سباونه می رهاراغله
په سو گلو دنببلو آواز نه	ارجی غوره تندحای په جایه بن لموری
سپورولی یی دی دشپی زلمو و لونه	خوشیوی ده دسبا نسیم راوردی

رسید و پا به نوی مرحلی شته	وینم زه ددی کاروان په رقده کی
دا نه په شانه پیری قافلی شته	هود دغه لوی کاروان په نگ رواني
لوی لوی زینه په کی لوحی صلی شته	دکاروان دخاروانانو په سینوکی
په پراو پراو کی لوحی فصیلی شته	په تکل دیون ددغه ستر کاروان کی
خیر که نه ووی سبا اصلی منزل ته	دا کاروان چچک روان آخر به سی
بیا په تیرو پستنی غرم او تکل ته	او بدمی لارکی میرلی قلتم هیچ دی

استقباله بی ولا دی جای په جای کی خوشحالی کری دوطن زلمی او نجهه

پیشوار بور کلودی و رته کیزی
 زلم خیلی دشگ تویی و رنه ها کری
 دسپیون بیزیرو کزی ملاشوی و رته سی
 دروان کاروان جرس د هر چا غور نگونه
 پیری سوی سوی کوک سه هر دی

دیلوی عزم خاوند را معلوم بیز
 د عظیم ثبات تو سبه و ره سره شسته د
 دلیه پیرو ختنه سالان د قافی دی
 د هر سخن د هر گنگ سه آشنا دی
 د مطلب منزل نزدی کی لری نه دی
 سه افق کی د چاستگی د اسی واپی

تره نودی کاروان خنی ته هیشوک
 سپی غیری داعاد دک له چخوانه
 رسیدی تر مقصود پوچ مطلب دی
 دا بهیر ب هله ختم شی خبر شی
 د خاروان کاروان دمه به هله کیزی
 داده تولو بینند زر ارمان دی

د سباخور ل نسیمه

د سباخور ل نسیمه ب پیشتو سیمی تو را شه
 کورهه پ کورهه ناری و کهه پهه را کوکوش
 د ایغام د سهه وا خله ر رشه ل را او بر شه
 پ تو حبل د استعاره کی د بند په جال خبره

ا هغان می د ته یوسه انسانی د حبل د خونی

چی په پاشی کوری چاره همه ته په خپله و سی
 کورهه و راماله تالا شونه می پرو په نخیرو کی
 ماسونه د سهه د شوله دی په لخا و رایرو
 زمانه ل شویه دینه د گور غوند کی مرو کی
 هکل کریم هکل کریم شپه و دوح په گیرو کی

مصبیت د شفت کی خو په یومی پرو انشته

خپلوا کی ب پر لثه ز مایله سودا نشته

د احساس ز هم می خلاصه که ز بند په زولنیم
 تند رچی ستاسو کو هم که قید شی جیلخانویم
 از میله پخوانه ز دارهگ ته ز مانویم
 خوش جلتی قره باشونی طعن له جگو غرمیم

نگه بیز د پیشتو نو ای می جیل نه شی بند ولی

د اجری اوس هم منزله قافلشی پهولی

شور او شرنگ دزلنومی جند بات را پارولی
دانگ وینی می په زده کی لغتیز خوتکلی
مالا سنو لخیل توند لا په غه درج منیحلی چی لیلا دخیلواک د په مکیز ات خندلی

له وطن نه می سه چار مال حی قربان شه
دار مادتن په وین خروب غه گلستان شه

ای نسیمه ات پوهیز چی زه قید یکوم قصوم
دالگانه دخ غوستبله چی بخواهه تر بوریم
په علاج نه پوهیز می سامراج نه ناسیم
دظام غاشن بیه وباسم دخ دلاس ابوریم
پیدا شو دی هر عون پیشتنی مورنه موسی یم
تور و شپود استعما ره نه سباید ببیضا یم

خیزه نن راته بیارا نوجوله جچله حنی گور دی
دیوم که په مثال یم په کی پرو یم دامی کوره
لاندی بلندی شاوخوا چی نظر که مسوار وردی
د عذاب اندانه نه شته کی سوزن گر می توره

خود دی قبرنه آخوا دخیلواک جنت باخی شته
بلان داز ادئ شته او دسر گل غونچه شه

استقلال موند لی چادی بی وینوله بهیره آزاد گتی نه ده چابی بند پی نرخیزه
شپه قله هغه وینی چی بلند له شوگیره خدا هلت بیامه که کوچی چی فانع شخوکه ویده
مرا حل ده سیم دی دغه تول زمان امنزل ته
لا که زیات شی کراونه زیامی نه رسی تکله ته

دھوا په تو پنه می هود او غرم لاخنیری
دشبات سنگرمی نو هم لاد دی حنی ملکیری
خچی ما بلندی په تله قیاره خونه کی تیریزی
دی عد په دنیا کی په چا هسی نه کلیری

پولادی هترمی دالدی حادثه نیولی
 ز ماستاله گوداره پخته نهیم گرچیدی
 استعما ره هم ز ماله خوانه وایه په وا زکوی
 ته په کوم کومی ظالمه نهایکی وینی شوی
 لوری ده او س نرده د عمل سزا به موی
 په قلم قدم کی ولی خبروی ته مانه لومی
 زه رو بند نیم متزگویم ستا په دام کی دانه و نیم
 هم دستاد ساز شونو او فریب یا رانه و نیم
 دازندال به د و رانیز دانه خبره کی د مایری
 ستاشین ز در به مغلوبیگی ز ماتح غایبی
 پیشتو پیگ و تلی تویی گزه چی پرکنیزی
 ورک اونه به مون مومودی تویی په رنایکی
 دادنگ زیری بگرچی په گریت پیشتو نخواکی
 راوین شوی حی په زده کی یولوی حسنه انتقام
 پری خبر شه سی اساله جهاد اتفاقی بالره اعلام د
 قربانی لخپل طنیم دامنگ کی دامی نام دی
 خپلوا کیتی دیاره پا خیل ز ماقام دی
 هنگامی دازاد ترند دی د پیشتو بلوخ پسیمه
 دی ناره د تکبیر و نوای ها دملک علیمه

کال ۱۳۶۰
دتوس میاشت
سرادبو

بندگی پیغام

قول آزاد زلی خبر که بندی از اوله ناکامه
دافتنه زور زیانی کروه ته تقوله تمامه
تیروم دیرکرونه ای زما اولست قامه
بئه لر تقوله شته له سبانه تر ماباشه
غلامی کنله و ماتشی نر قوم دزاد و جامه
تیر به شم پهیش شانی دیشته نله نامه
مارشالا و ارخطاب بکاری دکتری له کلامه
پیش خلاصیم دو آسناته له دعا اوله سلا
ستگی خویی استعاره له دهی انتظامه
شیخی پیشته اوطنه کراونه تکلیفونه
دزندگی پیشنه او سه دمحکوم بندگی پیغامه
حکمر خود حیله خزویه نه خیر او زولنونکی
بی خوبی او شوگر و نه نه نه پرگ ته عذابونه
ندار و شتنه زندگی شمشی تسلی شتنه
و زنگ گوت کلی شم خلیه و چهده له تندی
مال و ال جنی بستیر شم قریانی لرو قیاریم
زیبه بند خولتیلی دیسته خبری نشته
تالمما کاغذ سیزی سیاهی بلخ چیده
خرنگ که رانه و چه دبی سیکه صورت وینه
ترهی بستیروم زره کراونه تکلیفونه

دا زادوغون بچیو کوار مکسینی سریا خی
 شهزاده پرتو په دیرزور کی دا زادوغون اشقا
 پستنوكهی را بربنی سپینی ترکی له نیامه
 در زنگ سنه رانزیری می ظالم دظام به
 دوطن سرمه مینه خلکنه ڈومنه خامه
 بر جیل خونی ترا شه خلپا اوند لاله
 افتادی دی پی داوس لویه امامه
 راوا لار پی جو شخوش شه ملی جنشن قیا

دا زادوغون بچیو کوار مکسینی سریا خی
 دپستو پستنولی نه دک عورنگ و باندی
 چو تیار کی داستعفه شی تری په ماتی پستنید لی
 من سباد نزید لی په جابر و باندی گورم
 چو پی دغه قید او بندی خا تیشی په زر کی
 ای هما پیغامه وا یه دا زادوغون نسیم ته
 دسین پیزی قید کی جیلت و پر شی دشته و پیه
 اسٹا و شوزیاتی ختم دنکی په جیلخانوکی

دغیرت لور لام گور نه دغا لایر سلاکی
 دغیچار گلان بستکاری بی عمل بی اندام
 کر چو اونی می چو اونی می چینیا نوکی بچی دی
 نه کاری بچی بیمانه و های غل ای
 نه کاری بچی بیمانه و های غل ای

مقلی پستون او سن خاچی ستابول دل
 لدام

دغیرت لور لام گور نه دغا لایر سلاکی
 دغیچار گلان بستکاری بی عمل بی اندام
 کر چیزی زر دکی پنجه زار کی
 نه تکانه سلیک زر دکی پنجه زار کی

۱۳۴۰/۹/۵

احتجاج

ظلم د ظالم منلى نه شو نور
 صبرلە دى زيات كولى نه شونور
 موربە پىرىچىلە ملک سىيىز نه شونور
 روح د چىلواكى دوزلى نه شونور
 ژوند د غلامى كولى نه شونور
 چىلچان پىش دى ھەلى نه شونور
 بىن دى پە اغزۇختلى نه شونور
 وئرىيدۇ دىيرىزلى نه شونور
 موربە پەشىچ رەنگ دىرىيدۇ نه شونور
 ھان پىچى پىغۇرلىلى نه شونور
 دازور او زياتى زەعلمى نه شونور
 ژوند د آزادى گەلى نه شونور
 نه شولىدە فەركىلى نه شو نور
 تىيربە صبر صبرلى كىلىۋەتلىك
 او ز د استعما كەن جەھاسۇز دى
 زىزە كى دىيرىھىلى او اسى لەر
 مەگ دەنە دىيرىسبە دى كىن خوشحالىي
 شەنەمپۈرچىپەر چىلە مخونە كەرل
 موربە د آزادى بىن گلەن غوارەر
 ژوند كور د خوند اولەخندا سەرە
 واورە استعما كە داز موربە اعلان
 شەنەم ارۇچى نورلە دىيىا والسوونە
 ھاربە كەرسەنە چىلواكى لە تا
 بى لە قىربانى نە پە بل ھىچ شى

عزم اراده دیپنیتو داده
 خان توندی په گومندی نه شونور
 دازموز د پلار او دنیکه وطن
 پل پری بل چالید لی نه شونور
 دیردی دوکه کری تیر ایستلی یه
 بندی ستافری خور لی نه شونور

داخله به اورشی بیگانه وته

موز د چا خاطساتلی نه شونور

دکانی به مات پر که سرونه کری

کورته مارشالا بلینه شو نور

ستگوکی به وکرو اغزی درته

نور درته گلان کر لی ته شونور

توره ببه سپینه خوله کری لار باکله

بس درته پیغام لیز لی نه شونور

کال ۱۳۴

د د الکترلنسی

یونه و رج می ده الکترس ره خکاره
 نور هم دیر خلک را ستی خروههت و
 چار اوی او حوال د نار و غانو
 خک را غلی هدیت ته د در دو
 چار اوی عکس وله اکس ریزه
 هم دوینی سیجه د چا سر ره و
 خک خوانان و خک سپین ب دیر خواره و
 هم را غلی یو خوتنه زنانه وی
 د چا و در د د پسنو د چا د ملاو
 د چا گیده کی نقصان د چا په زره کی
 د چا و فشار د وینی پور ته شوی
 خک له دیری کم خونی نه ضعف قلب و
 خک له دیره خربه توبه په عذاب و
 چاله یو خوبه و شیش کر چاله بله
 چا به توی کره په تو خک لخولی وینه

کار می خبر و چی دستی می بیمار و
 چی هنگوکی شوک نار و غر و خو صحت و
 چاتری پوښته خوارکه دخورانو
 د دوا بوتل په لاس نیولی دروو
 چی خبری شی د الکترل هر خیزه
 خلی خبر و چ منفی و که کرو وه
 خک را خسته گرمی د چا ساره و
 خی پیوی او شه پیغی جانانه وی
 خوک دس په خوب له و خته مبتلا و
 د چازیان و د دماغ په کره او ورمه کی
 مخ بی و ترمه د قبر لوته شوی
 چی بخج و رنه قوت د تللو سلب و
 خوک له دیره پنگر توب سخن د کباب و
 بوله بل خمنی پوښته کره چی خلمه
 چی د سلخجی پوښتی و په پنه

شوك راغل پيگي شوك په موقدو
چاپه شا لوري وه خپلنه خوشوه
شوك راغل دام ساپه زور قوت و
گمه گونه زياتيده در غورانو
چي کيشه دانتظار شوه و زنه دوکه
شوك په سنه سوت بوکه ناست انتظام
په دهی خاکي کي دخوارانو الکثريت و
ياده چو خواران پير او ماره کم ده
ياده چو زلانو داسی خواردي
ناره غنی ده هم په برضه دغريبو
لدا سانه چي بلا چرهه را گيور و ده
چي له هر خوانه کافني را گوزارش
چرهه گلچي د گلنو په گلزارش
مور دهی رفع اوسي ناره غذر کا خواراده
شوك به زاري په مرينه دخوارانو
خوکه شوه چرهه دوخت بنه بدله
که دکارا و مشقت دنيا شوه جوړه
ناره غني او مسي حضوره به وړ ګيږي
که باداري که ارباب وی که دا ګلکوري
متوں به واره دغريبو په حال خبر وی

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنْ حَسَنَةٍ يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنْ كُبُرَاتٍ يَرَهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين

چپرہار

پڑھا دکھا کیا

جَنَاحَةَ الْمُلْكِ وَالْمُلْكَ لِلْمُلْكِ وَالْمُلْكَ لِلْمُلْكِ

وَالْمُؤْمِنُونَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

جیت سسندھی و امدادی نہایت

فَلَمَّا دَرَأَهُ الْمَنَىٰ سَأَلَهُ أَشْكَانَهُ تَسْأَلَةً

لارجی سوون یی سی ییرکی او ھورھی

پکت لامدینی ہر کلی اودا مدن دی

لَا يَأْتِي مِنْهُمْ بِشَيْءٍ وَلَا هُمْ يُشْهِدُونَ

لِلَّهِ الْحُمْرَاءُ وَلِلَّهِ الْحُمْرَاءُ وَلِلَّهِ الْحُمْرَاءُ

شیوه عرضی کنیم که پری باید باید
دھن کوچی شوند کی تر اصلیتی

الله ملائكة اذنكم شاهدكم

دروند ساری چریو عویز در سینه

کوئی پری چوری جو رہ سو گلوکلزار دی

لأجل نعمتك غسلك حمداد

بُلْ يَسِدْ جَمِي پِرْجَاهِرِي

دا طن د حُسْنِ بنا رد گلواهه اردی
 بلُجَانی دی غَنَمَلَکِ چِپَهارَدِی
 یوَه سَبَکِ مُنْظَرَه سَاعِرَانَرَدِه
 لَازِونَدِی پَکِ دَشْعَرَتَرَانَرَدِه
 چِو دَشْعَرَه کِی تَوَمَوَادِمَ بَانَرَدِی
 بلُجَانی نَهَدِی غَنَمَلَکِ چِپَهارَدِی
 دَقَهَرَت دَرْنَگِنَی شَاهِکَارِدِه
 یوَرَبَلَه وَرَوَرَلَه اَوَدَلَه بَحَرِه
 پَیَوَسَتَکِی دَوَسَتَکِی دَوَسَتَ دَوَوَهه خَارِه
 پَکِ غَمَدِیوَه تَن دَتَوَوَغَسَمَ دِی خَوارِلَه مَوَهه سَعَ نَابِجَانِی سَمَدِی
 بَغَنِه دَرْخَسَنِیوَه شَوَهه سَمَمَ دِی طَبَعَتَه بَانَدِکِی خَلِلَه کِرمَ دِی
 پَمِیَمَه لَه دَارَمِی نَادَارَدِی
 بلُجَانی نَهَدِی غَنَمَلَکِ چِپَهارَدِی
 دَارَبَتِیا پَچَبِی وَلَاهَبِه پَکِ دَبِرَوَی دَسَپَرَی وَرَجَی یاَرَن بَرَی پَیَوَسَتَکِی
 خَوارِی کَسَبَه بَلَه بَرَی دَبِرَوَی بَوَحَتَه کَسَبَه بَلَه بَلَه بَهَه پَکِ دَبِرَوَی
 پَی دَرَوَنَد بَچَارَی هَرَی هَرَی هَرَی
 بلُجَانی نَهَدِ غَنَمَلَکِ چِپَهارَدِی

دخواجہ^(۱) دشمنی پی خوتیزی
 لہ آسمانہ دلتہ شعر را اور یہی
 پہ بانچو کی دشمن گل غوریزی
 دلتہ هر خوک پہ رہ موز دشمن پیزی
 کہ جبار دی کہ بینا دی کہ بیلہ رہ دی
 بل جمی نہ دی غنہ سبکلی چپر ہار دی
 پہ میور کی باعچی مسوسوں باعوونہ رَبِّ و رکری و تھہ پیر زیان گھمتوںہ
 لکھ غرہ نہ دغنسو درہند و نہ دہ دجوار هر دانہ نی جو ر لعلوونہ
 درہ سرہ سترگو نور دنگر ہار دی
 بل جمی نہ دی غنہ سبکلی چپر ہار دی
 د (حَمَّ) دزوفکری کلی حافظان دی لکھن پی چپر ہار کی نمایاں دی
 د حافظ بابازیاری لوی عخوان دی ستر غار دی سترو دی نمایاں دی
 چی لوی سکر پی غارہ یہ پیرو مزہر دی
 بل جمی نہ دی غنہ سبکلی چپر ہار دی

دیسکس سرخ

۱۴۱/۱/۲۷

اورم داسی گونگویی دی خلک دای	چی اغلی پیش دی دنبه ای
نوی کالدی نوی حال نوی خبری	نوی دود دیار اپی اونوی یار کی
نوی گل نوی غونچه نوی بلبل دی	نوی هر دتوانی او نوی تاشهی
زور گلشن از نوی شوی دی له سرمه	هر خواکی چور دسرم گلبو باز دی
یور بای چته کی داسی نه دی پاتی	چی پکی تومبلی نوی دبخار گل
دی گیکه گیکه پلوك دخربانو	چن گل دی من گل دی هم کھسال

انتظار دکومونکلود راتلوكی	دلاله ساقی والا په لانکی جام کی
دشنکیو یانه لارک غوریده	پستی دنا زولو پرچ خرامه دی
تنهیه لزی مینی دی پرزو کی	کامیابه هنزا کامه چیل کام دی

آزادی ده هر ی خواکی خوشالی ده دلچی دی روان لکوس او حکلی دخوشی سندھی وای جم او جوش دی	خپلواکی کی روح ہر یکی آرام دی دلالہ و تماشی زلمی نخونہ هر بیاوت تا و دہ شوی اتمنونہ
--	---

په مزار د شهید انو دوره بوسیه
 چ گونگی و نه لمشوقه شسی بلبلی
 چی زایارتنه بی ورخ دو طن پغی
 رانندی شه زهارمه ته ای قاصد
 رسوه بی دیستون هر بیچ چ ته
 پلیه چ خوک نشی در نه پاتی

پلیه دیستیا و پسرلی شه پکم دی دغمه ره بی خوچی گل
 را و چتکه پیستانه دمل اخونه یو شه بوده بی پیقاونک دخول کرده
 دو طن منیره بی و غروره زو رک دغدلت امیره بی مله بی گل کرده
 جذبی دخیل اکانی بی کرده را و سپسی دجمو حالت بی شاسبی سی گل کرده
 ای دهر زنگی لالیه ا پسرلیه لبز مرخوارو گلوبونه هشم گره
 چی نور دا و لسوکی ستی کیزی

دغخوارو زارو زر و نوته هشم گره
 چمشه دل هن راه پلکه نه قمه ملیمه
 چمشه دل هن راه پلکه نه قمه ملیمه
 چمشه دل هن راه پلکه نه قمه ملیمه
 چمشه دل هن راه پلکه نه قمه ملیمه

نیو سسہ ہیلہ

ترو بی ر ده تو رہ شپہ ده	دھجران تیارہ خورہ ده
دغمو تو ده شپہ ده	دھوپی نبی دی ورکی
د سکوت په دند غوبہ ده	شپہ کراہ دمہ شومہ
د بیتون د اور لبہ ده	بلد شوی می په زوکی
د سbastرگہ موسینی	وایم کلہ په آسمان کی
پہ درہ درہ بہ رخپریزی	پا سنکارہ بہ شہ رفاشی

***

عمر تیشو پھر زان کی	دامید بھارہ ! خہ شوی
دھیلو غوتی می گل کہ	دار مان سہارہ ! خہ شوی
بی لانہ ناک راریم	ای دنہ کراہ ! خہ شوی
لبز یونبہ خبر خرو راوہ	لہ آشنا ریا بارہ ! خہ شوی
چی دنہ کو کی می پاک شی	د بیتون لہ دیرہ غمہ

او دوصل پ پراوک ۱۰۹
کومه جو ڦا د زهه دمه

* * *

لوی ما تم دی مصیبت دی
د ڙوندون هر ڦیبے می
هر چی خواه چی نظر کرم
کلارهه مشقت دی
بی وسی ده خواشینی ده
ولا پلرکه اونفہت دی
پی آپی پی آبروی ده
و چک د خلکونه عزت دی
غلامی له ڙوندانه نه
مرگ بهتر دی خپلواکی کی
بدنامی له ڙوندانه نه
مرگه : راشہ ما تری خلاصہ

* * *

لرم سترگی دکتلو
فلر عقل می په چای دی
غور لرم د او ریدلو
ژبه خولک دو یلو
د احساس با تو چی هسته
زور لری دا ټولو
اورئی می لاجذبی دی
د بدل د اخستلو
د اتول شته دی
خپلواکی او چل اختیار دی
هر او لس پ غلامی کی
د اسی خواه دی داسی لاردی

* * *

قام او لس خبر دا هشہ
سوال مگ او ذریفید و دی

بھی چھپی پری ظالمان کروی ۱۱۰
 ملکان مال تولن پینتوں دی
 پیوہ چغہ راجگ شی وخت دتوہی او ترون دی
 فیصلہ بی تورہی نہ شی بس پہ توہہ دالنی وڈی
 قربانی د خپلو اکی تھا لہ بی محن تیار شنی
 بھی خلپو الہ موطن شی قول لہ خرمی ونہ حارشی

* * *

د خپل تن پہ گرمو وینو بھ خروہ د اجمن کرو
 پری بہ و سبند و سرہ نہ خو جیا لوکہ بہ وطن کرو
 دو حدت پہ سرو گلو نو بہ سمسورہ د اباغ او بن کرو
 د غہ خپل سیکلی وطن تہ پہ ہمیت رشک علی کرو
 پہ دی جگو نیغوا خو کو بل شوک نہ شی گھیں لی
 د پینتوں بلوچ ھیوادکی
 پر دی نہ شی او سیلما

* * *

۱۳۴۴/۲/۱۰

رادیو

ملی قیام

راپورت شوی شاه نیمی دانتماد پاره
دچلو اکی گهی کوی اولس ارقام دپاره
په ځای کوی د وطن شان دخاوی پت پستانه

اخلي دسر ویسو په بیچل عزت پستانه
ملهی ملی جذب اړه تودی بنکاره چای پهای بیاد سامراج په ځلشکا
او سمع په شو او لسی کې د عکد بنکاره را رسید هغه هری هغه شپی بنکاره
ملی شعور را پیدا اړشوی تقاضانوی ده

من د پستانوں د توکه شنگ نوی رفانوی ده

دا زادی گهی دپاره یو خروش جوره دی د پستانه له هرچې نه سفر و شجوره دی
بیاد پستانوں باڅ په کورکی جم و جوش جوره دسره پیوند ځوانو شانو شجوره دی

توکه لر تکونه بینههی راویه و یشم
د غلیمانو و ته سپینی تبستید لی و یم

دچادر فرله او را تو رخنی ویرین نی کله دچادر رو غوپه و عده باند نی غولیر کله
 چی کپوم هوده دکش نی سوراستینز کله بی وطن له خپلوا کنہ رضاکلین نی کله
 در زندگانی تویی سبیکنی آزادی کی گوری
 خپل شنادی دی هفت نوی دی شنادی گوری
 سامراج استاد غله طله من سخن دی ورہ جو ری سر زد خپل فری خاوری ایری هی ورہ
 لکارم تو فر غرف نوسکی دروی ورہ لک جنت خپل وطن وچی میری وری ورہ
 چی لوری خیزی تیر جلوه دکوه طور ورکوی
 نو قربانی به پری دسر او مال صرف ور کوی
 داد هنگه بایا بچی دی چی او هنگ ورخنی نه دی گلی پهیچ وخت مید دجتکه سر
 په ماتی تلکی تسبیل دی پرنگ ورخنی نزی اخستی کی دمودام سبق دنگ ورخنی
 نی هغونیکون روح خو شحال عواری
 دخپل وطن آزادول آبادول عواری

د خیبر نزاره

چی باهی دینستو عظمتو نترانه ده
شیفچی بی پاق کی چی خوینه افسانه
تیرو سو پی سیده خوریزو زمانه ده
چند عزونو چکه همینی خودیو نشانه ده
په کی پهه لاظع دلعلو خرزانه ده
دولطن مینه په زه که دلته هسنه نهند

چو زلمو و را بندی ایسی داودمال وهم دسنه
د اخیردی د اخیردی د ابنا استه سکلی خیردی

بی پلیو تا تو ده بلخود تیراغر و
چی میری نهاده چی کچه شتی میلو
اباسیند و تر لوره لکی مستی و غوره نه
لخخو اسپین غر و کر کی د چیو و ره لاسنه
په کی سنه دستی و رو ره دلخی مینه دل نه
غم شناد کوی شرکی چی او میز چه و ره
په یونغه لپور کیزی یوی تون یوی سنگر دی
د اخیردی د اخیردی د ابنا استه سکلی خیردی

محمد شور لایه زرمه کی دی ساتلی
دیودی سپر و گردی له هوا سه اغزی
د غور پانو ستر شوکت یه هری تیز دی کتالی
د شاهزاد توری بین هم په دخو خلیلی
هکی یه اشمه ته په خو خولی و لی
دینستویت یه پالی په غیردی دریدلی

چو لویه‌لی پی پیښوته په زار یو سکنده دی

دا خیبرد دا خیبرد یود تو رو گه تو غردي

کې لیچونه سع پچومي فکرا او خیال ته حیان دی هسلی خود نانچه غاری ساھین با تو مکان دی او میشته ی پیمن کی پیستا لو خانمداں دی زمانی تهی ورکړي دغیر لومی مخان دی شا او خوا او روښل دی تر دې کې چراغان دی توړي تړي توړي لړي پېړ شیخ ته باران دی

چو می سبام یې شک آمیز او عنبریزی هر یخزدی

دا خیبرد دا خیبرد دا زمور دنگ سینگر دی

سپینی واوړ پې سړنگوی وې تو چنگلونه پېښتني ور لاند ناستي توړي کې سپینه مخنځ دې پېښو ګانه کې نوری نه شته سستکارونه لیخا دکې سترګی خیاناکه نظر ونه عصمت خا ده یه سرا پاک سپیخلی پلوره او یه سر لاسونیوی دوټن په نگ سرونه

چو زلی شی په نگ پورته هغه وړیج وړه اختردي

دا خیبرد دا خیبرد دا هغه سبکلی خیبردی

دا می سبام پی دله هرچی سیل او هماشویه شنجلوکو سپینو چینی او که دنگ غږت ور شو سرگون آسمان ستوګ دی دی ډی ننګ رونه غورجوي کن اسما د چا پیغلو پلوونه ده مان په زړه کې رشک د دی مکان اړخلو دله هرچو سید دا زاده زونک و هیلوله

د همچت پېښی د لشخند و هله چېل و زردي

دا خیبرد دا خیبرد د خیلوکال حیبت ور دی

چو هوسی یې لزړیا نو جنی اخلي خرا جونه چو مات کړي یې د زکو د فازل نو ور میرن و

چی پچیزی ی هر زمانه دجت باع کافه چی و بز دخوب نسیم ی رنگ ویشلی زنف
 چی ی لیک پهه گهه دتاریخ حکایت نه پستانه زلی تری اخلى نکوز الها مونه
 مفصل ی روا پادی هر کسی په دی خبردی
 داخیزدی داخیزدی داوجت او لوی خیزدی

په کی هئی شی شوی دنی دفاتحانو ماتی شوی کپه لنهی و په دعلمیانو
 سیلا بونه پراغلی خونخوار خونه یا نو خوارانه دی خطا شیخ دغه نو دبچانو
 در پی پیغی بونخال پنگ کی دزمیانو شنگولی ی دی توری پیغزه دبمنافو
 او گوده و نه کسی شوی هر زنگ لید لته او تر دی
 داخیزدی داخیزدی داپنایسته منکلی خیزدی

پستانل دپا دغیت دکه زانگو ده یوله نگل دک کهول دی کی و ددمیروده
 دال غونی ست رسید و سهم چوانه پنهانو لاهفعه چی تار دی جگه جو پر محجر ده
 پکی هر فیصله چی او لس شی په پنپن ده که پستو بالی غواری را دلته دکتو ده
 چی پیشتو ده کی تو ره هم حساب او هم دو تر دی

داخیزدی داخیزدی چی ی نوم دیر نختور دی
 هر شیرشی ی جور یشی بخوا سرگون نهه هر گنگ دی مرگ کومی بیگانه تون او لبکته
 هر خیزد او کله په ی دختر د غلیم سرته سوری ملند بریستنای یجی تر دی محشته
 چی کلی ی چابدی یو خسنزی دلسته تنبه شوی هندهم د دا جل شیر خخبره

په دیر زور او شور کی ارشی آخر دلته در په در کی

داخیزدی داخیزدی دازمو ب دزدگی سردی

چی خربلکی نی لا او سهم او طاقت دسوز شسته - دخو شل پی ژوند دی هر ستر دلید و شته
 دایل جا آباکی پی نهی دل هید و شته دد ریا پکونه کی هم شعلی نیغید و شته
 رو بنا نیم یوی ها که ساوخوا په بلید و شته دم قصود دنیار خوا لنه امید در سیله

چی داننگی یالیود جلکی قومی ستلر دی

د اخیبرد کی د اخیبرد د اسبا یسته بدلکی خیبردی

سندرینه ی فضاد ادیا په کی او سین د چم غوند و تلی شاعران پی او سین
 د غزال نگینه لوی چها په کی او سین د ابازار چ دهک تود عزاله کی او سین
 لر غونو ته بجه و ایم چ خوانان کی او سین

چی چلاندی ڈ تو را نوجو هر بی د هنر دی

د اخیبرد کی زموب سترگی او نظر دی

چی سپوی دلور آن د مریزو هرها کری
 په آسمابه و لکیب که داغن و سرا و چت کری
 چی بازان بدره و لی وزر خلاص د هریت کری
 چی و که تی بی ترک بولی نولو تی اهانت کاری

چی نیکوری پایوسی ته به ادب آسمان نمر دی

د اخیبرد کی د اسبا یسته بدلکی خیبردی

کچھ نئی نہیں

زدگیه ! ولی ناکراری داسی
 دا پسینہ کی گتھو پونچھه دی
 دچا دل فو په دام کسبیو ملی
 وا یہ بندی اوں کی خیالونہ خدی
 دکوم با نہ پغشی ولگی دی
 ستاد سفر و میو پر ہونہ خدی
 دانہ چی سلہ دلگی داگی وہی
 دغدھ سمر کر اونہ خہ دی
 نن ہسی ولی بی مجالہ شولی
 سترگی دی پتھی پتھی کیبی پخوب
 خبر دکوم مین لحالہ شولی

* * *

زمازگیه ! لیونیه ! وارہ
 نور نو په خود شہ لب دھو رغوند شہ
 دخوب خت و تیشو بیداری راغلی
 نار پوچھ پوچھ شہ بیدار ہغوند شہ
 چو ی تالا د مینی کورنہ شی
 ور تھ پہ کلکھ جو کیلہ رغوند شہ
 د گوزار و نونہ و نہ ویر مینی
 ور تھ لوی غرہ شہ استوار غوند شہ

پام ز مازده هی و ارخطا نهشی منزان مینی دی نزگی بسکاری
ستاد و صال دار ما نوکای دی هنرچ و مانی خوشی بسکاری

***

زگیه استا په مقصود پوه همراه دی پیشون زده بی پیشون الله عواری
دی پیشناه ملوك دزده محبویه دخپلواکیه بکچماله عواری
چی دنیگی سرگشی سیال پیشناه و ته هنر د مینی سیال الله عواری
نه بز پی پوه هید مچیه دغه شناد زمارخور زگیه چاله عواری
تچی بن هومره ناکراره بسکاری بی دوطن د آزادی په ارمان
چ دینی فضاشوه تنگه درته سوزگی دخپلواک دشاد په اما

***

زگیه دغه چاره گرانه نه ده پوه شچ مینه په خبر و نه شی
خچی مین سر و نه دانگی هسی په بیواد مسند نه شی
چ القلا جیغی اچتی نه اوناری جویی دل بکرو نه شی
چی دنیام تو غونه و نه لری اورونه پوره له سستگرونی شی
دخپلواکیه ناوی تره هنر و خته نه شی هر تلکی پیشتو جوس ته
رستینی مینه چ لیلا ولیده راغله په مینه د مجنو جوس ته

***

سیزی گریانونه

نهیم نشخپل غیرت په میو ساقی! دستاپاله می نده کار
 په دنشدکی می خودی موند لی هر گریم قربانیه تنیار
 زمانه نور مانیر ایستنی نهشی حکمچی خپله زمانی کرم هوبنیار
 دبل په توره افتخارنه کووم زما په خپلو مهوشته اعتبار
 وطنه! استا په بردید در بیدلیه توره په لاس ست آزادی غواصم
 خپل تردید لی کر بیدلی کام ته په دی دنیا کی خم سبادی غواصم

یابد اخیری گریانونه رونگ کرم یا خوبه زید داسی پاره شی زما
 یا خوبه داهتلکی رماتی کرمه یابد دجیل غولی دیروشی زما
 یابد کرمچی دمظلوم او بنسکی یابد دغسم پورته ناره شی زما
 کرمی دامراوی خونه گل کری بیتر یابد نوجو ره نداره شی زما

دآزادی دبلبلانو مشورید بیا کچن په سرو گلوبونجور شی
دوطن پیغی بسنگار پر وکری دول بهلا دوبلونجور شی

که چپل حق لک منصور به داشم اول به غبر دآزادی وکرم
په چپل سرف وینوبه واوره کامه تغیر دستاسی دنبادی وکرم
داد لوب عمر سرخولی می بس ده شم به شهید چپل وطن په مینه
نچ دیزوند دین پتی وکرم زماد وینوه سره خریکه به
نمک بدل دملک په بی دادی وکرم اول سه! تا ته دژوند راز ووای
دچپلواکی دلیلا ستر گوته به دخوار مجنون عشق گدازوای

دان آرام زده به آرام شی زما چی چل غمہ ان اول خشخا و دین
په ژوند نکی می ارمان دعنه گی چوله دنیا سره بی سیال و نیم
دگوان طون دچپلواکی په رکی خیرکه له دینه دیر و بال و دین
چیه پری نیم مامنلی پسرا که نور له دی هم زیا ججال و دین
چی دوطن هری جلیزی په گی سر خبریات کرم دوطن لرسه
زه یوببلیم صند دی شمه ددی آزاد بیکلی گلشن لرسه

دُنگ او ریحی

زیاتی نیشی کشینی استلی پر کلاره
 وینی گری پر گرکی دینتو شوی
 و خت چپله باند کاند دغه چاری
 جذبی دینتو والی پاریدلی
 پریوه مکن قولینی لهر خوانه
 دنچل وند دسته شست دیاره واره
 استعما کری پر یکری گوزار و نه

* * *

دو هد او دیو والی ترانی دی
 هم اری دینتنی حساس غربه
 دوطن دخیلوکی دنگ چگره
 دوطن سیلی زلمونه داسی واي
 تاسی عکنی شی زلمومور بدری پی بی
 ز رو مو سلکت پوره نه کری دھمکی
 دوطن نگه بوبه تویه سائل کیزی

مرتبر دشادت چی ده او چته شاه زلمویغه دخت کی گل کیزی

* * *

پیشتو سپین بیو م دی ملاتری	آزادی غواری خل جان او همچوته
دی لی سوکی بی نیو سپینی تو هری	هستی چو ملامت شی پیشتوه
داد هفو دنگ دار بچی دی	چو بندلای خل زور دی همانوته
په گه د قریانی سپنده ری بولی	دولن بت او غرت ستایی زلمو
هم خبی د جرگو او مرکو شته	چلواکی لپاره نیسی تد بیرون
آزادی غواری بلکی د سرونو	د اچی لاس کی بی نیو لخ پل سرمه

* * *

په بیو د شهیدانو د مزار بیا	پتگان د آزادی په خنید و دی
یوله بله و راند کیزی و رته گوری	خوبن د مینی د سور او ری پوزیو
دبای استرگ لاه گوری و رته گوری	د مسود س بازی په تا شودی
چو حق په کرمی بولی په سیز نو	داله منگه د کی چاره د پیشتو دی
انتظار کوی د توری فیصله ته	او س په دورا غلی هغه م جله ده
په خبر او اترو خه و نه شول	زیاتی بس باتی د توری فیصله ده

* * *

داوطن د پیشتو د مور لمن ده	بی پیشتو نه بکی خوک دی لو بیدی
په سه استرگو ژرید لی تری تکی	کلکچوچی په بل دنیت و رته را غلی

پکالور لو رو غرفنوبی پیښتونه پکارا ه پر دی نه دی گر خید لی
 بیا کله هم کله چا ایینی پری قدم دی هغه دم له دی گه ہنگه غور خید لی
 له او ره گه حنی نیولی تر پر نگه په دهی سیمہ یوسا په کلار نه شول
 دغه تو ری تو ری تری و تر بوسوی و ریه ایز په مانی تیښته ایسارت نیسو

* * *

نو بلوس خست غاصب استعار خنگه دیښتون پاپن نیکه خونه تالا کری
 دنہی و اپه کامنہ از آدیزی دا به خنگه دغه لوی ملت تبا کری
 نور زیاتی چی نن سبای پرید ملت کاری حقیقت کی خپل حان کی پور خدا کری
 نگیالی به سیز دین خراغ بل کری دژوند و تو ری تیا کی پی پر نیا کری
 چلکی انسان دژوند و خون د هیچ خوستگی و نه نهشی پتو لی
 دیښتون پیوچ طن به آزادیزی له چل هر چنی نه شی تیرید لی

فخت استعمالات

دی کوم مظلوم دوینورنگ ورپوری چی پرلاس کی دی نیولی سوخربر دی
 ورانوی ورباندی بیا دچا کورونه دادی بیا جور کری چاپسی اسکر دی
 بیا دچا چقحق اچوی خیته بیا دچا په ملک لظر دی
 دچاسترگی پری وباسی راته دایه په لستونی کی دی پت وین نیشت دی
 لیوی منج عذابی مصیبتی استعماله! داته خه بده بلاین
 همثوک تا ته دلکنی په سترگه گوری پیدا شوی تعلهه کرکی نفرت بی

خواوس واوره په کپو شدته وايم چی دنیاوهه ستاپه غل رئی ده
 ملتوونه دی تباه کرل لمیو سرہ در سره ده بلاد ناچاری ده
 اخته کری تا پهسی ناداری ده فریجہ مکامقابلی ته در پیدا لی
 مرگ میخ نخوستا منل و ته گران شوی بده ورخ په تاراغلی دخواری ده

خوک ستالہ پنجی خلاص شوختی اور ستم ستم لاسہ شپہ اور خوار و لکبی
دجیلوںو زنجیر و نوکی پرا تہ دی وہل کبیزی تعلیکبیزی داعل کبیزی

ھغہ شہجی تہن ورخ پہ پہنچنے کوی
نہ دی کبھی پہ دنیا بل استعارہ هیخ
مال او ملک دی تینہ لوت کر گو دی خوار کل
کی نسبودہ قام لہ احتیا رہیخ
پر گلودی شہید انہم ما شوما کل
لہ دی کارہ دی پہ رہا و نہ کہا رہیخ
بماری دی پکو و نو ور تہ ذکری
پناظرہ می نہ شحال دخوار و زارہیخ
لا او سہم ترخنی کل لاس پہ سری
ای معرفتی! ولی داسی کو روکری
ستالہ لاسہ پر ڈلہم اور بیلیزی

پہنچنے دھپی خاوری وارثان دی
چی لہ دینہ خوک انکار نہ شی کوی
شی داد و مرو لوی و طرخ گھپلولی
لہ چترال حنی نیولی ستر بولا نہ
بی فایدی دی دیونت خوارہ لفشد
پہنچنے پر کی سترگی دلیڈ شستہ
تہ دا سترگی ور قہ نہ شی پتوی
چپل وطن لہ آزادی نہ ترقہ بل
زدہ کی نہ لری دبل شی سرہ مینہ
راز غون بہ تری کل ان خلپاکی شی
کہ پہ دغہ لارہ توی شوی دڑو و نیہ

ڈارالادی شہید

عیاری سی شہادت پر مخلال شہ دو طن دنگ ناموس حنی قربان شہ
 دستا فوج تھر کی ولی پرمیںہ پرستی پر دیر خلاص ہر دمیداً
 رحمنہ دی ہو دام پر مزار اوری دھیواد پہنگ شہید لہاسما نہ
 کائی دسری دینو افتخار دی ستادیا دو دنیاگی بہ نشی و رہنہ
 چھی تر چھپور ہنگ دادنیا آبادہ
 پہ دیر نسبت بہ تل دستانا مہدی یاد

پہ مزار بہ دی نگ دیوی وی بلی افغانان بہ دی دیو و تہ پنگان شی
 داہیک بہ تر ہنپور ہنگ بلیزی چھی گنڈ دس باستو کی پہ آسمان شی
 سرع لالہ بر از ز غوشی ستالہ وینو تماشو تہ بی نہیں خجونہ روان شی
 سرہ تو غونیہ نی نام و نگ نسبان وی ہجی پہ میں لوطن نہ کو قربان شی
 دو مرہ قدر دی شہید دی دنیا کی
 ستاد دینو احریات دی پہ عقبا کی
 دو طری پہلو اک پہ سر شہیدا جا و دانہ افتخار دی مبارک شہ
 ہجی دنو ہر پہ بی سبنا کی دی سا و کرہ پہ دنہم دیکھ وار دی مبارک شہ

دو ملن د مو هشیگاری کری حلالي . اړو فانه د ک اقرار دی مبارک شه
پړجنت کی مساري تلوه انتظار کری داد هو ه انتظار دی مبارک شه
و رسخ دی د کوثر دیک جامونه
دوی په خپلو سترگو بزدی ستافه ه

بیون

د مقصد د منزل ګاپه لوکه یو دی شی اړ ګچی پاتی نه شوله کارواهه
د مطلب پلی نزدی دی قدم خلی چې ژر و ځوله دی سوی بیا باهه

لمبی

داد چا پکور د او ر لمبی بلیندی چې ایلا شول د نیمه اړو پلوونه
داد کوم ظالم تیری په مظلوم کېږي داد چا پکور کی بیا جو پیشول د یو
د زولنو شنگ

د غه شنگ د زولنو که د پا زیب دی چې خوبی او درد دیدلی زمزمه دی
یاد قاعم پېشم رخور کری فریادونه یا په عشق کی د بیلیون د ساز لغې دی

خپرلی ګریوان

دا خپرلی ګریوان یک خودی چې د لار دی ناخبر غوندی له ځان او له جهانه
چې لیلا لیلا ی ساه په شونډه کری راته سبکا هی د مجنون له خا نهه

مینه

په زختر جی مینه کری د چا د زلفو لیونی نه دی مین را معلوم بیږ

د اپنیون زلمی مین په آزادی دی چو بدی مینه له سخنی تیریزی
د بیلینبا پرک

د احمد شور دی خس غوغاء زن پوهیم په دی تو پر شپه پرک د بیلینبا خد؟
تیارکی و لپه پر غوندیزی یوی خواهه پری غالیه دا اثر د رهایه دی؟

دار

دانصوردیه وینو سور خوک په ته خیزی چو ولان ورته په سر جلادان دی
په ادب چی د دار پرکی و تیر کوزشو. دوطن د پاکی مینی صادقان دی

سر کا لو غونه

هغه و زاندی سر کا لو غونه جی ر پیزی داد کوم مین د مینی نسبانه ده
دمزار د یوی پی نه د لامه شوی تیره شوی که پرکی یو زمانه ده

جزکه

دلی دلی چو رائی لکور او کلی خه مطلب د چی د چی کی را تو لیزی
راته سبکار چی اه سه فیصله ده ددی خلکوله خیر و نه معلومیزی

د شهید ان مزار

په مزار چی دوطن د شهید انو د قومونو فیصلی د روند و کیزی
امخاری مبارک د شهادت شه چی په روح یه هم د چاوس سون کیزی

قوی شاعر

مورد ته دلوی زوند ارمان ولیکه
 خویود مینی خویود داستان ولیکه
 چیال شایی په کی سنه ستاری که
 چی کری ملی جذبی په زری و بی
 رنگ احساس بلبان راشی و تر
 تل زرولی یود ظلم خزان
 مورد خود هاره سه نمیوبلد
 قوی شاعر بد احساس په زیب

* * *

وکره دسوو پتنگانو کیسی
 چی سه دی په نگل سورکری
 سو ده فوشاز لیانو کیسی
 چکه کی سلگی دکونه په مور پیغی
 غرچوی زده دیتیمانو کیسی
 چی دسمتن داد تویی و دمه
 شابس کوه دسر بازانو کیسی

* * *

چی لیونی تورفونه و نشیزی
 ورته دلورک افسانی وايه
 چی په میلان کی دسلوبی و کری
 دسر بازیو ترانی وايه
 چی مشی لوگی دازادی په دیوہ
 ورته خنه سوز دپروانی وايه
 چی شه دوخت غونبتنی پیشی
 توتنه رازد زمانی وايه
 په سکی دوله د چپلوا کی نامی
 وشیندہ شابسی د شعر گلونه
 چی مانی یخبنه له لامونه نه شی
 کیوندی په محروم و ته حیل سرمه

* * *

شاعر! اتھ دی د قلم په قوت
 زمکھ آسمان په لر زیڈ راوله
 دا ہی سکھن نو خوبولی دلتہ
 د بیدا رئی په دی بنیڈ راوله
 بھی بلبلان خیلواکی آزاد می
 د جیل بچری په ورائید راوله
 پیچی تیو خدہ لاس او پیسی و سبورو
 د ازو لفی په ماتیڈ راوله
 د استعمار دنگی مانیہ ورائی کو
 د اشہ ناری د انقلاب و کرہ
 د چاد توپو او جا ز فوز و رتہ
 د خل قلم په خولہ حواب و کرہ

* * *

د ستاد شعر پهکوئي پيٽ دی شاعرہ ادیب پیر ارمان لونہ زمود

تھے دی دشیر دبھار پہ نسیم
کوئی ریاننہ داوج گلونہ زہور
پہ دوارہ لاسہ سلامونہ زہور
شاعر ! وایہ پہ خپلوا کہ دنیا
چھٹی زہور لہ بدلا حال الخبر
زہور تھے دشیر مسالونہ بل کڑا
چی ورکی لاری دشوندک و لوڑ
یو خوشنی خود پیشتوں رگو رو
ستاد دشیر نو پہ رہنا رہا کی

禁書禁書

شاعرہ امہ کتبیہ کواربی غنمہ	داسہ زموب ناکاری و گورہ
دچا دزور ظلم زیاتی لہ لاسہ	راخیرہ مه موب تہ مجبو گورہ و گورہ
بناعرہ! تہ پہ دی خود ساز این کی	دمار شالا سوتہ ماری و گورہ
چی لوتوی زموب دژوند حقونہ	دد غوغلو دارہ ماری و گورہ

بیوں چون ملک پر دی جهان بیوی از لاد
ز میں دفعہ نایب خدابخت کے
بیوں خدمت و کو دی پنکو گلکو
او دغبی کلکستان شی ازاد

卷之三

زه موره هود

په کی سوزی به زمود کلی کورونه
 خورل کیزی به زمود دژوند حقوونه
 چیه مورده سر، کیزی کوم ظلمونه
 هی تو بیشه تیرله هسی هنگ ژوند نه
 چی آزاد پیشون او لسندی غلامینی
 یا به تول پیشون لمحی پیزد و پیزی

= = = = =

داد زور د جبراور پر خوبل دی
 موزب به ناست و ته په سرد و ستر گوره
 خرسپور می هوشاهدان پیزه لار دی
 خپل وطن موراته گور په ظلم زور شو
 لدی ژوند مرگ په سل حلی بهتر دی
 یا به دابیزی و با سوله دریا به

په بلکابه د دوبنکوتی که وینی
 ساری اخلو د گخیرو گریوانو نو
 د پیشتو دنگ و نام توغ به او جت که
 روح بخوبن که د وطن د شهیدانو
 هغه شوک چی په دی لاره کی قربانی
 چی سیال و سر سیال شو به نزیه کی
 خپل او کی ناوی به را او لو خپل کورته
 کرو حیران به دنیا د پیشون روز ته

= = = = =

د وطن په مینه تیرله سر و مال بیو
 له بیوه سر موه رخه و منه هار شه
 چی خنده مود وطن پیزی لاجلیزی
 شهاد مو په دی لاره افتخار شه

دوطن عجی به تیر لە حقە نەشى دغە غورە نەزى زاردا ستعالىشە
 موبن دنگ داود بخىرى به لەشىپە رەماراشە دغە تۈرە شېپە سەھاراشە
 چى قا صد دا زاد زوند دېشىندى چەستىرى راخلى پە آسمان كى
 دەرسە دى دە خپلواك ۋۇندا نەزى دارمان زمۇرپە دېرە پېلىندى
 لەزى نە دە اوس نەزى دە موبن پۈزى آزادى دە زمۇر لورتى را روانە
 چىلى مجاهەتە زمۇر گورى لەكە گل تراوتا زە سېكارى خەندا نە
 دە سېكارە و تە دەرزلە مىرەنە دە مەلۇم پە حىلىكى حالىمى دېندى يە
 گۈزى بىن نە كىرى دە مەصر لە كاروانە دە دەرك يۈسف دا زادى زەلەخاغۇارى
 دە دەرسە دەزىرە ارمان موأزادى دە پە دى پەرە يۈچى وطن رانىخە غۇارى
 چى خۇندى پە كى دە قول اولىشىدا دى باغ او بىن بە يى پە سەرە و يەنخۇوبە كەن

دە قول زمۇر پە و يەنگەستاشى دە جەلەھىلى بۇتى خە دى
 بىلەن دە خپلواكى بە پىرى چەپىزى دادىن دەرخى ازغى بە سەرگەلان شى
 سەر يوبە دىيوالى پە پىيمان شى دە جەلەپتى او او لىسونە
 يەپە يۈغىر پە يۈھ خولە پە يۈھ تۈرە دە خپلە هەورە نە شوگەرە مەيداشى
 موبن لە خپلە هەورە نە شوگەرە دە موبن دە دەغە موھۇرى دە نور دچا پە و كۈن شە عولىدلى
 خپل اولىس بە سەناد دەغە موھۇرى دە

شاعر مینم

وانم جهانی لتا زار کرامی	اسی زمام مخصوصی مینی
سرخ پل پسر دار کرامی	د منصور کافی می ولری
خیر کره زده دیر و خوریدم	کاش چی ته شا پری خرخما
زده په هغه منه پوهیم	پ کوم شی چی ته خوبیم
ما په ستر گو دی منلی	د می نظری ستاده ره
نالیدی هم لیدی	ه ماد ستا په نظر باندی
چی نهایه زرگی راشی	ستاده هجره ه خرخیه
خوبه شوندو کی خندشی	وايم چضه به کرم زايم
سو زلی دی و ذرونه	ذه پنگ ستاده دیویم
کرم لسانه طوفونه	په سینه باندی منیویم
چی تر خومی دژوند ساوی	دوفا په هوده والاریم
تره خوچی دادنیاری	لاس به وانه خلم لسانه

ستا په او سکولووند گریوان په سر ده چا و نه کرم

تو یک شپی د بیلتانه به
 ستاپه نوره چاونه کرم
 کوم چی ستاپه لیونتوب شی
 هوبنیار او ته حیرادی
 ستاپه راز هغره پوهیربی
 زه دستایم ته زرمایی
 ته هم داسی اقراار و کره
 داستا کاردی پاکی میسی
 پیدز پونوران کورونه
 ستایله غنمہ کی پیت دی
 عجب دم د مسیحایی
 بیاهم ته بی چی بیاکله
 استان خیجوی آسمان ته
 سنگا شوی تول په تادی
 زه به کاند م هغنه چارسی
 لاس به وانه خلم لتانه
 تره غوچی دادنیا وی

که مانه پیژنی خیردی
 مانه سنه بی پیژندلی
 نه دستا سره آشنایم
 در گوند مینی دیری بنکلی
 بیوه فرج به داسی اشی
 چی نه ستاپه سه را شم
 بیا به کوی او کلی پریزدم
 او دیره به په سارا شم
 یوه زه بیوه به تیلی
 د آسمان د چت له لاندی

دھسکستوی بھوچارکی
نمی به ورائی اخیره کهی
دپستو شگو بھس به
شپی او رسم بھتیریزی
چی یو حاشی بھ رزونه
شچی بوری راوی سبیز
لاس بھ وانه خلم لانه

گرانی مینی زا بھ ستا کرم
ژوند عی تا پوری ستر لی
بی تا گورم مر گونه
دادنیاز ماله ستر گو
تلعی او سی خوبی مینی
یوز را نیم چیز بولم
بلبل گل کی بی لید لی
دذری پر زوکی ته بی
تودی مینی بی لانه
در ژوند ون اکسیلی بی
پ معنی بی دو مرہ لویہ
تاکی دیری خوبی مینی
او سپور می بھ رتھ خاندی
زه او تیپری تا ود شو
یود بل غیرن کی ویل شو
کار دینی بھ چیزی
بیا په ھیچ رنگ نه بلیری
داج چابه قول نه اوی
چی تر خومی ژوند ساوی

لامس به وانه خلم لستا نه خومی زوند په سی دنیا کی

په مکان کی لا مکانه
 دشاعر دزدیه ارمانه
 هر چو نظر کرم
 ستا په فیض دنیا و دانه
 ای ددی هالم سنگا ده
 دگلونو دک گلزاره
 ته مایه در نگینیو
 زار دی شم له نوبه اه
 ته دسو گلوب غوچه بی
 خجوره خوره و بتی
 زه بلبل ستان خوان یم
 خوره بشکلی و بنا یسته
 ای مینا که دملو
 لر ساقی نه بی نیاز
 چه میست که په دوستگو
 چو په ارومه نه
 په خر و خوب و خبر و
 په غزه دی ددوه سترگو
 چهای پر و یم نیم بعمله
 لبی پوته کره لخادر و
 بسی دیریم کریلی
 زه دزوند هر و شبیکی
 بی لایم ژریدی
 زه بھم در هر ده ده
 ای نهاد زوند خر و
 دکی لاری په تاموم
 دحافظ دبی و سی لامس
 اول منه به دستا دی
 لامس به وانه خلم لستا نه خواباده دادنیا ده

گیله

خدا یه! داستا پنه سی بنا یست جهان کی
 مابه قدم قدم کی اور بنکاری
 هغه چه نوره ینی هغه نه سوا ما به عجب خیزونه نور بنکاری
 ستاد آسمان په یو یو ستوری ه قسم چه می دژوند ستوری لوید غوارم
 دتوه شپود تند رو نو پر کک حان ته یو بل جهان لید لی غوارم
 ستاد سبا بنکلی نسیم ته ژارم گوندی پیغام می تا به ورسوی
 خیری گریوان په او بنکل وند لغه دژوند نا کام می تا به ورسوی
 یومه ربانه انسان نه وینم ستا چمی ملگری شی دغم په وخت کی
 ددی ناخن ها په غوبنسته شی خواهه رالندشی دمام په وخت کی
 هر خواکره او فرست و لاردی په زروکی نشته دی دینی گرمی
 نوعی جذبی را به سوی بنکاری له منجھ تلکی ده دینی گرمی
 چی معتبر شته نوعی ب خه کوی دغه دنیا او دنیا دار پوه شه
 دبی وزلانو خوارو غارو لوه له بیوی منی سردار پوه شه

خوارو سپنه د مر و سپی سپنه دی غوری د و د ک خوری بی منته گرخی
 خ خوار مزد و ری پوربی گیلی باندی مدام تلای پورته بسته گرخی
 خدایه! د استاله عدالت حارشم لبمی کرده پوه دی کی حکمت خدی؟
 چی دنیا بد بختی ماته رسی د استاد حرم لوی رهت خدی؟
 دستکلو بشکلو جنتونو وعدی په کراوکی د دنیا گوره
 دژوندانه هزار شبهه شبیکی بس چی خد گوره نو عقبا گوره
 خیردی که دلته بی و سیو سره همه گری غاره غری بشکاره
 سابه سابه دچا د ذور له لاسه جو په دبل د خوله غری بشکاره
 دیردی لر چه هیله مندیم زیمه هم دی لر قه زنه ویرید مه زنه
 چی سر نوشت به می شی هلتة خنکه په بی دسی به رتل کیز مه زنه
 ست اندگی ته چا پر ایسی نهیم ست اندگی کانز بندگی کو و مه
 دوخت خدایانوته نیا زونه و رمه زه داسنی بده زندگی کو و مه
 ته خو جنت په عبادت و رکوی ماسره دغه قوله نشته دی
 د عمل پانه می بخی سپنه ده په کی دهیخ شی حواله نشته دی
 ست اعدالت ته خالی لاس در حرم بله گاهه نشته د عمل راسه
 ولی دی را و سته لر زده را باندی

نشته تو سبه داد او تسل راسه

زکی ھود

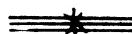
په غصب که را ته دیره زمانه ده
 تیرله سره یم له ھود نه تیرینم
 په انجام یی خلوا کی را ته مسکد
 دفرهاد پیشی کووم په دغه لاره
 زه پیشتوں یم محبت لرم دتوی
 مال او آل دعشق په چاره باند خار
 دمجنون مینه می مینی ته پیخیری
 دلچا امر منی په سر نه شم
 زه چی مسی پ نشہ دوطن مستیم
 هسی شور چی دملی مستی بیدار کی
 دھستی برابری عی خوک نہ کری
 نه چی مستیم دوطن دعشق پیو

زماکپری اراده هم مردانه ده
 دوطن سره می مینه یگانه ده
 چی منی می داجیل او جیلخانه ده
 ژوندی کرپی می شیرینه افسانه ده
 که پیووه باندی مینه پروانه ده
 حکمه داخو ددی لاری ندرانه ده
 دوطن سره می هسی یارانه ده
 سازبه خلک گریم چی خلله سامانه ده
 دپنتو دنگ می خبیلی پیا نه ده
 چی حیرت کی در ته دوبه میخانه ده
 دوطن هر غوندی می خزانه ده
 په پیشتوں زریکی می دینه مستانه ده

هر ساعت دقرا بانی پر دگر دریزی تلوسەمی دزدە هومە ریندانە دە
 پا آزاد و زر و نو دیرە سبە لگیزی چى سُرکەپى مى دخپلواک ترا نە دە
 دامىد كېنىتى نىزدى دە چى بەشى هەمە موج راتەلە سىرگۈ كرا نە دە
 دو لەن پە مىنە هىسى لىونىپ يىم چى دىنامى لە ئاظەم ديوانە دە
 بى ستالە سەرە موبە يوبى سەرە زمۇن سرا و خپلواكى ستا استانە دە

ستاپە لەر بە دسەر و يىنۋە يىكىز دو موبەنلىقىچان دەغە شەكرا نە دە
 استۇما تە بەنكارە كەز زور دەورى ھاسەز زمۇنە مىنە پېنىتىنە دە
 كەنن نەوي نىسپاتە بېرىنىتىنى كەز زور دەورى ھاسەز زمۇنە مىنە پېنىتىنە دە

ستادولە زمۇدە گۈزى سخا خىزىنۇم دەللى دىزونى دەب و دادە
 پېنىتىنە بى لە تزونى كەز زور دەورى ھاسەز زمۇنە مىنە پېنىتىنە دە
 دخېر دسەر و روبى بىيانى دايى چى زىلەپە سو شوئى خەكانە دە
 چى يى نوم دازادى سەپاپىستى چى زىلەپە سو شوئى خەكانە دە
 لور خېرىمى دعقا بواشىانە دە

پام کوہ

پام کوہ آشنا چی دخندا نه شی
 فکر کوہ گوره چی دسوانه شی
 علم دی قافلی ته پت پتونی کری
 جو یه ڈیند ویں کرھ چی تالانه شی
 دادی فیصلہ، درگ اوژوند وین
 شابن دی مهم کی واڑھانه شی
 پام چی چلی دلی نه جلانه شی
 ہیخوک ستاد خبر و پروانہ کوی
 خلک دی پنجت کی دخت فکر کری
 تش پنامہ سیوی دھانه شی
 خرچی چلی شپی لرہ سبانه شی
 دیار درہ بھری بہ در حاصل نه شی
 نیشن ھلی خوی دی دلیم پہشان
 چلھت ملگری در سرہ کرہ مہ
 چلپہ رہوہ ھان د منزل پلور
 تاخویہ دنورہ تماشی کرلی
 لوی لوی شپی دی دبیلون پہ کی
 چل قام ته نشہ دخہ خوری در کرہ
 بند د توہ زلفو پہ سوانه شی
 بل دپارہ بوئی دسومنه شی
 بندہ قدم پہ ورایندی چی پاٹنہ
 خواکی قریانی چی دمینا نه شی
 کله بہ دمینی پہ طور و خیزی
 خوچی پہ طور و خیزی

۱۳۴۳ کال
سراستان

سینه هم بنام

دیو سکنی مابنام خور و سرو کی
زیبایی په گل کی په تو پوشواره
زه و ایم علی شه ساده زیگیه
هغه چی ته لپی کریزی مودام
زه وینی په تا خوبیزی کله
تنه خومین یچ ژرینی مودام

غوره یو خوب غوند او از راحی
وای چی بیا زما هم از راحی
بی سوزه زرده ته کله ساز راحی
دهنی زرده په تا خوبیزی کله
هغه په خوب و ستا پوهیزی کله

ستاد در دونو قدر کلمه کوی
که وینی فزاره د او بنکو په خای
د چا پغم کله پرو اکوی بیا

هغه د حسن په دولت مغوره
بنکلوه نده ستاره ا منظوره
چشی په میود جمال خموده

زره ستا دژوند او مر گه خبری دوازه جانان ته توکی سخنی سنکاری

ستا په بیلیتون کی فریادونه ورنه
خوشی دیاد و پی ایزی سنکاری

زره په مطلب ستا پوهیز مه زره دچاپه زلفو کی زنگل غواری
یاچی دمه شی یوسا عت و راندی چورتہ کی سیوری کی دور گل غواری
نچی پری تمیز دنبوا بد و کری لستر گو هسی هنگ کتل غواری
نستاد آرزو پوره کیدل گران دی ستا هیلی کله پوره کیزی دلتہ

ستا نصیبی ششم ماتم سر ده
ستا غوند بی پنه او پوزیزی دلتہ

زره گیه! تانه په حلقة شی ددار ارمان دزلفو غور یشومکوه
له تور و خاور و سرخاور که خان هوس دلچو او بینگزو مکوه
سوداد حسن په بازار پریز ده اخلمه ترخه عنم دخور و مکوه
علی هشنه نوم دچاپه خوله وانه خلی که نه دمینی تو متنی بهشی ته
کیدی خوب لون کی هنی سکدو هنی پر
زره گیه! پام پچی پری سستی بهشی ته

شعر و ادبی

شعر دشاعر عجمیه اعجاز مسیح اکرم
زه بہ خیل ملک هر غوندی و ته مینا کرم
جور چی که مجنون سه پیل و ته لیا کرم
داد بیلناه شپی بہ که خدا کن ل سبا کرم
نوی ترانه نوی تغیر بہ سو ره بیا کرم
وارانه بله محی داد غشم زرہ دنیا کرم
تل بی بودالی او وحد په نوم دوا کرم
گوندی چی بدلی بی ترک پچ خدنا کرم
حق بی یونی دل موب پس ادا کرم
دروغ نشته په دی کی داخنی په سنتا کرم
زه یم چی دخ په دی تل دخ تونا کرم
هم دغیر تنو هم تونو تما شا کرم
دیر بہ نالید لی زه په دنی گافوشید اکرم
زه بہ خیل مینه دیره گرانه په هر چا کرم
خیر دی که من نه و نی سباته بی را کرم
نه بیم پیشتوک بہ دلو ره بولینه شا کرم

کرم
نوی غوندی ژوند بیه مروز ره نوکی سیدا
شی چی په زلمو کی جذ بی قربانی و بنی
مینه ده په زر کی اچول زما دعمر
دیره رزی بہ لند و شی تکل چی و تر که دی
نوی جنی اولوی چی په سور دا لیم
جور چی سپایسته نوی دیانوی انسانیه شی
گر چم خواران دخان خانی چی جتی دکرم
ناست دخوار و زر و نود کور و نو پیت دی کی یم
زه دا زادی ارچلوا کی په نوم مین یم
ماد استعاره سره په غری تل و هیلی دی
اما باندی بودو چلوا کی تکریک جلسی مودام
زه دنگ سنگ لاد جنگ په کی دایم
سپلکیم وی سپلکنی نوی لفی ما و جوری لکی
ماد وطن مینه هم په زر و نوکی روزی ده
شاد خواتیا و ته دل فرت په ستر گه گویم
زه دملتو نو دناموس لونگ سانونکی یم

کال - دجک میاشت ۱۳۴۳

پیښتني غرول

بلې غسابويه الوتونوته زما
 دا فضاده تنه گېرواز ونوتنه زما
 خلاصي چې فرېلې دغېت چېچولوكنم
 دادنيا دا نه شي نظر ونوتنه زما
 زه چې خېزدې موکېنیم ایاسنې دېم
 شي حساس ګاوازه غور نېټونوته زما
 خاله مې نېټولې پامېرې او رو خوکوکي
 ناستې هندوکش پېشخونه غونوته زما
 الونه زما دهه ھسیاده خیاله هسکه ده
 زيرمهه جال هیچ ده ورزوونوته زما
 خیال مې چې خرام دکھلکشاونېم گېي
 چکه بېشک دېسي چیالونوته زما
 نړه هغه با تو یې چې روزی لې ھېلپو خوکنم
 تمہر نې پېغېزې ستابادونه ته زما
 خوبنې خپلې سیمې داغزه پېچې گېي
 شکه بېشک دېسي چیالونوته زما
 ماچې لېزد دولې چېنډ دس باوک کې دې
 ته زما دېلکه ده
 هر چې ته مې دملک لې تله ده
 نېرسپورې مې تله ده کوں پېغولې بالدابوکې
 زه دلکې سپې پېزدله کې شکې دس باشو
 شېچې خېچې شېچې ڈنکلارونا یېزې دې
 نېچې چېزې چېزې چېزې دې
 زور دې بېنکا چې سو تو مانلۇنونوته زما
 غزدې سېلرې مې کاینات رالرزو لې دې
 ستو فړ لاغزون ایښتې تکبېر ونوتنه زما
 زه دوطن ھکاھې دلعلو پېتول تلمه
 نېشېچې حاجت دچالا گالونوته زما
 چېلە چېلە وند دخونې وېنسې پېرلاز پوکه
 خوک دې تېبېرې کوی خوبنونوته زما
 نېچې چېزې رغېمې ٹېسې ھەنەلخه دې
 ستاملهم جو یې دې پېړه ونوتنه زما
 داچې اسما دبام دستار راسپویلې دې
 هتېت پېخترام داغطمونوته زما
 زه دېښتو لوالې دخودې پېشە مست یې
 خیال نېشتساقي ایستاجاموته زما

رسنی میاشت پیتوست مشا
کال ۱۳۴۳

خەولىم

پە تصورى مى دخىال ما رىھە تە لارشى
گوند چىغم دىنیاگى مى بلىخۇ تە لارشى
خود دارك ئظرىمى منىڭىز كىرى بىلدى يە لارشى
زە يى را بولەمە خىلدا تە دا زىرتە لارشى
ناستىم بىنلىك چىخان اوکە دزۇھە ولىم
قەلمرا و اخلىم كااغذ و سكلەم چىخە ولىم

دۇرلەشى عەدىخىال بىلەپەرەتە كەرى
يابەرگىزىدى سەكەشىندا و ھالە كىچىتە
يابەرخىدى كەرىزىدى فەيادونە كوى
پەپەھەزەپەپەپەزەپە غەشى دچا
يابەپەنگەغۇنەپەپەپەپەپەپەپە
گەلەن مەلگەرگەم مى مە بولى سېنىغۇرام
قەلمرا و اخلىم كااغذ و سكلەم چىخە ولىم

دچالە خوارجە و خەموالەما نە و اخلىم
سېنگەخۇنە بەخىنگە پلۇونە و اخلىم
ساقى! پە كەمۇسۇ نە دەك جامنۇ و اخلىم
دېلىخىالە پىلىپەرەتە شەستەدى

زەچى را ياد كى مەزەلەقى سېرىن مەخلىپە
دزۇھەپەزە دخولى بىچەشى لەپاپى خىر
پەشەا خواركىچى شەنگەن زېرگەنونە و ئىنم
زەمادزۇھەپەگلەخزان دەجەرەپەن شەستەدى

خاطر مینیمی دیگر این می گردن یا هر زما
ترانه وایه چی خواره او که ترخه ولیکم
قلم را خلم کاغذ و سکم چی خه ولیکم

و امیر چی کیم را قول یو خود شعر گل و نه
او و زن جو کیم امیل چیو با غاری ته
مانه پهی فکر کیان او جا هیرو دواره
خکه سو غاد گلولیزیم دچا غاری ته
دز نگون سترگه اینه د سکنده شی رانه
چی په کی خیزیگی ریوانه پستانه و گورم
سین دغم سودا را ولیزی زما غاری ته
باران دا سکو می دست رکله آسمانه او کی
په قدم کیم محبوب چی زریده ولیکم

قلم را خلم کاغذ و سکم چی خه ولیکم

د خیال لوز چی پهیرو د محکومانو شی
او فیکی شوینی شی دره و فریاد و راوی
چی زرده ناساز کیو رانه هنگی راوی
دو خیرد کل پیوند دشیونکی په لغمه
شیخیل نول جندو په مینه و خر خیردی
نفری ساره و تر سا که ساره آهنو راوی
ذنگیا لیتو ریالیو په جبرو و گرچ
هغه بی بی چی جیلو نو مجاور کا سکاری
په زور گریوان بینی دا سکو خیمه ولیکم

قلم را خلم کاغذ و سکم چی خه ولیکم

زیانی هی د نور دیکل خه شی یاتی نه شو
بی غیره سوار مانو نو او غم و نوچی
چی خلادی پاره شی را پر لخوب نوچی
سکوناری پیکر کی د پستانه ته برته
د ای اسین هر چیه کرده دشگ سکنده
دلو خی شحال تو رهی دیقته و ستابله
او رهی زرده په ارمانو نوزیانی ولگیده
دز ره له دره به نوره هم سوزنیده ولیکم

قلم را خلم کاغذ و سکم چی خه ولیکم

۱۳۴۴ کال
دقوس میاشت

در و ند او به

په کلک عزم هر سی موام ته سه
در لیمود ارادوله مضمبو طوالی
و ملی شعور احساس حی پاییزی
زه دینی په کلک هر و باندی والا یم
نیک یختی به دی بله چرته موی
تره گویی بیلتوں ترخوی خبسمه
و بی در پری غور و نه نه تختنیزی
زمانه به پری کوی تر گفولی
په کلکومی ستگون نظر کم شو
له ار تیانه دیری په کلک ها پیدا شی
چیروان شول در گلدو په نو ولا رو
چی پیخ شوی په لمبودا او سیلو وی
دیلتوں جنون بدری و باسی له کاره
در گری ما رنگه من زنگ عنت مه گوره
لا سن و بزی کله دی طعام ته رسی
خود و صلخلخه سر سام ته رسی
دشمنی در تورو زلند ام ته رسی

چی دسر و بزی لری کره له سره
در و ند و ند او به ده گوچام ته رسی

کال ۱۳۴۴

پیښتوں تکل

پرخوبی بھی بدل دغمونوز مانی شی
 پہنچی کی ہمدرخاکاری عین انسانی شی
 چی بی سر قام پہلے کی عقیدہ نہ اپنی
 مددگار چیز کی ترویج دعیہ دلخواہی
 چی سترگوی پہلے کی داشت عزیزی دانی شی
 چیستی دعشق پیشمع بالا پر دپروانی شی
 چی قلمبچھلکی تھک لہچلی پیانی شی
 کہ چولہ کی حسل ثبی را پیدا دشکرانی شی
 لا بیتیگی پہلے کی ارادی دیارانی شی
 بندوبست دورانو لوگہ ما آشیانی شی
 ٹھوکیا چیز کی تھلپا چیل ملک دخانی شی
 چی خروج پیش اپنے قول جاتی دیمانی شی
 لکھا دم طلوب غشی بہر زدہ دنبانی شی
 چی بہ کی نرمی لہو نغمہواری احسانی شی
 زماں و زمانہ کے زار دخوار لخہ ساز ایسا مانی شی
 چی سستہ ارادتی خانگانی بانی شی

کہ پیښتوی پہنچ کی چیز تھے سر در ترانی شی
 چی بدل وطن کافی پہلے اونو دچانہ کلی
 پہلے کار دنگیاں لوکی سب ہمدرخی حساب دی
 انسا غورہ بینگنہ پہ دنیا کی دینے شستہ
 با تو اس دنکار پہلے اوم ہمچہ خوت انسکو بیری
 افخار میں تو بی پہلے کی نہ پتیری
 دخودی نشی بی ورکہ وریہ بخہ بی خودشی
 د جانا د منسوخو شکر پہ بہادنہ کرم
 لی دقامی یووا منزی بی یو حل پیغمبیری و مشول
 و نہ خنکی بکرم دیری دعوہ رمانی نسلکو بی
 چھلی تون و پہ باتی نو تر ہغوبی ساتی
 پہ بخت دھیلو تاکو شپی او روح ستو مخنیم
 د امید لیند می کش کرہ دلی قوت پہ مہتو
 پہ معنی تروند پو شی سب ہمدرد و سرخملک
 دز بی سوز بیز ما ہلہ د خہ ساز بھلیہ سوری
 د پیښتو تکل پہلے بند بیڑوہ دارہ ہیخ دی

۱۳۴۴/۲/۱۰

د جار و گین تر لانه

نفاکاره‌ی ناتمامه
 له سبانه تر مابنامه
 له خپل کامه خبر نهیم
 پاکول مردارول دی
 داکوئی او لاری وینی
 چتملی او مرداری ده
 چوب نور کاندی مرداری
 بیانوزه‌ی پاکووه
 حکمه بیرته‌شی مرداری
 جار و گینه‌ی جار و گینه
 په داخله چارا خوشیم

نه کاتب یم نه ماموریم
 نه دبل په ویو سوریم
 نه خاین نه رشوت حوزه و روزه
 نه قاضی یم نه حاکم یم
 نه مظلوم باندی ظالم یم

نه خبریم نه شیطان یم
 جار و کسبن میه انسان یم
 نه ملک نه کلانتریم
 نه ارباب نه معتبریم
 نه رئیس یم نه وزیریم
 نه مردیم و نه پسریم
 بارمی هر چانه معلوم کی
 کارمی خوب روندی کی شکه
 خوب می دله دورو چکه
 خواری شسته مزد و بی نه شسته
 دنبمن شسته دوروی نه شسته
 هر سری رانه بدگریب
 رانه معکری پهبلوای
 داخن خشکه گناه گاریم
 چی احتمه دوی پهچاریم
 کرم خدمت دوی دیپار
 ورم خدمت دوی دیپار
 خپل خدمت رانه بلاشو
 پاکوم دوی مرداری
 شسپه او روح کوچی اولاری

جار و کسبن یم جار و کسبن یم
 په داخن په چاره خوبن یم

خاکر و بمح و ظیفه ده
 خسیرکه بدنه ده کنه
 که هر خرد ره مانه سنه ده
 چی دخوار غریب پیشنه ده
 خودی خلکوته حیران یم
 لبز او دیر په زر پریشانیم
 که پوهیزی نه شهیزی
 دغه لاره دوی لاره
 زما چاری دوی چاری

زه خودوی لپاره کارکردم
 نه چو بل دپاره زیارکردم
 خپلی سترگ پنده ومه
 خود دوی پاکی ساقمه
 خپل بدن خیز تو ومه
 خود دوی گرد نه پریزد
 خپل لاسونه کوم تناک
 چو دوی وکی جامی پاکی
 خپلی سپنی می دی چاولی
 چو دوی وی سپنی سالی
 نوبیا ولی کوم قصوس دی
 چو هر سری تر بور دی
 جار و کسین یم جار و کسین یم
 په دا خپله چارا خوبین یم
 مویز یو یو ل دو طن و رونه
 راکی نه شسته تو پیرونه
 که کار گردی که بزرگردی
 یا که بل کوم کسی گردی
 ده هچاره بیله چاره
 کوچی کوشنین یو باره پاره
 او په زیو وکی یوه وینه
 مویز نه شو سیلیدی
 دغه کار نه شو کولی
 نور بخو په یو یه لاره
 نه ده زوند موگله چاره
 په یو یه بهار خندان یو
 زه دست تناسی زماشی
 په خندامی خوانه اشی
 راشی وکرو هغه چاره
 چو مو پاکی وکی تل لاهی
 زموز لاره بجهو بیزی

سیاولون په رختودی

شواخون په تیریلیدو دی

لزد حق انظر پیل آکری

دانظر پیه شا او خواکری

داوطن زموزه کور دی

خواوس تنگ رانه له گور دی

ملامته وطن نه دی

هو از موزه چمن نه دی

غفلتونه د مالیار دی

چی از غی مو په گلزار دی

کنه داده هغه زمه

چی جنت ده جوره بیشکه

جارو کسین یم جارو کسین یم

په دا خپله چارا خوبن یم

کال ۱۳۴۴

دستبلی و نیته- دلپشتستان
مشاعر

نہ پوھیرم

چی امکشول پر زمود گریواونه	دادچالستگ او بشکی را بهیزی
چی را یادی کری دکول عمر عنونه	دادکوم مین تر راده په بیلیتوں کی
چی نسبتی شیال کی دای رونه	دادکوم سکوزه آه دک نہ پوھیرم
چی ره ساره یی وتک دی سوزونه	دادکوم سر آواز دسی چی جلیزی
چی پنگ ذریه و هی ورته و زر و نه	دادیوه دکومی شپی د تروبر می ده
اور یاد و ته یی چی جھا اینبی غور بتو	دادچاد خواری مینخ افسانه ده
چی پری کیزی هلپری تو متنونه	چی هسو شود ادچا دمینی راز دی
چی سوزه کری بلبلی پری غرہ	داعویی د چادھیلو مراوی کیزی
چایی واچول امیل و ته لاسونه	دادکومی خواری تور و بل تالاشو
چی سپور می پیخ دعم کیسندو لونه	د اچا و پر کوم نیمزاله حسن راغی
چی په لاس کی مینان و روزی سرہ	دادمینی قربانی چرتہ قبلیزی
چی آنکری پری داد بشکو بارانو	دادکوم نار و غمہ زمه آه و فریادی

داکوم شهید دوینون بهار دی
 چی لاله ی په مزار کوی جشنوونه
 چی دعوه زنه تلهی خویونه
 که دینی لیونیان کوی مجلسوونه
 کانهی بوقی چی حق کوی او رونه
 زلخا چی ورته وری جبل خرخونه
 که لیلا ده چند شوی لعنهونه
 که شیرینه لی لر و نیزه دخالونه
 زمکی کیمند ل پچاباندی غنیمهونه
 که شول گهه په گل کخوی حمز اونه
 په قدم قدم خواره ورته دامونه
 چی و اچول دلخوا کمند و نه
 په نکریز و نه دی سره دچال اسونه
 ساقی! خلکه بگوی خالی جامونه
 چی دینی رخخوانی په پهیزی
 دسباستور کچی کوی اشارهونه
 بیلتانه دشیوا او در حومه مز اونه
 دوکووم به دریه غنیمی کلابونه
 کمی یا کمید دی په ستگو قد منه
 مانوگی دلظر په مهور غ دی
 که او بکو اباسین وهی موجودونه

داسپتی دکوم غریب ده چی دو بیزی

پکی بار دی دلی وز لومید و نه

دایولی دچار لاس دی چی خلیبری

که پیان دی در اسیل حامیل گلند

داد چاد خواه خوب بی راحی دلته

که بز منع کلی مجبوب از لفو والونه

داد کوم یتم دخولی نمی دل شو

چی په خوردی چوک منی کی کاخ عیشیه

داد تارهتی دکومی کونهای چور شو

چی آسمان کی بوری واچول بالونه

خدایه ا دعند بازار روان کپی لونهی لونهی

په مشکنوبد لونی د زره لامونه

دا خغم داخه ماتم دی نز پوهیرم

که پیتویه مانه دروگی لم پیستونه

۱۳۴۴/۱/۲۳

کوری اختره

لویه اختره! اختره په خیر را غلی را شه
 گرانه میلهمه! بن تالپا ره قربانی شوی دی
 بنی سرستی دته دلوی همانی شی سودی
 کلی په کلی کور په کور کی هر کلی شی دته
 ستاد را لتو مبارک ده یوله بلمه کیری
 نوی جامی نوی کالی و په زرو اغستی
 نوی ده لونه سنگاره دخوانی شوی شی
 په هر خواجوره میلکی دی و روا دی خلک
 خند هیوس دی خوشحالی دی لور په لور جوری
 دچایه سترگوکی دغشم اسکونم نشته

* * *

اختره! ستاد را لتو ره ته له دیر و خته
 دی کبزی شوی ده چال تطا رسترگی
 ستاله خاطره به اختره بن کلولی هولو
 پاس په آسمان داستانه دی او ریا رسترگی
 هومه لبی واره دی را لتو نه رسترگی ده خلکو
 هسکنگ زرو نه په سینوکی غور مید لی تاته
 لکه چی په یوزی په غو تیود بهار رسترگی
 سنه شوچی اغلی ارمانونه درکی و زریدل
 پاتی یوزه نه شو په تاکی ارمانی اختره!

دلیو، مینو، رونه مسنتی حکم کوئی ددید نونو دی کوچه جو ره ارزانی اخته!

دوطن پیغلو اتنونه تاوده کپری سره
گن کمیسنو پیشتنی هعنه درنی لمنی
دلوه چهار منه کی تود مینی تال بیکاری
سپینو مخبلونو تورو سترگویی قیا جو کپری
بازار حسن دی تود شوی پکلر خوباندی
دی پچلک دی اخته! ابهارونه روان

دلمه داری په تهرا او په در بلخانگی
جوخت په سینه بی دلوگاهه هیکل خانگی
خونی بلادی ته کوہ بچه چلخانگی
لیبر مین زرونہ بی دلخویه هر خانگی
مسابقی په او خواکی دېنکلا لکپری
پېغراو سمه کی دسرو گلو سوداکیزی

خواهی اخته! ستا سرور په ما اترونہ
هیلید زوند حسوزیده ای دی شوی دلپری
خوله می خنلا ته لاد غمہ جو کپری شوی نه ده
درزه اخته! لاتراوسه را دبره نه دی
اخته! تاتره بې غمہ خوشحالی کوئی
ما سره زرہ کی دو مرغم د دعجنبو زه و نو

ذرنگه کوری لدره دنوفریا دنونوک د
ماته ما حارل توله مخنی دا و دنونوک د
او سکی دی زینی جه اماته لدره دنونوک د
د بخت آسامان می ستم له شنود د دنونوک د

نوریوہ بل تکه داستا مبارکه مرکوئی
هلته نیمزاله کونه ناسته دیتیم پېغیری کی
زه د لی شهید جندی و عقید و رویم
و ته دا قام او لسن بدقسمت و رویم

هعند دادا دادا ناری په شتی ز به وی ز به همه خسی به نه خسراحت در دیم
 په کومه خول په کومه شبه و داده داده و داده
 پیغم اخته و ته لا نو هم مصیبت در دیم
 ناسته خاموش په زیر مخ په اسکنی په رائی
 ز به په خلخالکی غسبتی جهانیه و نیم
 دترهید لوبنونه و حب پی قیامونه کرد جبور
 په او سیلکی جهانسونه سر اور و نه و نیم

دارول میهی چی دزبه لپاسه و گرچیزی
 لا چی حکومه بی بی جلیخ چی خشونه در دی
 چی پلطن دازادی دیانه او بن بلبان
 دللم زور په دام کی شنکل په دیره بله بنه
 زمانه تل و ته دعمر کرداش و در دی
 خوند دملکرو سره کاندی اختر خشمالی
 چی بی او بانه جوره مینی سخونه در دی

ملگری نشته بیاران کر دی زه یوازی عیه

چی په همزول و حرم وی زه اختر خه کووم

دزبه په زور باندی خندل دلیونو کار دی

دیر چی بخسته وی نوزه بی خنخور خه کووم

دالخنگه ممدى

شپهی و رحی لارهی ختوونه یشول
 پکو و هل شول اورونه بشول
 فصل اپی شو دانی فصلونه
 غم را ویزی غم رسیل کیری
 غم په سه دی دغم بزرگ دی
 خوشحال نشته و که خنده ده
 دچال پا به مهمانی و شوی
 رهار انفلمه دحق له طوره
 پیره قبول ڪپل داما تمونه
 پیشی شوی کونهای نادی او خجونه
 داچاری وکری دوطن مینی
 ماشوم نیولی دسینی پوری
 میا شتی کلوونه عمر و نهیشول
 پیرا وری زمی رو و بدل شول
 دغم په زمکه دغم تغمونه
 غم کرل کیری غم شنال کیری
 دغم مزدور دی دغم کارگری
 دغم داسه ز را ثرا ده
 چی ورک پری غم شی قربانی و شی
 خیرات دسمه و شونا منظوره
 دزو گیرانو پیر ستمونه
 سرو هل شوی تالا مصالونه
 شوی دزمیور دانی وینی
 بی بیانی شولی په کی سر تویی

نه غلی کیزی په چوسم دی
داخله غم دی؟ داخله غم دی؟

رمه خوب شت دی واي سره شته تو رو تیا روکی نهاشته نور شته
دک له مزو نه عجب ژونه نه بی خوشحالی پیری غم تری برون دی
دشپی او رجی سعیش فتوس دی خامه ستی ده غم فراموش دی
بنکلی دنیاده بنکلی جهان دی نه خوک محبو دهی نه خوک حیران دی
نخوک حالم شته نه خوک مظلوم شته سل آزادی ده جوره سبادی ده
دخوند و رو ری ده دمینی جوره پکی گرمی ده دوینی جوره
هر پوناست دی خواره یاران دی په زړه خوشحال دی په خول خندل دی
شنه چنونه شینکه ژونه ده مسٹی پری کاندی زلمی او نجونه
دپاولو شنگ دی ددره باب ترگ دی ژوندی تیریزی په خندل ده
لکه زموږ چې هیره خندا ده سبکلی جهان دی سبکلی دنیاده
دساز نغمی دی په زیر او هم دی ده غم دی؟ ده غم دی؟
زه حیرانیزدم خپلی دنیاده دخلکو دغه وفا جفاته
مینی هم کا شوی ساره شول زړه ورنې راوچي ساره آهونه

او سیلی هغه چی را بهرشی جو ره لمبه شی چی په چاوردشی ۱۶۳
 چی شی بی سو زه نو کله سازدی
 چرچی رسواشی داخنگه راز دی
 را ته خیر مه ده ذروند نابناده
 و دروی خرا به دوستی برباده
 زه یی و درو بولم هغه تر بودشی
 خوشحالی نشته په یوه کورکی
 احساس مرسوی دازادی دی
 لوشی پنی دی او لوح سرونه
 باعچی د حسن خزان وهلي
 نه بکی ناز شته نه بی ادا شته
 زه غم د دغولی سونو راهه م
 دالمدی سترگی ژرا و برونه
 شخنگه به رونغ شی شخنگه به جو روی
 که تو بی غواص نایم له زانه
 چکه چی کاره دلیونو دی
 که می قبول کړی دارم منظوري
 لوگی می سر شه په دعمنه
 و زنه خیرات شه د صورت و نه
 خیر کله له دینه هم زی استم
 داخنگه غم دی؟ داخنگه غم کمی؟

کال ۱۳۴۴

وېر سېيىم

حالا بىلدى سېبىرى يوهىيم منزى شىرىدى دى حىم روانىيىم

وېرسىيىم وېرسىيىم شېبىساكىيىزى و سبا وون دى
كاروان روان دى پەوراندىيۇن د
تىارىخ خورى شوچ رنارىا د او سەرەنە تلىي دەنم سودا د
غۇلەى لە پەرخى سەترى تەنا كى پەبىرە بىرە پەناز كەپا كى
غۇزى جىرس شۇشۇر دىلىبو تاڭلە بار دە بىاد سەرگەلۇ

تۇسېرە اخلىم نورانە درىيىم

وېرسىيىم وېرسىيىم

مڭىرى واىي ھەلەچ دەرگە دەركە لىلا بە چىرىتە كى مۇمۇ
دا سوچ دېنىتى شاڭار مىلۇزىنە دا سەنخى پەچىرى دەغە لۈرگۈزىنە
زەمۇن بە لار كى بل سەر اۋزىنە بە كى بەسەر بەزىنە دا ورسىنە دە
لیوڭا پەنگان شەتە تىرە غاپىنە مەنكى بى دېرىدى و حشى خىنگلۇنە

پەرواچى نىشەرە نەتىرى دارىيىم

حىم روانىيىم وېرسىيىم

زەلە پېرىانو زەلە دىيوانو زەلە شوڭما رەغلى انسانانو
نەلۇم دېرىه اومنى دا راشتە پە بىرگە مى مەنە دا يارىشىتە
زەمادۇزم پە مەنكى غۇرۇنە اوار اوارشى سېپىن مىلۇزىنە
اەھەنە گەل شى پەكى خىليل شىم نەمرو دە! ورک بە پە كوم دلىل شىم

كەسەمى غۇچ شىي نە حىصارىيىم

وېرسىيىم حىم روانىيىم

کال - دو هماشت
۱۳۴۵
حائلان چهار

دشپیل غرتران

چی دی هسکوینغو خروکونه خول غوری لسره
دآمانه لبز الکسته پهیت ولا پسپیل غر

***

که په سه می سیسی واوری په کنگزی را ورینی
په لمن دی ایسی دی سه گلان په کی غوریزی
دو زو گله ورچی دی ور شو گانوکی خریزی
دشپیونکی دشپیلی غزندی هکنگانه پورته کیزی
سنه شی چ لشوقه کر لیچونکی ور کنیزی
سندیزه هنگام شی چ غوبه ه رسپیزی
دبی وز لو خواری هیلی ستا په غیر کی پوره کیزی
خوک خسپی شی خوک لیدی شی خوک کی بو قوه رین
مبادرکه دی نیوی شه کلینتی کی بختوره
دآمانه لبز الکسته پهیت ولا پسپیل غر

و دان کری تاد دیر و خوار و زار دی خورونه

ستاله فیضه په کی بلخی دودوری مینی او رونه

ستاد لوی جود خوله کی پت پرا ته دی دیرزورونه

لغه گردی هر یوتا و دی خشید و نکی آسیارونه

هره خوا دنہ روان دی خورد او بورودونه

لهمتی په خوله نیولی لیونو غوندی چکونه

انتظار و ته په سیمه دیزگونه دی فصلونه

ستایه هر خاکی کی لغبنتی دانسان ڏنډ رازونه

دکرم ور چر دی دیرجی حسابه زور و ره

د اسیمان نه لیز را کښته په هیبت والا سپین غړه

په سینه کی د لکیز دی دی دریدلی د کوچا نو

چتی پغیلی کری خارنه د جونگیوا او سبانو

لکریوانه پی بوی خیزی د منکلکو د گلانو

هلته لری آنهونه اچولی دی چوانانو

تور ژیونه په او بز دی د او بود گلر خانو

دراده خواته روانی په لغسمو د بلبلانو

څخه عجب غوندی ژوند دی ستله په سیمه دوستانو

آزادی چوره سنا دی دا هری خوا ته دی رانو

مازدیگر سکنی ماسنام کی لام کری سعره
 داسمان نه لبر آکسبته به هیبت لا رسپین غزه
 پمن کی دی اباده رسپین بزیری بزرگر خونه
 او سیلوب پشان تری اوچی شپا در حی شنده دونه
 هغه چاود چاود پوندی او رسپیره رسپیره لاسونه
 چی په مانه ملا گلگیادی کری کولبی پسی غبرونه
 در سرگادی ستاده هریکا ہنی یوتی داستانونه
 ستاده هی کرپی پعنی ورته یاددی بیل نومونه
 تو ری خاور می رزگنی شیری کانی دی اعلونه
 بی بیواله نورو شتوونه ستایه سرکوئی یارونه
 د هغه نظریه تادی ته دی نه شی له نظره
 داسمان نه لبر آکسبته به هیبت لا رسپین غزه
 شنی جلگی ارت مید لونه دی طعن دنبایپر دی
 هر یوستخ دی له نظره یو مقام دندل رودی
 د سکاری له خیاله پوریه سکار دستاد غر خنودی
 هر شاهین او هر با تور دی لام تری ددور دودی
 مرسیم خ هر یو خواله می دیرا حای شنوز مرودی
 جور دستاهه ناله کی تر نم د حیره بودی

مری پانهه دی گچ گورم دکله بنکلو منظرو دی

دزگی مارغه می هومه ارماجن ستادلید و دی

وای خوشی که هلهچی و رسم بی بال او پرو

داسمان لب زالبسته په هیبت ولا پسین غم

ستا په هریو چنگی ددی عصر لوی قوت شسته

په هرچکی دا بوكی دی دغه و قله الاقت شسته

پشتانه زلی په هیبری چی په تاکی کوم قله رات شسته

ستا په سیمه کی سینگنی داسمان منفعت شسته

ستا په دی لویه هستی کی بولوی راز د طبیعت شسته

لکه موره ترچ ته گران بی تاسمه زموده غریب شسته

گور چنگلونه ستادونو په هریو کی بیل صفت شسته

لادی هرمه بوده وند کی خیالونه درفت شسته

لخیزیونه نیولی پسی شیره تر نشتره

داسمان لب زالبسته په هیبت ولا پسین غم

تماشی به دی ولازوی که په شپه داسمان ستوره

په حیزدی هری تری هری خوکی لوه گوره

د سپور بخیال وزری ستاد سیل په هوا سبوری

دارونکی غوندی بنکاره ستاد نوونو سیبوری

په ليد لود ته سپين شي د آسمان دستر گو ته ره
 چي خر گنده و ته نه شي د سوما د بتو لو ره
 نوله دره يه له زير موده سه خا خکي را اوره
 متابه مينه سگر دان دي غمزن گرچه هود ره
 سبا وون کي کري له غمه داد ياه او سکوت ره
 د آسمان نه لر را کبته په هي بت ولا ره سپين غره
 تل په سکه غاره سيل کري د خي بر داما نو
 د بولان د هسلکو ته سه مو ميل نو نو چمنو نو نو
 هره گمه دی ده مو بته يولو باب د تا خي نو
 يوه بشکل سر نامه يي د افغان د عطفه نو
 تاکي نسبتى افسانى دی دزمان او دو ختنو
 لوی شاهد د پښتنو ي د پيريو او قزو نو
 تاليد لی کار نامي دی ددی کام د غ بير تونو
 چي په فنگ د خپل و طن کي کوي لوی په سرو نو
 ستاد ياد لو يه قصه به خنگه خوک که هم خص
 د آسمان نه لر را کبته په هي بت ولا ره سپين غره
 چي په سر ده کله د همچي تو ره لنه ها پيد اش
 ستاد تالندی له شو خوا او شا په ره پيد اش

هره خرکیه د برسنادی د یونی ژوند رناثی
 د ورو او زرو سترگی دی رناسره آشناشی
 هیله شته چی د برسنه وخت به ستاره سیمه بلکه ارشی
 ستارگری ستابرورزی به زموز دده داشی
 دباران هره قطره دی مری زرغانه مسیح اشی
 سر مرگ له خونه جگ کری یوه بنکتی اشناشی
 چی په خنگ کی ورته زرگه وز رو خنده ی او تره
 د آسمان لب را کنسته په هیبته ولا پسین غره
 چی دوازی راش دی کله په د بروزور را سبیزی
 غره اشی دز رهارشی لوی بل دی و خوچیدی
 غابنی مات پرسنی شی ماتی گونگونه و شرینی
 انقلاب دی جور پواب شی پک ناونه و بهیری
 تاوان هیچ گنه دی پیره هریو خیزنه و ررسیروی
 دهر تبری چی شوندی په او بود ستال مدیری
 ته دزرو ناو پلاسی هزار ناو په تایادینی
 ستاد سپینو و او رو نیخی او به هر چانه رسیزی
 په مور جوره آبادی ده ستاد او روله اثره
 د آسمان لب را کنسته په هیبته ولا پسین غره
 چی یونگ اوری بل رنگ پسنه دی نند ارتون دی
 ستاد منی پشمائل کی غشتی راز دیباژ ون دی

د پښتو په سیمه پرو ی حکمه نوم دی هم پښتوں ی
پښتو هفلته نظام دی پښتو هفلته قانون دی
د پښتو په نوم غونډه شوی ورک له مینځه ی بیلتوں کې
ستا په سیمه چې او سیزې ی نو د تولو یو تروں ی
هفلته مینه په پښتوکی یو ګلکین غونډی مضمون دی
معلوم شوی هر سکه ته لب او دیر راز د سموون کې
هفلته نشته دی په ژبه ی پښتو بله خبره
د آسمانه لب را کښته په هیبت والا رسپین غرې
ستا په سپینه غاره پرو دی ننګرهار د ګلوهار دی
اوری ژمی معلوم نه دی دو لس میاشتی بونهار دی
هري خواهه چې لظر ټه جور د سرو ګلو بازار دی
خود دی ګلوبه هار کې دیر شناسیسته ګلچې رهار دی
نځمه سارې د بلبلو هر مهابا نام او هر سهار دی
هر منظر شاعرانه دی هر یزگرې جور بیدار دی
بینایان په کې او سیزې ی هر سکه په کې جرار دی
فرق ی نشته دی « حظ » ته دی تولو سه ریار دی
هاج دی اخلي مسکن ټوکې هر سبا یکاله نه
د آسمانه لب را کښته په هیبت والا رسپین غرې

۱۳۶۵ کال - دغېر گولی شیت

افغان اولسنه

پېغه ډی لوستر گوړه د اجحان اولسنه!
 د ځان ځانی دنیا کړه وړانه غم د نور و خوړه
 چې ملی و ټکنېتی د څو سنباله نه کړي
 ستاد بابا دا د اډلک د حمزه اول پاسه
 څوچې د چېل نا رو غه ځان علاج و نه کړي خپله
 فر د سبمن او د ووست و کړه بې تیزه نه شې
 د ستاد غنچو او هئي کوي مانۍ لوړي کړي
 ستاد څلوا د اسونو په پولو باندۍ
 دنیا هوبنیا هر خت هوبنیا شوزمانه هوبنیا هر
 د ژوند سند چې خوږد شوې هر ډی غور ته سې
 غښې د خوږي وېنې کې د خښې کړي مسخر د هېډ
 لیوې پیپې د ماسې کې ګه ګوړي و به موخر ډېډ
 ستاد ځود قوت کلټینګیدې شې واوره
 اسې پامېرا د سپین غر د باټورا نوې چېږو
 په لوړه لارې کې غلبه ناست د لټهوي په ده زې
 د اخود کړي کلاد شپون د سیغور کې له لاسه

پېغه ډی لوستر گوړه د اجحان اولسنه!
 ترڅو بې ځوړې څل ځان غه ستا وزیر اولسنه!
 نوډ و پوې بې د تر هغه د اټو فان اولسنه!
 کوړي په لانه دې د طلسنې ماران اولسنه!
 بله ډی وړه کړي د ډېخ دارو د مان اولسنه!
 شته د دوستی پیاس کې د په ستاد سبمنا اولسنه!
 خود استاره ګوښې لاأ و نېړه وړان اولسنه!
 په ډېز د اچادر ژوند سامان اولسنه!
 ستاد هوبنیا هر خت هوبنیا شوزمانه هوبنیا هر
 سبایا ګلوباند څه واي بللا اولسنه!
 غله اپنې شوې د کړي په دستړخوا اولسنه!
 بیا به مولوی خلک داره لیوینان اولسنه!
 که هر قدم کې د ته داروی یازند اولسنه!
 ستاد سوچاله کوي لوې په سان اولسنه!
 دالېږد وچې ته په زیاره ځمخت کاروا اولسنه!
 ستاد په هن باندې ګلکا شوک د لیوان اولسنه!

په ورانولاره بېترکومه بې رو؟ اوسله!
 تولىدله لەخى سەرە سەخوارىدە ياران اوسله!
 يوازى تەرىچى شۇرى پاتى پەمەيل اوسله!
 گەتكە دنۇر پەنصىب دستاندا وان اوسله!
 خالى لاس پاتى شۇرى پەھەنەشىڭ شان
 ھوسپىار شەپىزىنە دغىسىان اوسله!
 ھەغەچەنگە ستا وطن كاند ودان اوسله!
 آزادىچى شەۋە ستاد فکر اوبيان اوسله!
 وروستە لەدى دەلتە شىكايى ئەنەن دەرسالا سە
 تامىلۇم نەكە خائنان اوصادقان اوسله!
 ستا پەقىزىنەكى اوسيزى خائنان اوسله!
 پەسى حال كى خەدى سەخت سېڭىز كۈزە اوسله!
 اخىرچە كۆسى، پەتاد اھالىمان اوسله!
 چى نۇمى گۈرمە ستا خىزىزى كېرىوان اوسله!
 سلام سلام ستا پەزىدلىر بې دەقى اوسله!
 دازماغانىچى ستا پەھىزىز دۈرۈچى اوچۇ اوسله!
 مۇنۇ سەرقەر وەزىز ئەيدىم مۇسۇد اوزىما اوسله!
 توپىر خۇشتىم كى بې مۇن كى دافغا اوسله!

لەپىچى مەرىغۇنىشە داغان بە نامە
 ھان دىچىڭىز كەپىا پەچپەنلەم ونىسان اوسله!

خلک كەپى خەمەرە كەرۇ خەختە بېرىۋە بەلە
 كە دېۋاپلى بېرىپتىنى لەزىز بېرسە
 نېزىتە گورە اولسۇنۇ بې كەمە وىزى كىرىل
 بادە دىستالە تاڭ اوچى خۇلشە بې دېل
 تاڭلە تاۋانە كەپى بارىي بېل كەرەچى
 ھەغەچى ستا پەنابۇڭ كى بۇ دەھان وىنى
 ھەغەچى ستاد سەرەدە كۆى لەنۇر سەرە
 ھەغەچى ستا پەخولە وەي ەلەشى مەھرۇنە
 ستاد وطن دزىچى پەرگ پۇرىز دۈرۈنى سېتى
 كەنۇت تېرىپىچى شۇرى تېرىخى تاۋاسە لپىرى
 چى ستاخىمەت كۆى بېرە تۈرخانەر كى دى
 چى خەلۇق طەن كى ما اوتا الپاڭ كارنىشىتە دى
 يۈخۈنە اورېل حەۋاتە زور دزۇرگىز اۇرۇان
 زمادىزىچى ارمان بىاھلتە زىرىدلى بولە
 چى ناڭلار وۇي تىلەمۇن دۈرگىپەي بېھىم
 نۇرە غىفلەت لەخۇبى پاشى اپەلەر شىھلى
 بېرە تېسپىن اوبلق تور دىلە كاڭدەچا دى
 ھەغەنەغادىچى اوسيزى بې لۇرى سېمە
 لەپىچى مەرىغۇنىشە داغان بە نامە

کال دستبلی ۸ نیمه
دیستولستان دوچی شاعر

که ز شاعر وای

که ز شاعر وای ما به تاسیه دشیره فن
دنیکم غری او دسیره خیالی جها جوکری
چوی سپین مخ نهانه سترگی زندیدلی په کی
ما به ذوق زلفه هسی شیستان جوکری
دیاولو شنگ در بایت زنگ به بپه هر قدم کی
یو خواه بشوندی ساقی بل جزا به گل غور پیده
دگوی گوی غدیر منو شنوسیور ولا ندک
دکب و خود لیندرا او دسیره په غیشو
دچاکو مکن د همتو نو پاکی مینی سرہ
د همی سترگو به مخ په دشوه طرف ته
د همین سینکار نظر به در ته ناست و پی خو
سینکلی لش بگی دشیره قلم جوکری
نمنه دسترگو به ی هکل ته شینه جوکری
که ز شاعر وای

که ز شاعر وای ما به تاسیه دغم سندی
چوی خیشی په همی خوت کی ارولی نهای

مابد دخیرو گریو آنونو غسم په چانه خوی
 مابد دخوار و گوند و خوار پوری نه یادول
 نه به می تاسوته خبری دمجویی
 مابد دوبنی تبدیل په خوله اخستنی وی
 مابد عشقه رخوار آنوتیوس نزوی کری
 مابد دخوب وطن دآبادی چقله
 مابد تاسوهره بده چاره سنه گنله
 حکمچی حق ویل تر خندی تر خندی کشی
 چی دبوستا نزهه پری بشی داسنی دوی هاری

که نه شاعر ای

که نه شاعر ای په دی پشته ای بی درجه کامه
 نوما پستا په بی درجه ای په یاره کری وای
 رالرزوی بمه دنکایانه زرونه
 مابد چپل شعری و دم دمسیحا پوه که هی
 دژوند سندلر به می هومر و خوند و پر وی
 مابد دستاده کردار آینه جوزه کرله
 آینه حیدری گوچی حیدران نه کری
 مابد شیر و یویو ستا انسانی نقصونه
 ای دلقدیر په دام کی شنکله لب هفت پکاره

مایه ستاد تیر نهین ماضی تصویر جو کرای
بیاب می ستاد استقبال احوال خرم کولی
دحال حواله خودی چیلر بنظر و کرده
کاشکی چیز دخان چه قلعه فکرهم کولی
او س پهی و کی خنگ لرخانه بی خبریه شسته
هو استا په شاسته خواروزاره در په در نه
که هر ز شاعر وای

که زمان شاهزاده ای آسمان لسبکلوستور به می
او دمابنام دسته هفت لیخ خیل لوا و سبکو
ما به پلولی کری دسپورت می لمخه
دکلکشاونو پر جهان به می قدم و ایسی
ما به دست ارطبه هینگه کرده له هسلکه سرمه
ما به دشتره هریند د پلو شو به رهنا
ما به دستای پر غور کی هسی زنگ آواز و کری
لکن حاتمه لب و گور اوچیل عظمت و پیزنه
ما به زمتو دطن هر غونه ایه مینا کرده
چی به کی خوبین کی پیه زونلخ نی پستانه موسک
او س خود رونخ دی هری خواهه سرمه او ره بل دی
د بیلستانه به یه زوند قول له پوی مخی ول دی

کھنڑہ شاعروائی

آن ره شاعر و ای مابه تل در زل نز په ساز کی
 دی خپلوا که روند نه خواهه راز نه ویل
 که خپله او روای رهه بل لکه دشمعی پیسر
 خوچی پنگ دا زادی راهه و ز زونه هول
 د خپلوا کی د شهید انوپا کی وینی بهما
 چی سرہ لاله بی په مل راز غونیزی مودام
 مابه د چاله خوانه چادا سو غات گنلی
 د خپلوا کی ناوی به ما هومه سنگاره کرله
 چی پی پنتون به مینه تیرله مال او سر شو
 د قلم شل به می په زر د استعما ر تومبلی
 مابه شکی د گل غوته کله د او ر سکروه تی
 په دی بی سو ز غوند ز رو باند شنیده موم
 او دابی د ره بی لعنه پری سینی موام
 د او سیلیسته لمبی بی که هی بله و رهه
 مابه د الرا او برا تا هنده هسی هنگ سواره کری
 چد شاباز په یوه تریگ یوه نغمه شوی سر
 مابه د زر د شر ته هسی شانه سوز و رکری
 چد ا جهان بی په یو پرک بل به لمبی شوی سر

که نه شاعر و ای

کابل ۱۳۴۵

و روستی منی

بیا خرو پیه خروکولی شوی املانی
 آسمان زاکل کی داونکلکو بارانو نه
 بخ شمال گریوان خواریتیم کم خیری
 په هر لور دی دبی وزلوفه یادونه
 اسولی دکونلکه زنلپو پوره کیزی
 دا سمان لپن و پنچ شی و پنچ جو
 د نعمت اه خواز خوبی سکر ده پوره
 بشکی احساس پل کلکه زموده مو
 د خواره شته نی او زنی پو سناک شته
 نزد سوپه می دیاره تیاره شته
 فیچ پلوره شپه په لوره ویدا کیزی
 نزد ورته دغزیب سبانا کی شته
 ای اسمانه استم گرہ ستاله لاسه
 دا خانه چاره کی په بی وزلوباند کیزی
 ستاگریوان ته بدره چوم لاسونه
 ستاکر ده می لاه زمه دینی همیزی
 د الگاه خود قسمت او نصیب نه ده
 چی بزه کیمید دعمرزی دلی
 بلکی سباد عددا تله چپه ده
 چی دی زمید دغنم سرہ تلی
 په خوار کی په مزد و کی ملا شوہ مانه
 نشی سخنه ستانه سکو را باندی
 لاس پو پنی مح خوب په زلایم ستی
 ستاد حم لاس نیوی را باندی نشی
 شکله د حنی معلومه مانه داسی
 چی دی زایم ناسکه نور سکنی دی
 شنقاکی ریا کاره انصاف و کسره
 دا کاره نه خودی جرید لیونی دی
 نه هم ستاسیو کی لوییم هغه بل هم
 نویا ولی زه غریب او هغه موره
 نه دکال او سرخوریم دارو نشته
 هغه بلته دوا دیزدہ خوجو دی

۱۳۴۵ کال
دسبنلي مياشت

کابل ته

منم کابله! چي په زړه پورې هوالته ثاني جنت د بیع لپغان هرلا د هر ڈجوره
 د آسمایي غړه ګرپک او هر تړه دستا دوخت مخل ته خنځنکله تاښه ڈجوره
 یخن او بې خورې مېویده جنت له باغه دی جنتیانوته له کومه اړمغا داوري
 خوارې چامستی چاپه بخه شوی له تاخودا ټول شیا په نوم دیوان سار او
 زهند په هېږم چي دا ویشه دا زل خنگه ده چي بې ګيرې میوکړي او منه د هر خواز
 چي د خواز پېچه زړا او هر ټاندې غلې کړی ګرئي پوکو د میوپسی تزوړه خواز
 چا ته جنت چا ته دوزخ بې دا سېچه دی ښکلکي کا به خومړه ښکلکي سبابنکارې
 د خلواکي د یاد میلې دی جورې شوی درکې په توړه ښې پکې هر خواره ناره ښکارې
 په دې خورپوړې چي دستا د خلواکي په ګړې هډکې خوارانو غرې یا نو قې بازې وړکې
 د غوسه لخو پښتو په هر همکې دنګ دستا په ګټه د سرو و سیو مهمنې وړکې
 خواوس هغه د لته د خراو غول په نوم پا ګې حرام نکله! ولی د اسنيا سپاسې شوی
 د سپا پیرو وظمه اچا د نه ارم جو کړ د اسني عیشونو شمکان د چالا سې شی

***

ستاد گنگو ستاد خنادا کلپونو محنکی هعنه خواران او سر بید لی قدر هم نشی
 من در کنی کیزی دیور پ او امر بکا خنگی پچپله زبه گرید قدر هم نه شی
 ستاد انگور دانی پولی دی دباغو آلاسو * خوبی خاری باداران پر ایشتو کوی
 شه پر مزدور غریب حرامه یوه و خلکه باغ که په کوبه ملاکرئی و روح پر کی کارنگ کوی
 دنگ مزدور پ وینو سود خپل حکرگر خی

غتمان پ خوند خوند دسر و میو پیمانی تشوی

د هعنه خواری خی او بہ هم پر نصیب کی نشته

که باداران خرپ جا یه میخانی تشوی

ستایه بازارکی سکا منی چادو میز نگه دی *** چی پمپری طالما لاماره شوی نه دی
 کابلہ استاقله قلام کی لادزور سودا ده دلته دزور دا درنگی لاسا پرسونه دی
 ستایپ لاونه او پستی لستی دودی کابلہ! مانه غمومکی دینگر دتن خولی بشکاری
 خوهعنه خوارته پر مرا گلیده او گرنه سر سی دستایپ خوان دعمنتو سلسی سنکاری
 جگی مانه شکلی سکلی دی خبستی گهی نه دی ***

زمور د غوش بود هدی و کو دی او نه دی جور

دلته د خلکو پیرو خلک آسمان نه سی

د اچیه غمه همه خواکی فریاد نه دی جور

۱۳۴۵ کال
دیگران میاشت

شلیل حسن

دیاغ دمیخ غوته و خود خارسرا آشنا و ره
دگل دشوند و پرینه و سهار سرها آشنا و ره
خیالی گوند ای جو ته و ره دخوار سرها آشنا و ره
غارا ز دسره شفق و ره در خسارت سرها آشنا و ره
دز رو نوله خوبنی هم د آزار سرها آشنا و ره
دز رکود خند او در فقار سرها آشنا و ره
د خیل ملک د دامان او د کو خسارت سرها آشنا و ره
د حسن علامه و ره پر جمال نه و مضر و ره

راغلی و ره هنیانه د جنت لر با غده حوره

دز ره تورو تیار و ره لحکه شمع پلیله
موسکا باری پیمرو شونله آشنا و ره دیله
په زر کی کله ده بیره غمه پیله ز دیله
که او ری پیمرو ای خوبیام دا خند دیله
سپه بی محی د خوار سبیلی له بخنه شر میله
په و پیچ کی به ترسی په غلی غلی تیر دیله
په و پیغله آسمانی و ره خوبیز مکه گو حیله - د دی خاور زین حمامه سرها کله جو ره دیله

دچاد منی اورلی په زړه بل و سونه لیله یو وخت به کله ګل شوبلن ساعت به زیر پید
هسوی وه خود چا په اشاره نه ترهيدله دزه و نوبه و شوکی خرامانه خريدله
د خوار و زخمی زړه نوبه بی تل په ستاری کړه
په عین دلبری کی به بی جوړه دلداری کړه

چې کله به بی په منه د فاسرو د آغاز کړ
هر عنود به بی له نوړه اوږیدنې بی نیاز کړ
یوسف به بی پېزه دان کې لخا سره هم از کړ
منصور به و نیوسور به د دار سره د مساز کړ
بلبلو به بی دخ په ګل او چور د سوز آواز کړ
د همپن سمنه به بی چې سپین ال سونه دراز کړ
دزه د ربات بار به بی سه منی په شاباز کړ
د شپی پکه اړه کې بی ادا چم کوم نماز کړ
د ستوو په جهان به بی اړه روح پروانه

د عرش له منارو به بی پوړتہ آوازی شوی
یو ځای به جلال او جمال ګډی ا نگاری شوی

په چمیب د تووی سترګوکی بی و غښتی جهانو نه
میکالی غموله زخمی زړه نوبه هر ونه
دخ پیان اوینې بی اشکنی سره ګلونه
و ګرم به پری تل د جنتیا نوم حفلو نه
سپین مخ اووره لخو وته حیرا و عالمونه
د حُسن ادا ګانې وی سازو نه مکیز ونه
بولو د ګو هر پېښه خوله کې جوړ غاسپونه
په مخ به بی چې خوار و شول توکي زلغه زخمی و
دمینی لیوینا نو به آغا هکر د مجلسو نه

چی کاشکی پر نصیب ز مورب دنرها داغز نمیشود

دمینی دخواره خوب بس ز مورب دل عیش روی

هم عشق و اهم مینه هم دو صل کامرانی و
پر عین داسی حال کی چی هم حسن هم خوانی و

هم همکله مینه دلید لوار زانی و
هم چشم پر خوارانو هم پر زرمه هم ربانی و

د حسن ز هر دلته کی را کوزه آسمانی و
خوبی و خوشحالی و مینه هم جاویدانی و

سپور می تر دهیدلی په نشام کی حیرانی و
پر گلو د بلبلو ترانی لفمه خوانی و

چاکری سر وینو چل جاناته قربانی و
د سو گلو په تل کی چی مینی مهمانی و

او کنده د کوم بی قله نایوه اونادانی و
د چادر زوند م ساع و چی خدمه قله تاوانی و

و حسن شهید شوی سرو وینو کربلا و

پر ته دگل غوته خواره پر وینو کی شهلا و

دندن میاشت
زماں ۱۳۴۵

شیخی

زماں کنگلی شولی یخونه و دره دل
د جگو عندر و پشوکو بازه و غور حول
دیر دلیلا لغمه مجنونان و زر دل
دامید و خلیجی لمحی و نر دل
دیر خواروزنار لاسونه لغیه و پر دل
بیگا آسمان کی ستی هم در ساره پر کل
مینه کی خوره گل آشی اسی خنگ تیری
ستا په لید و خلا پر و چی عو و تنبیل
در زه آهونه گوره چی چرت و رسیدل
دابا زانه چی پیالا ستگو و دره دل
که دندو چی چی لعینی و کر دل

سامر ماره یادونه دری و لک دل
د خبر و قویه در نیو د ساره انزو کار
دای بند و نوکیز دی لمحی و لیز دی
ما ته د چا غمونه پر اه بلا غمونه
یوانه ای باع کی گلان خزان و نه رول
د نمر تو و سنه لام حکم دی زر و نه ساره
گرمی مینی نشته باران په خنگ تیری
خیر کریو! خشونتی دی گوکی شم دنه
داوسیلو لو گیو د آسمان مخ نیلو
پری خواروزنار لمدین بکی بل پری پری نشته
بی بی خیر په غونه ای نا مسته خنده نه سنکار کی
زماسه ته آشنا راحمی دره موسسه
مور نه همس پری خلک لب غونه د گسل

۱۳۴۶ کال پرلایوک
پسلنی مشاعر

کلپسرا کی سر کا خبری

نہ ملگی پسلنیہ ستا گلو نہ ستا نگونہ
خبردا رشہ پورا پوہشہ اسی کال آپش گئے
خندیا غ اوبن پہ اور یہ پہ ناز و نوباندی ہے
چھی بھاگ کھاپی پری بلبلی غور و غنی کلکو
لہ غم و غمہ غم کی زلاد خیرو گریا انویس
تہ لہ مانہ خچہ مشی پسلنیہ کلایہ
بہ کرم دی یا باعی خی دخزان حسن کہ ارتاندی
پہ بنتیا باندی پسلنیہ تہ دزد و نبوز بہا شہ
چود زری دپری کبڑی غور وہ حضہ کلوہ
یا بلائشہ یا شمال شہ اویا مالدہ بردینبا شہ
یا تو فا اشہ پہ مہر و نبوز نکونو نلوی بھیر شہ
یا دخراں ای او منکی ملکی کرہ لہ ستر گو مہربان شہ
یا پورنیا شہ دکونی و او تو و سر پری او اور شہ
یا یہا شہ دین خبیر و سہ تر جانا نہ
یا ساتی شہ یا شہ اب شہ اویا منکلی پیانہ شہ
یا دیا کھلی و دشہ چوچ مور و دڑا

پہ انبار انبار پر اندی ماتھ دی ریپہ نہ لام غمہ
نہ ہمی شکوار لئا نہ پہ دی باب یوہ خبرہ
پہ اسندی ڈچی خور وی غنو نو تورا شو مہ
اوہا پری دی ڈچی کی ہیم پہ ما تم دویر ڈلو
آئہا مند کلہی گلو دبلبل دترانویس
خو خبری تھا کہہ اسی دھریگ لالیہ
چھی سنبیا تھی لالی سپین مخ تھی ای زاندی
پہ پتھنہ گویندہ سرہ زر و نو دکلزا رشہ
لیونی چھی بکھو منیز کمہ مہا سیتہ دلہو و لہ
یا خود یخ مثہ بی آسمان کی یا بدلی تھا تنا شہ
یا چیشہ خون زون دیو شہ یا زماد خوبیز شہ
چھی خوش امی پہ کی نہ کھی یا خو ہمیشہ
یا تیم غیب کمہ پورہ دتھ خود و مینی پلا شہ
یا پہ خیلہ ہضا یا شہ لاس کی دلاغلہ جھانہ
یا مضراب شہ یا راب شہ میا حسن ترانہ شہ
چھی فی وی بی شی پہ او بکو دھما ابادی اڑا

۱۳۴۰ کال - دلور ۱۱ انتیتہ

نیچہ خوار مکان

خیر کی کہ یوسف غوبندی ہند ناپہنچا ان
کی شمعہ زدہ دلوی افغان دنالیں کی خوب تعبیر و مہ
ہلتہ بھی سکلی لہیا غوندی ہی رازی شی
ما و بھی تیار کی بہ شکار روپیا لاری

ماد کام کاروان دکچول دمنزل پلوی
ووم یوہ نغمہ گنوتارونوکی یوساز روی
ما په تور پشپوکی دیورونی سبایقیام را وو
زه دسبا ستونی دخا را سر همنو وو

ماده‌هندی کین یخی آشنا کل دسپین غرسه
مالوی پامیر سلسله تینگه کره خیبر سه
ما پیدا کر فکر خودی دهه و سرسره

ما ورته د عشق او محبت قصته از اکرها
زده دوم چه غزندوری هر خواهه اپنیز کر

ماگالی یوں نہ پیدا لو کری او سیبری چی
فرق پیدا نہ کری دسپین د او تو خریدی

داده یویه و نیه په گونوکی چلیزی چه دغه نوک اوچه دنی بلیزی دچار و خر ی

ما ویلک پینتوں لدراند خوبن په سا پوره کر
غزه می دته و کرچی بزن حان اوچه اولو را
ستگی دی کره خلاصی ها خوب گلو ختنه دی
لاند نمکه و گوهر او باندی آسمان و گوره

زه و مچی یاده می ملی وحدت په جوش کله
بیام و نه دکه بید پیش خود یخونه کول
دیری پیانی او کوزه که می و نه دکی کری
گرمه می په ده یاده دیرساوه سره نه کول

زه و مچی پر زونوکی می بل یوسی او کرلو
داله لبی ب دعم و نود اسی بلی وی
خیکه پری سستی پنگانو لی دلی وی
داهنہ دیوده چی دلو محفل رنابشی

ما دزند انلو دروازی غوبستی چی بندشی
دیز بی گناه زونه لغونونه بی غنه شی
ما غنیتل چی الا را اوله شی او سمه شی
داز مادر وند لاره چی او س کبه و بی شکاری

زه و مچی دخوار زار چال به می هر ل مدام
دیرا سخک چی هخوی ب پر خدا کله
نور و نه زونوکی دخت ا و بخت فکرون و
زه یولیونی و مچی مادا نگه سودا کله

ما ویل چی شه بی حساب اکتاب وخت شی
زه و مچی دوب و تب و حال اته قیامت چو
تله دانصا ب دو طعن په میدان و دیریزی
جور ب په زونو له هر جای سوا حواب و شی

ماد انسان افونه لیوان جد اکول غوبنیل حکم نوری پاتی نه شوکی غونه قش هدیو شو
 پانی گل موباد د ظلم بورل دخان غوندی هستی اه غوغوندی پهارو پاتی دکی شو

زه و همچوی لوی پشتو غوا بنسیاد گذار و ومه ما دیوا فغان پنوم نوره خه خانه اه کرل
 ماوی چوی داله بی هیلی به بسیاره شی ما دیوا فغان پنوم نوره خه خانه اه کرل

ن ما د خانه د سودالله غور خولی واه
 ماوی چوی په بی بی د بتوانه نگوی کرو ما سه پرسکی د تعمیر اوژوند فکر و نه و
 ماوی چوی دادرانی په دانوبه بدی کرو ما د خانه د سودالله غور خولی واه

زه و همچوی خبل و طن زوزان راته کلا و تول ما د طن کامنی د لعلونه به برگشتن
 خپله از نه خه راته زیانه له قصر و نزو واه ما د طن کامنی د لعلونه به برگشتن
 ما د طن کامنی د لعلونه به برگشتن مینه د طن می جوشیده لی په گهونه واه

ما د طن پت غوبنیه هزت غوبنیه عظم غوبنیه ما د لوي پیشون هغه لر غونی شان شکت غوبنیه
 ما د چل هیواد نگیا اوژوندی کول غوبنیل ما د چل هیواد نگیا اوژوندی کول غوبنیل

مالخوسله او له سر و را دک جهان غوبنیه خلاک چو خوشاله ای او خوشاله کی زرده
 زه دیوی د اسمرنگ عنقا به طلب و ک و ومه زه دیوی د اسمرنگ عنقا به طلب و ک و ومه
 نه و ومه خبرچو خبل لوم ن دامونه شی

نوت: دچلوکی دورجی په مناسبت
سنبله ۱۳۴۶ - رادیو

داستقلال تلین

جشن په دیوه دېنگانو دی	تلین داستقلال دافغانانو دی
روح دچلوکی دشهیدانو دی	وای پیشتي چه هجا وره
غږدلا په میدا کی دغافلیانو دی	اوسم چه فضا پری سند بیزد
کار دشازل میواو حوانو دی	تلچ دهیوا دېت پالنه کړی
هغه ځای رنگین په سوکلانو دی	چیره چه وی توی دلزادی دنیغ
شور چه په چن دبللا نو دی	مول شناصفت دچلوکی طایب
خومره قدر من په ښیا اړنودی	خومره فضیلت په استقلال کنی
داخلوی اړهان دانسانا نو دی	کوړی چه دنیا وره په درندان نظر
جشن په دیوه دېنگانو دی	خوبنې چه تعل افغانیم نیواویم
بریښ دا زدی دخرا غانو دی	ستوکی داسان له شه هیتې بسکاری
بزم هر ره خواکی دیارانو دی	کېږی خوشالی او آهنو هد
رنگ دزره د وینو د زلما نو دی	ځای په ځای په یک سره ګونه چه

سرپیچ لارزه د استعار وظه

لوک بزم زموږ د اتلانو دی

کال ۱۳۴۶

دحوت میاشت - درجن بابا مشاعر

زما پسری

زما دزدیده دین گلوهه دخرا له لاسه
 چه احساس بلبل می اهشی و ته کنیبی به
 پیچو پانوکی می غشتی اميد غوته دی
 پیچه خوله سپیده خند دلیوتو کانی دی
 که پسری د گلوهه دیو پیچه خوله سپیده
 یادیو سف غوندی حسین اوی کان روا کوچی
 یادیو خیریه ریوانه دحال پوستنه کوی
 گل میچوله ملاکر و ناسودی رخنهه دویل
 چی زدید غواهی ماهه خوله می هغره کلهه واي
 آشنایه مادیپری سندیه خلهه واي
 منچی شیوه هجی بلله شوی اوکان زوری
 نلغی سپینی غاری تاوی مشوی منگری شولی
 بازار حسن د چا سکلو په درب گرم شو د شاعر نوبم ٹکلهه په غزل گرم شو

دگیا خرکی ارسپیرو خاور و سایپر شلوی
 که پیری خوانی هیلی نتوی گورته شولی
 دسپینو اور و ماغه هسم وزری خندلی
 دزوریزگر دزیری مینه هیلی و تختیدی
 شپانه دشیو الخوانی لری که دزیری خمی
 دشیلی غرب دمیع دشیو کایان اولر
 درنگ او بودی فافلی چیز په شور اغی

په پیه غاره دجفا عذر په خپله والی
 آشنا په مادسپل سندھ خله والی

زه پیرسپه پیش نم دکل او گلزار ارسپری
 زه محفلد بی شمعی په خندل زر اکی
 زه درنل نود پا لود شنگیک په شور کی
 دچاسلگی د چاز را د چازار ک گورمه
 زه در باب دزیر او بدم دهربوتا ره تنگ کی
 و نیم د چاد روند نه تالا والا گلونه
 زه به دا و سبکو سونغاتونه د آسمان خه کومه
 زه بہ سخی و رحی ملگری او یا را خه کومه
 زما حزرا نه بھانو خه حیران غوندی شی
 چ په منت یی را کوی گلوهار گلخه کرم
 مانه معلوم د دنگار او د دلدار ارسپری
 دخوار پتگ سکا زر په بی نوا نوا کی
 د چامستاخوند پا لود شنگیک په شور کی
 د چاد خوار چسنیب منت خوار کی هرمه
 د ناز لو د پا یزیب په یو گلخا شنگ کی
 لکه سیلی چی دخزان وری د بیلیا گلخه
 زه بہ دغایی امیلونه د جانان خه کومه
 وخته گل او په بلین بیان بخار د خه کرم

چند لیبهم دیلتوں قصی لم گله والی
آشنا پر ما دیسی سندھ کی خلد والی

دکل بچنگ کی خبر لخندی خارہ نیم
زه پر گریوان کی دنگار عطیہ خد کو وہ
زماد منع منت دمنیک او عنبر کلمہ منی
زمائون لون دکال بدلوں سک بدلوں غواہی
پموز راغلی او قیر سودا سی دیر پسی
چھی تیرو شوٹی هدائی هیر پسی

چھکی پر صفر نوچی بھار انگلی
وھلکی پر کھنڈ سبز سی سک گلزار انگلی
ھلتہ کھنڈ سبز سی سک گلزار انگلی

ژوندی احساس دیسی نہ بکت مومی
زه لہ بھال چلو تو قشپو نہ نوس غواہی
زه خود ایم خیر کہ نور ملکی بل وابی
آشنا پر ما دیسی سندھ کی خلد والی

دیسی بھج اعجاز را دی لہ خانہ سرا
چھکی زمود سیلی جزو لہ بھانہ سرا

د شاعر قسم

په پښتو پښتو نو له می د قسم وي
 له آموختنی نیوی لوی خواهه
 د یامیر په هسکو خوکو ستفو غاښتو
 د خیواد په سپیرو خاواړه و چو جارو
 د نیزالي کونهه خواری په سرو سترګو
 چو سنگار کړي دو طن دتن په وسنو
 د خیبرد هبر مید آدا و سیدونکو
 د کنرا او باسیند په غوره ځنگونو
 د د سیمی د فضا په توړو د هیچو
 چو د خلکو په خانه ت کی خاوي کېږي
 چو نوره په بشیگنه شی تناګي
 چلواکي ګتی په لارکه چېښي و خوړي
 چو بل د سیمی لاندی کېږي شی
 یو انسان چې بل انسان ته س مجلد کېږي
 چو د ورور په غوښبو د ورور پهه وندکار
 چو خپوب شی د مرد و د زن په پینو
 چو دیوان د استعماله ملکه باسي
 د هغه په شیردلی می د قسم وي

بل طلب په زړه کې نه لرم یار لنو
 خوشالی غواړم د قولو افغانانو

کال - دجوان امیاشت
پیښوړښار - قصه خوانی بازار

پیښوړنه

پیښوړنه دزره سره بختوره
د دی نیغونیغونو کونه نه نیو لی
هه یو درب د کی و دی قله احترام د
کا شکی تر دی م قلم دغورز نکو شتم
د ګمید شیرین ټر بلکې سبلکی وطنه
دادب د ناوی تول جمال تا دی
ستاده هر خوئی د ټر ټیشا خوادی
د پیښوژ به ده ستان سبلکی بلبله
تاته دیر دیر پیغا مومند پامیر دی
د هغه په نړۍ کې مینه دلگام شته
د خیبر دین د سر ګلاغونچه یې
او د پلخان نعمت نه کې د تول چل شه
د ستان یسته سبلکو تویا نوشین چمنه
په دوړه دسته کله با توران دی
ستاد لویو شپو خوښه رستیا کېږي
د بخت سټوچ دی چخوانه په ټن دی
د تاریخ زړه د ک دستا یه روایاتو
شین چن کې چې سور سبلکاری په ګلا نو
خر و بستوی دی په ویسو دزمه ا نو

۱۳۴۷/۲/۱۷

راديو

لَهُوَ رَبُّ الْجَنَّاتِ

زمامه مینی فر نه شوی دنیا جوره شوله
محبوبه خیردی ستادو شوی نگارا ورد
مادرته ولی او تانه منله خوره آشنا
چی بی زموهی په زرونوکی الاتر غنی کری
چ په قول عمره ژرمه نه پیدی لی نه وی
نور دزاره مطربه ره نغمکو موزونه شتند
د توره شپو په تورو زرونوکی بی لاری و کری
چی د بیلیتون لکن لیچونو را پورته شومه
زره همدا اوستی مبارک شه شهاد دینی
چ د بیعد سنگیونو غزرا جوره شوله

تاریخی مشاعرہ

یادوںہ:

پہ ۱۳۴۹ کال دسنبیہ بیت کی دلخانستہ حکومت پر بنیاد پر العین اخزری بی بوجستہ دنور مخدوم روشنی
شخیستہ سردار پیغمبر اخزن بہ راس کی گان پر امتحانی پہنچی دلخانی پیغمبر اخزری کے قلندر مند، میر وہری
مکھ لونگن پیغمبر اسلام شوی اعلیٰ درجہ خت دلپشتی تاریخ خا تجویز بیڑا شوچی دلخانی اخزری
پہنچا دلچسپی اعلیٰ اندیشہ زندگی سپہیہ پیغمبر اور غونکہ پرو دی میشہ عروشی، تجویز شلوار شوال پرو دیہ
مشعر دل اور بور پیشتر شاعر ای پیغمبر اعلیٰ پرو گنور دل دیکھو دل مینہ ای پیغمبر اخزری دل دشہ دشہ پر
دلپشتی ستر مشریع اعلیٰ دل کی دل دل دل خوش گھنیہ خوش گھنیہ اور پاچا خپیسی ہم خوبی پر دل دل
تکلیف دل غونکہ ستر دل دل العین اخزری دل خلہ کیست، پھر مشاعر کی مادا شعر و لامستہ:

۱۳۴۹/۶/۱۳

* * *

الموی هستی پر تور خاکو پیغمبر نہ شی یاد تاخیز نوی ہی گلہ ہیریدی نہ شی

شکر دلی تھیں دل اخزری بہ نوم دقام کیجی
ستاد کارنا مکم دلوی پیغمبر نام کیزی
تو پر تور بیجی دلپشتیون نہ وکیہ لار پہ کی
دیز پھسک غلاما گھر جلد لواستھا پہ کی
ہوم کارلوی پیغمبر پہ سبا سبا کید لامہ
نمریہ را خلخو خود نیارنا کید لامہ
ہوا سری بہ زمود پہ ویوں لود آسان لعن تور د استھما رہ تو کری د افغان لعن

ستادغیرت پېزدزېنۇرگى راپىد كىرىپى
 ساھدې دەشتە دېنەمن كى تېرىۋېرگە
 جازد سامراجى دسانزىشىنگىردا بۇشۇ
 تاپە خپلو وينۇ خېلۋا بۇتىپى سېرىا بە كەر
 تالۇي مخالۇنە بېھەت داستعمار كەرە كەلە
 اىم خودى كورە انقلاب بە دەستى شورە
 ھوداسى ۋىرەچىدې دلوپى پە خەدا و كەرە
 خەلخە بىن دام ئاھەر پەپاڭ مىزار كەرە
 اى لولى ھىتى پە تۈر خاۋۇر پېتىكىدا شى

ستادغیرت كېزدۈزۈنۈرگى راپىد كىرىپى
 تاپىچەنگ توھم دېپتۈن پە نۇم بې خىرە كەر
 ستادپېستىنى ھەتھىجىن چى پە موجۇز شۇ
 تاشڭ او نامىس داولىس پە لەلوپى سېيلا بېر
 اىم وخت مېرىۋېرگىلىنات پە ناتاڭ كەرە كەلە
 اىم دېنگى تۈھى اىم اشڭ دلوپى نەھى اورە
 تادقام او لىس دې جالى پە حال ۋىرە خەرە
 ستاپەھۇغۇ تېرو كارنامە مۇربى افتخار كەرە
 اى دايرە لالە تە زمۇن بەر كەلەپىشى

ھو دەھەستەر مەلە قىام اصلى بىنادەتە كى
 بىرلىش دې پېتۈن دەتەرە و سېنۇدۇم پە
 كۆم چى پەنۈرە كى قىمت فىصلى نۇرە كىرى
 تادچىل او لىس دۇرۇندۇقلىيەنخى لە كەلە
 تادپېستۇشىلى اوجىئى عزت كەرلى
 تادلۇي بىنەتۈن نۇم پە تارىخى كى اوجىت و ساتە
 گەلەپېتۈن خەليلە دەنەرۇدۇپە مەخالۇنۇ شى
 دا جەھا قانۇ كەردىپېتۈن او دا قغان پە زور

اىم مەلە سالارە ! مۇسىن دلوپى جەھادە دەتى
 تەدلوپى قوت ئەخى تە و درىدە كى دەغزىپەشان
 تادھەن زور دا قىدار ماھىنى سکۈرە كىرى
 تاداستعمار دوخت تەبىر ئەخى بىلە كەلە
 تادپېتۇق قام او لىس كى جىزى بىنى دەغىرت كەرلى
 تادپېستىنى بىلەن بىت او عىصىت و ساتە
 ستادنگىغۇرەنگ تەلەبىي هېش دەسەر دەرۇتۇ
 تادلۇي كەلەپىشىدى او دا يەمان پە زور

مات ڈی چلخت دفر عونا نو وہیز نکل
تا پھی لئے توہہ دپنگ پہ وینوس رہ کر لہ
ویرد استعار پہ کالہ جور شور یادو شول
بلہ کہ شمع سرہ لمبہ قام محفل کی شوی
ای قام شہید مبارکہ ہی شہ پیتنون لاہر
جور کہ دی پہ زرہ شول گلوب پھرہو نہ دیر
ای پہ نگ شہید او غازی پیتنونہ صلام
تہ پہ اسی خت کی دملي دہ دواشولی
تا پھر سق کی سبی استعار پہ لہ زید و کلی
حُکان پی سلیمنی کرو دوطن بلا دی واخیستہ
ای غاری می شہید او س زمود جھان تہ و گوہ
خ و کرم پوہیز می زمود جھان تہ لید نہی
ای لوہی هستی پی توہ خا و فر پیہ دنہ شی
تا کچی جوی و هعنه کاروان تہ و گورہ
خان ڈی لیوی کر خود نگ سودا دی وا
تادنگی مانی دلوی طاقت پہنرید و کلی
ستا پیزہ کی دیرو دوطن در دو صلام (۱۱)
مرقاوم دی ڈنکا کلر چل عصی جا شولی
و دی گتھل قام تہ دھمت افخار نہ دیر
سرہ دی دلیا پہ مینہ کیسیوڈ مجنون الہ
گرانہ قربانی دخپلو اکی لیلا دشکی شوی
و دخوشالی پہ هیلہ جو پورہ غمنہ شول
ھلتہ دی لندکی سیکنگھم کی زنلہ کر لہ
بیادی راتنہ یہ بیضا غونہ یادو نہ کل

یاد دتار یخونوی هیخکله هیپر نهشی

<p>ستادنغری مک ایری پېرىڭىز ئەپەنە كىرى</p> <p>ستاد دەرەنە راولى پەنۇز مانۇ باندى</p> <p>و خەن پەيدا كىرى اشىلدىز كىچى يۈغانازى (۲)</p>	<p>ستابىچى ژونىڭدى ەر از زونىڭ بەستىا يادۇ كۆپ</p> <p>ستا فەج خۇشالە كىرى پە دېرە قىرى بازىلەپى</p> <p>تەتكەر دەخان سىلىتوالا كىرى مۇنەن كەلغا زى</p>
---	---

۲۱) کلرجی ماصل سلام و لوست تو عبد الصمد خاں اخکری پر خدا اویل من مسل سلام۔
۲۲) مطلب عبد الصمد خاں اخکری کی دی۔

۲) مطلب عبد الصمد خان اخْلَزَی دی.

ستاغیرتی وینه بی مستی کری په گرگزکی
 ستادغیرت چخی لاخوری په پی فضائی دی
 ستادکوره بیوه بلده مردہ نہدہ روسانہ ده
 بل بهوکی خلائی مودام دادا زاده خلاغ
 ستادباغ گلوبی پل سپی غوریزی لا
 ستراکود بلخواکی به گلونه دا گلونه شی
 خالی د با تو رنه پوره کیزی د با تو رنه
 او س هم پیشتوکی موربیدا سی بودا حکم لرو
 ترچی کوم قوت سره هغه وخت جنگید لی بی
 هغه په دخت کی خامخ او س هغه زوره دی
 تاچی نولسم قوت کی د کریزی قربانی کوئی
 دادی میل شوئی دی عصر قهرمان زمود
 قال دی حال خوب دی که په زړه گریزد نه شی
 یاد د تاړ ټیونوی هیڅکله هیږیدنې شی

* *

ای ملکرو ایشی لیز په خوشنی را بیدا هر شی
 او ګوکی داموئی خاوره کی ګوره د رته وکړه
 داچی په ولاړ کارهه والګه اومات تو ګونه دی
 لب خود د چیزون طعن حاله خبرداهه شی
 هیږیدنې و ته سنه تاسیتی د خاکی د خندګوکه
 داخود هیواد د شخصیدا تو یاد کارهه دی

چاچی وطن پنام اوئنگ سودا دس و کردا
 هغه دی سودا کی پوش گته ساسو کرو
 دیزوندی مزده شوئی هیزید موز هیز
 بلوی دیوی دپروانه په انتظار باندی
 قام ته چلوا کی سپینو تو په پرهار گتی
 مرگ و نه بھتر کی هغه زوند چی اسارت وی
 چکدی پتی یولوی چھاد پیشناه گورم
 دغه خاور کی مانه گرانی یاتی لسم زرودی
 کردی چی په غیرد کی ویل دلیو سالاره مرا
 تا په آرام کرپی دی دلیو تو فانو جهان
 غنی دی غازیانو جوش خوش تبلیدونه
 تیزوله آسمانه شر د باه په کھشان که
 بیاهغه تیرشوی عالی دور دا غخان ارشی
 راکله مور ته راکله فیگی گران ده شوال نهونه
 ای غیرتی خاور کی زماکوکی او ریکی نه شی
 یاد دنار یخونوی هیشکله هیزندی نه شی

* * * *

* * *

*

شست
۱۳۴۸ کال - جلد میا
دوازدی مشاعر

رئی او واله

داسما ایینه شوخره تویی او ریچی دنگ کار
دواویسا پر ورید شو دسره با دونو وارشو
غرا سمیت پر وار دیر او تر غریب دخوار
نم پو هیرمچی آسمان بیاد چا بلند تیا شو
خوک خو سنی بی خوشای کری په تو دکالیو پت دی
خوک لرد پیچنیه دیر دی دسره له الاسسته دی
شمی رانی و اور ای ازوند و کران شود خوار
خوب او لاد او سهم تاک اش پیغی بولی و زلا
نم سکاره شته نه لرگی شته دیر سخته دیارانو
دغه نیخی شپی بخنگه شی سبادیتیا نو
دجرنگویی په ساره غولی او سیلحی جرده دوونه
داسخالک پر دی و کی لاس پیشی له زوند و نه
چیز قی دی او موتروی بیانو وار هم ختردی
چی غالی و نجات کو بیانو شمی بختور دی
چی دی غوری دودی رو خبر پر و اکبل غصه
چی عیشتو وی نو شو خوکه چاچال خبرد
چی سبیر پو او تولد بستروی خوب دز من عجیب خوند کا
دسمی دمه شی جو رکا چی په دو مرخوند کی زوند کا
سپینه دا ور که سپین زر کدی به دا خبزه آبادی او نبیزی ای
خونه مازیه لوبی یو هسی رنگ سوداده دبزگر ده قانو نسب هر دزوند بقاده

چی بیغه سا گه سپین زر دید ز رو گور نه لکه کری

دید بدم رغه به ملکه دخیل زوند پویه حیران کری

خدا بدم تا خملگه دهیواد دغه سره چی پیشین وارو پی د کوی دارنگ الها منه
چی حان غم په خنگ کی خوار دنور هم غمینه که خوار غریبانان دی سدادن و نه

لاس نیوی هفو و کره انسانی مینه پیدا کا

په سوی زر کی دی انسانه لب توده و نیه پیدا کا

داخواز از مور خوار دی چی زمینه لاست گویی منظر کی یو لمحه انسانی حساسه گوری

په سرت دخیل خرابه زوند نه اساسه گویی چی په طرف نظر که بی خوی اویسته گوری

دوی پیچه موره زوبله ز به غوار کی خبر لمه ما او تانه

که نه کلک و لکه تیزه نویه دوی شی مهربانه

که دو پیشید و کی بی ترتیبه زمانه شی دژوند و هسکه مانه کی داسی نه ویرانه شی

نودستام بیا لکی موره دایخنگه افسانه شی دژوند و دلی در خوزیا اکم په یو دانه شی

تنه هم اسخی بوسنی لکه نه چ داخواران دی

په غری کی بیوه سکوت نه دی کنگ زمی کی حیران دی

مه تیریزی لهدی خوار و معاد و میره و کری په سایی زنده خوبن که شفقت و بیهه هر کی

چی لری په نه که حیم حیت و رسه و کری چی دژوند کویی و این شنی لب همت و میره و کری

را بکری له خیل جیب دکنم تا وده لا سونه

چی تا وده شی پری دخوار و لپه زید اساهه زر و نه

۱۳۴۹ کال - چکن میاشت
در چمن بامشاعر

گلگرام الـ گلـ گرام

تمـ دـ تـ لـ اـ نـ وـ دـ کـ دـ بـ بـ لـ بـ لـ وـ بـ گـ لـ زـ اـ رـ کـ کـ
نـ بـ حـ وـ دـ غـ زـ بـ رـ دـ مـ غـ اـ نـ وـ بـ چـ گـ اـ رـ کـ کـ
جـ وـ اـ عـ جـ اـ زـ مـ سـ حـ اـ دـ دـ سـ بـ نـ کـ الـ پـ بـ جـ اـ رـ کـ کـ
غـ نـ وـ وـ لـ یـ مـ یـ هـ بـ کـ قـ دـ مـ وـ نـ وـ دـ رـ بـ اـ رـ کـ کـ
مـ بـ نـ بـ یـ وـ نـ گـ لـ یـ وـ نـ شـ وـ بـ دـ اـ اـ پـ نـ اـ دـ اـ رـ کـ کـ
رـ جـ لـ بـ عـ لـیـ وـ لـ اـ بـ هـ دـ کـ چـ اـ پـ لـ تـ نـ ظـ اـ رـ کـ کـ
دـ خـ تـ نـ اـ فـ یـ یـ غـ تـ وـ دـ کـ دـ لـ غـ وـ پـ هـ رـ تـ اـ رـ کـ کـ
نـ بـ نـ بـ یـ بـ لـ شـ اـ نـ آـ وـ اـ وـ دـ کـ پـ اـ بـ نـ یـ شـ بـ نـ گـ هـ اـ رـ کـ کـ
اوـ اوـ گـ وـ لـ اـ لـ اـ پـ بـ نـ وـ دـ پـ کـ دـ شـ اـ شـ اـ خـ تـ اـ رـ کـ کـ
اـ بـ اـ سـ بـ نـ دـ غـ اـ رـ یـ غـ اـ رـ یـ لـ کـ هـ مـ سـ هـ اـ تـ یـ مـ هـ اـ رـ کـ کـ
دـ وـ فـ اـ لـ بـ نـ بـ کـ اـ لـ شـ بـ کـ اـ بـ وـ فـ اـ غـ وـ دـ کـ اـ کـ اـ رـ کـ کـ
دـ پـ سـ تـ وـ اـ نـ مـ لـ سـ اـ نـ اـ لـ مـ لـ مـ سـ تـ رـ گـ وـ دـ یـ اـ رـ کـ کـ

دـ اـ مـ یـ عـ غـ وـ تـ هـ عـ وـ رـ بـ رـ یـ دـ بـ لـ کـ رـ اـ مـ پـ لـ الـ رـ اـ کـ کـ
زـ مـ زـ مـ تـ هـ نـ وـ بـ کـ کـ تـ وـ نـ دـ دـ گـ لـ شـ نـ لـ پـ مـ جـ وـ رـ
خـ اـ نـ گـ خـ کـ هـ کـ هـ چـ یـ بـ گـ اـ شـ یـ یـ هـ مـ فـ زـ دـ وـ نـ کـ سـ اـ هـ
چـ یـ دـ بـ اـ رـ رـ اـ لـ لـ وـ زـ بـ کـ هـ وـ سـ وـ رـ سـ کـ اـ رـ
دـ اـ رـ مـ اـ يـ وـ سـ فـ چـ یـ رـ اـ غـ شـ وـ رـ دـ زـ بـ پـ بـ اـ زـ کـ لـ شـ وـ
عـ صـ مـ تـ پـ لـ پـ وـ گـ وـ رـ کـ کـ سـ تـ وـ رـ رـ اـ وـ رـ بـ رـ یـ
مـ عـ طـ رـ بـ هـ لـ اـ نـ وـ دـ بـ کـ دـ مـ اـ غـ اـ فـ اـ نـ اـ وـ
کـ هـ بـ بـ رـ وـ کـ بـ پـ بـ نـ وـ کـ زـ وـ دـ تـ لـ لـ قـ دـ هـ وـ
دـ بـ دـ کـ لـ وـ نـ بـ پـ اـ وـ سـ تـ هـ وـ شـ وـ اـ دـ بـ دـ کـ مـ وـ دـ کـ هـ
پـ چـ پـ کـ کـ دـ کـ لـ سـ بـ نـ تـ هـ آـ زـ اـ دـ زـ وـ نـ دـ پـ یـ غـ اـ مـ وـ
غـ چـ چـ خـ اـ بـ لـ لـ تـ هـ وـ کـ هـ دـ خـ وـ دـ کـ هـ مـ بـ نـ یـ پـ غـ بـ رـ کـ
دـ یـ اـ رـ هـ مـ زـ مـ کـ مـ کـ لـ کـ شـ چـ اـ غـ اـ تـ هـ یـ سـ کـ لـ سـ کـ کـ

شپرد قله کی هم نشسته هومه قله که خوک پوشی
 هفته خیچی حاصلی بزی مینوی په دیلار کی
 زده خیل شلی زریه حیرانیز مه چی ولی؟
 کراری خنگ پیدا شو په داهسی ناکرار کی
 ساقی! شابسچ جام را کر که دتوی خون کر که درآ
 دژوند و کله لار بروم ستاد میوی په خاکی
 آه دزرو نونه خان سایه چی بی او هر سوزر کری
 دلیلا دالگرور بروی مودام ورته ارتق
 که جنون غوند صادر شی خونک منی کارو بار کی
 زاره چا و دی چی سو گل شنی سبای پیغ شو حایه
 دی پیتود شعر نادی ثره بنه نوی پسول جو رکرم
 که خمه او س هم کمه نه ده له همزولو په سنگار کی

در چن په محبت کی زده بخه را یم چی خه یم
 نور همه داره دو هم دی زده اول یم په دی کار کی
 و خشت دسوز دنیه تیریزی پنکانو بیروه و کپی
 د عفان شمعی بلیری د رحمن بابا مزار کی

که لری دزره لپاسه د لاله غوندی سل داغه
 «حافظ» نور داغونه غواری در چن په غزار کی

کوہہ ستری

دغہ ستری ھنگ ستری او دا ستری
طبیب ستری راتہ بنکاری دا ستری
فریاد ستری بیدا دسٹری غوغاستری
حکم ستری، قانون ستری فضاستری
په وھلوی دھان شوہ بلا ستری
شوہ لہ دیری ناروانہ روا ستری
په سلکیو دی په لاس شوہ مینا ستری
شوہ زما په زرہ لوڑا ستری
انتکار کرہ په محمل کی لیلا ستری
زليخان استه سبا او بیگا ستری
نرخ ستمانہ چای پڑو دی نوا ستری
لہ بی بج نہ دا زنہ د آغا ستری
شوہ دستگو په دولی کی حیا ستری
چو ھسی ہنگ لاوستی پہ ما ستری
دچاکبری سی لیبم بنیارا ستری
دغم ناوی سی تلی دہ روا ستری
شیخہ اتاخوکرہ تسبوکی دعا ستری
دلته زمکہ آسمان ستری فضاستری

زہم ستری تہی ستری دنیا ستری
ددی ستری زدگی ستری بیجا کئی ته
نا آرامہ پرک دھیچا آرام نہ شو
عرض دخپلی ستمانی و کریمہ چا ته
اوں زمالہ خوانہ ویرہ ورسہ ده
چ سیکالو قدرہ یہ هم نہ راحی غور بله
ساتی بس دی دمحفل حالت بدل شو
په سپیرو شوندی و دمرک خند خورہ ده
په خار لو دمجنون د او ب دو لارو
د یوسف د زندانی حسن لہ غمہ
په دا دیر و بینکتہ پورتہ مندی و تر رو
اوں حیران یمہ چ کوہہ یوہ وا خلم
ددی دیر و بی شر مینو لہ لیدونہ
دغہ ستری دی دھفو په کور ور شی
ددی ستری او سیلیو په بدر گنہ کی
دزیہ غولی دغم نایی جار و کر
درند انولمن نیسمہ کہ رنگ شم
بی داستالہ تاج محلہ آشنا واورہ

کال ۱۳۵۰/۹/۹
دیپینتو نستان متساعر

ازمان

گلشن مینی می دخرب وصل بهارونلید
دیگه خزان یی په خله ایینی دسکوت مهربه
کله ببل کله سورگ شوم په چمن دینی
زره د امید میدان ستر دهوس نیلی که
زه یی په تمه در المومیاشی کلونه خارم
له شمه حال چاهه د چلی مینی ویلی نه شم
د اختلله مینه خنگه دره خنگه جذبه د عش
دی خه دلور د کارهان کی ورک یوسف بیکلا
چی پری گواه شویه معصوم غوند شنلید کریا
دام تبه بخا ص جذبه د لیونی مینی وی
ناست چی به خا کی و کی لام او د بکار غربی غواه
خلکو د پی هوسنیاری زینی آستانه کینوی
د شکوهیلو قافلی چی نیمه لارکی لوت شوی
په زهاد چی شوک د اسی اره مارونه لید

طبیبه! نن می چی په زخم بردی در هم پیه
 لکهچی ماغونک دی بلچه ته بیمارونه لید
 چی نصیب په بلک و ریچ می بولید اروندلید
 داد بولان اود خیر بچی و بیده دی پچه
 داباسین په غورزنگو سالندیه ولگید
 چی شاباز په یوه تریگ بیمول نغمه نغمه شو
 هفسی سه می ستاد روند در باتا رونه لید
 دیگرام ترکی تریوی می داستاپیه لانه
 پوه یم چی ولی می داستاپو و سنکار فلید
 دروه تو سیانود زری پچب رو منی هولخی
 ستسا سو شنکار کی می بید استاسو سو پیه شنکار و هونه
 مگ موبیل دپاره روند مودی هی بل دپاره
 ما خوبه روند کی ستاس خوپ لکه احیا
 دملتو نو دروند شپی شوی په نری کی رنا
 خوستا عتمه تو کی شپی می سخهارونه لید
 دخلوا کی لیلا خپه له شاز لمونه شنکار کی
 خوتاز ما په مخ دسره او سنکو خوبنا و هونه
 زماز و ندک هم داستاله سه هارشی آشنا
 حکمچی ستاله غمہ مازوند په کراونه لید

زماد مینی یاره! ما چپل و فادار و گنه

خیر دکه ما پد نیاهی خوک و فادار و نه لید

را شه چی ستاله نغمه دی خومه داعونه پک

تا خوز مادر زه دسمیه لاله زارونه لید

خدا یکو خورینم دی لاله! دنامه په یادو

چی سه می په ستاپه کو خه کی داغیا رونه لید

۱۳۵۰/۱/۲۵
در گل بابا مشاعرہ

اعتنیا

بخار دی خرماد شعر مراوی دی گلو نه
ملگرو چپه می شی
په مراو گلو کله کوئی ببلی آواز و ته
ملگرو چپه می شی

* *

بخار دی دیگت پر سبتي و خندل و زر و نه
غونچه دگل په خانگوکی له ناز خندل نی شو
حی ترکی دیگرام په ناز خرام دگل سلامت
شوه بیا دخوان شپونکی په خوله ته په پس لی
شعاعی نمر ریا بکی شوی دگل او بلبل
مستی بی خوشحالی دی تیا انوجه و جوشکی
شول بیا پلیز دیلیز باندی حسنه کاراونه
هواده عنبرینه او فضاده گل و رینه
حال دی په کمال کی دی هرچوک وصال خیال کی
رائجی همین زرنه دک لعینی پیغامونه

ملگرو چپه می شی

دا تو لی خوبنی شتہ دی خونفا پیر گی نغم دی
 زماله ستگو خدہ نہ شدارہ دلپرلی
 داسہ لاله چی وہی دازمادوینوپور دی
 دا خر گنخی و پیچی چی خونکی دی پیفضلی
 زماد او سیلیو دوند ختلی دی آسمان نہ
 سبابیگا پر خدہ هسلمنی داسی سری کی دی
 داسپینه سپورمی خند تو فرو و نجیکی رو نہ
 باران د بھار نہ دی چی وریزی لہ آسمانه

ملگرو! اچہ مہشی

گلو نہ دھیلو می دسہار پہ تمہ تمه
 آرزو می لیونی دہ د دید اس پہ تمہ تمه
 را پینیں پیری بھا کی عجیب نگل گل خودی

سازونہ سرو دونہ مبارکہ شہ دمستانو

در دونہ شر روزی د محبت در خورانو

جھر کیوی بلبلانو کہ پرسو گلو نو کور دی

نصیبی پتیگانو د دینبیتی مینی اور دی

کہ بیا شوی خوانو زرو کی زمی مینی ای تازہ
 زما زرہ دی دم په چور کیو ترازہ
 دی گلوله لگریوانہ کہ بیا سی بیوی دلو نگو

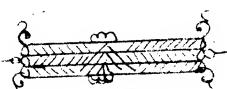
زما د خیال نظر نه شته په گل او په بلبل کی
 نه وینی سره گلان دناز لو په ورزبل کی
 خندل نه ده لعنه هسی خوله ده چو ای نیز کی
 لرمد دلاله په خیر په زر کی سلاداغونه
 مللکرو! خپه مه شئی

ماوی چی به شتر یو خو سنکلی گل غنچی
 راتولی کوئم طبیعی هم سبیرازه با غنچی
 کوئم جور بتری په مینه یو ننگن غوند میل
 گلوونه به په کی وی رامبیل او دچامبل
 داسنکلکی شان گلوونه به د چاد عاری هار کر کم
 او یا به بی رنگه لانه د عقید دلکم مزا رکرم

خوش در کرم محبوریم سره گلوونه رانه خارشو

چی مانگلی نور و نن سباقی رانه نارشو

راغنی خالی لاس عیه محفله دیا رانو
 مفلس په بازار گکیم حسینو گلرخانو
 نه هیله دو صال شته نه طاسته دیلیتوں
 سس میینی د حمّن رانه جور کهی د چجنو
 نن هغه طریق شته د بالرام په لاله زارکی
 یوب شان گولکسی دی رجّن په مه زار کی
 په او سکنور دیلیتوں بالند لامد کی گلیوانو
 دسره گلو په زرمکه باند بل کی دسره او رونه
 بلبل خپه له گل گل له بلبله ما نیخین دی
 نه شور شته نه مستی شته نه ملینی مخلسو
 مللکرو! خپه مه شئی

دنا بخ دکل مشاعرہ

نکاح ہار ولی

زه نگرها ریم دسپین غرد هسکی غاری ریم
بچه ها ریستامنت بچه هر چیز کا تل بچاریم

زه نگرهاريم دسيپين عده هسكى عبارت هايم
چى سرسي جار مايه لاره ي زه له هفچاريم
زه نگرهاريم زه نگرهاريم
دشميدانو پيرزاري سر تو غونه را پ
د خير مخمي لاد تور پر هر و نوبت ي
زه ماز لموتل د هسر زور سرع د عزمه هلى
د خپلو الور جمعي نسبتى پلاؤزكى ي
يم د هيوا د مجا هار او غاز يانوسيمه
مشت نمونه د نگهيرت لخوا رونويمه
د نگيلابه د افغان د تارخونويمه
زه لرغونويمه د علم و معرفت زانگو
چه نسيم خونه د بمه مى به نخراشى
زه لرغونويمه د سرمه د سرمه د سرمه
زه نگرهاريم زه نگرهاريم
يم د دهيواد د مجا هار او غاز يانوسيمه
د نگيلابه د افغان د تارخونويمه
مشت نمونه د نگهيرت لخوا رونويمه
د نگيلابه د تور ياليو شاه زلميانوسيمه
هله نگهاريم د بيليو آوازونوك د ي
د غمه ميدان ي په ميرانه پل سره هلى
د شمساد غرمي لا پيرزه ها كى اه ماونه ليرى
د عليمانو پير سينيوكى مى لا زر و نه را پ
زه نگرهاريم
زه نگرهاريم

زماماضی داستقبال او حال لاری مشال

زهچی حال پنظر حال استقبال ینه

وچی میری یی چی په سر و گلو بد لشولی

هغه زرغache په اړمان بدباران شوہ وچه

هغه لاله چی بد تیزو په منځ و قوکیده

چی بروسي په کی له تندی دم و هلنې شو

چی په پیرو پیرو او به په کی رواني نه وک

من دارم شاپیزی دلته ته اشونه راحی

سموسو پنونه شنه فصلونه سره ګلونه وینی

لاسوي ګل سینوکی ګل خهی و دبل ګلونه

کهک دوسیو په حاکم دوکی په که خرام منی

دمینی نیزی چی ده پراخ خوښ دکو چاریم

بحاره استامت بجهه ورمه چی زړل بحایم

چی دلته نه وکی په دنیاکی داسی ګلنې شسته

په نګارنگ ګلوز ماتولی باعچی دکی دی

ګل ګلاب شبو نرگس او داسی نړکله نه

خوچ غلچ دنارخ د ګلوب موسیزی

چی شتی دناله خواره خوبه لاهیل ګل غوندی

دغونه پیغله چی په خټو په دبل راشی

نیز المیلچ دنارخ د ګل سلام ته راحی

زماماضی استقبال او حال لاری مشال

په دغه حال کی دی حال ره کا شحال نه

او په شنوبوتومی بنا وچی خزلى شولی

شنکهوند بچی په خیزی کی ده قاشوو

ګل به لانه وچی په چ شویا به بورزیده

چی به ما غړه په کی له تاده الولی نه شو

کنه ی کپری وچی شتی وکی و دلني نه وک

زمام اناز او دنیا است دکی و شته ارجی

دکولو په رهه خواروان رو دونه ونی

پغلي بلا دیجرو وکی خومه په جل ګلونه

وړته او ارذی په قدم قدم کی ام دینی

زه نگرهاریم

زه نگرهاریم

چی بکله نه وکی په سر ګله همیږی بان شته

خوبه و ده مونه زمامه لغه په چی دکی دی

دی په سلکونه مو یادن ما دکور ګلونه

د پېچه زړه په ګوګل کی وړته په خیزی

بوا په مینه و ته راشی ناکاره غوندی

په مینه مینه په غم و سره بلبل راشی

د ټوان مالی د ټرمتووا احتراسته راحی

خوک بی په شهنو کی قه مبی خوکی دوبل کی هو
 پوتوی غاری ته امیل بل هری هار جور کری
 په ن سبایکی دناریخ د گلودک گلزاریم
 زه ننگر هایم د سپین غر هسکی عاری ییم
 عطر پاشی محمر مابنام کری دناریخ گلوبه
 ز ماله سبیت بسترد مینا نوجو شی
 سبایور گل سیگابل گل زما و جود و اخلي
 د سمان ستوکی کری شپه ز مابنکلا کری
 شی نیمه شیه سپور می ز هاد کوریه بام را لوز
 ذهروه د مینی ساز را و اخلي پنگوکله شی
 خاچکی د لوز و اخلي سرو روره گامونه جور شی
 د پرستود سپینو غاره امیلوبه جور شی
 شی ملبل په نوامات د کایانا تو سکوت
 شی د یو گل په ادامات د حکلنا تو سکوت

ذ سباون د نمر شغلی می له پیغا مرد کی
 شاعر گوره و ته خومره لة الها مه د کی

خویا هم ستاد شاعر ی جام و روستی خایم زه ننگر هایم
 بحاره ستامنت به خه و دیچی ره تل بجایم زه ننگر هایم

شست
۱۳۵۱ کال - چلیا ۳. نیمه

دستگان بالامشاعر

بچاره!

را حیه هر کلمه راشی په خنیرا غلی نو بهاره
ستادم د مسیح دم شولود ادم د مبارک شه
راوره دی لخانه سرخ نوی هنگ ولودی
ولاره استارا تلوته دشنوبو توی سالی دی
خپره په شاوخواکی بیوه نوی گونگسده
بها ره! استاله شانه ستاله خیال معلوم بیز
چی که دی دژوند په باده بند په مستدی
بها هله بچارشیجی بی گله خارپه هارشی
رووند و هله روند و شیجی په هنینه پیوستون
نسیم سر دی نوکشمکی نوی ناز دی
زهه دی پامتداره په سان کی لغی ده
سهام دی دل نگیزدی په فسموکی بلبلو
دستور په اتنی دی گرم شوی د شبی بزم
داستا سپینه سپورمی چم خواه او افشاری که
ستا تویی خری و هیچی شد هنچه په پتی دی

دزهه گلی سالله گل نه ستاد را تلواره
که هم دی گل و بینه دی قدم دی مبارک شه
هر شی داغه هنگ او دعه بوجیه تجدی
لاله لپس نبولی د شبینم دکی پیالی دی
دی نوی گونگسنه زر و کی نوی نهوسنه
د بیلوبه تندی لنه نوی خاله معلوم بیز
کمالهه رسولی دی هم حسن پرستی ده
منکارهله بکار شیجی تمام گل بهار شی
خوینی شیوی خوشی اشی کی تمحی د بیلتون
مطریت هر دی نو ترا نوکی نوی سازدی
گلاش کی دی و رجوده د گل و نود و رمی ده
ماسنام دی مبنک آمیزدی په سنبلاو کاملو
مون پرو یو سپلیه استا په نوی شانه عزم
دوصل نهونه به هیاته از افی کری
بر سینه نام دی قهان خومن هر زر کی پتی دی

دژوند او بکنی که هر چاکنی در باران دی
 شوند کی په راتلو سه دزمن هر چان دی
 دسپینی او بکی زرگ دی نرم شوی به کوم دی
 اثرکری په هرشی کی راتلو دی پسرلی
 هوسیوته دعوت ورکر ورستود پسرلی
 نخیز کانی بونی په لغسمود پسرلی
 دشپوشیلی کی نه دل پر کم مسحادی
 لخاچه گل توکیزی در حمن په هدیره کی
 زر او فریدنی په خندا باندی بد لیری
 دعم توری پیشی اوس پیسا باندی بد لیری
 عنچی عنچی گلونزدی یوبل ته روند کی لیری
 چاکل په دریالی سینی چاچوبلی په دستاره
 حیری یمیزی نوی راگ گلزار واختست له کومه
 بیانکو دیگرام لاسته سه کرل سترگی نوی
 خیبردی همسکه غاره دی دلی تماشی ته
 کو په غور په آوازده دی بولان نعموسان
 دخنخوشمال نوی لاس کی موتی دجمد کی
 لاره گل زر غو او گوی دی کو جنیت نشان شو
 په گوکی دی خوشحال په دی سانگ عبد الرحمن شو

۱۳۵۲ کال دل اوئلنيته

کېيىلەرى آواز

آواز دىيلەرى لىرلەبرتە كىرىدى
دا غىمى دەفعە دى لوى تېبىتە كىرىدى

***

تىرخوبى دەغىلت پەخوبىلىڭ رالمىيرى
كاۋاڭ لادىرىدۇڭ كۈچىلى دى مىزلىتە
راڭچى دادىزوند مىرىد بىز چىنت كىرو
راڭچى افغانى خودى سەمالەكىرو بىمنە
راڭچى دەرورى لاسنۇ دىكىرىو يواولتە
راڭچى چىھىپلە خارىكى بىلىك ئەپ زور
راڭچى پاميرلاردى سپىن غەلەھسلىخۇك
راڭچى ابا سىنەن غۇنۇڭ غۇنۇ خاڭىپىلە كەم
راڭچى چىھىپلە بولانى بىخىر باندى حىرگە شو
رازوند دەمۈنلە دەرورى شەمساڭ بەخۇلى كى
راڭچى بىز دەرچوتە سەنخىر شەس دەن
كەنە حق دەن دەن بەز مورپۇرى وى تەقىتە
تىرخوبى دەمۈنلە كەپلەنۈلىك وى بەلاس كى
آواز داپۇر آواز دى بل خەنەپەكى جورپىزى
دۇنى زوند دېپەن تو فى سەكىر پەكارىزى

کال ۱۳۵۳

لور لئی پیدا نه

سداد حوانی دیانع اوین د ناخن تکی گلونه
 لایری بلبلونه کری د ارمان غربونه
 په گورم پانوکی د ناز په خوب و یک دی غوئمه
 لکه د پیغلو سترگی نازوکی کشمکی غوئمه
 الیه چ اوس د چاده دار او د ور بل جوکه وی
 د لونگین د شین گلین او د هیکل جوکه وی
 سداد زلئی فکه خیال لر د لونه د ک و
 سداد تکی شعور احساس له زلزله د ک و
 گله گلشن د انقلاب کی توکید لی وی ته
 د انقلاب ب دیانع اوین مالی روزی لی وی ته
 ستا په گوکی د وطن د شهیدان نوینو
 د انقلاب تو پان کر جورد اتلان نوینو
 سداد حوان زرده په خوانه هیلوباند او د بل شو
 تا چ چ خومره مرکا و هغه به نور بل شو

سداد وطن د شین چون په بوق جل ول گلید
 لکومی خوابی خزان باد اجل ول گلید
 گلونه و چشول په ندل بلبلی و چریدی
 پیغله نیز الی دی پیغم سکی و کریدی
 د کل لخنگه هسله غاره باندی خار پوره مشو
 د نور په خنگ دی لمبی کری نار پوره مشو
 له هری خوانه د ماتم ناری سوری ختنی
 له هری کوره د لوعی سوی ناری ختنی

چادگین چادبلل اوچاد گل لغمه
 په دواره لاس سو هم ہودام اوچالع غمه
 ستاد او لس دارمانوند کیمیری پاتی شوی
 هغه دیز هغه جیری تیر سکه پاتی شوی
 داداسی غنم و چ دنولو پستنوغسم و
 دکوزنود منخنو دینونوغسم و
 ستاله زل میوارادو شو است عمار پیری
 ستاله بیدار و جذبو دیر شو اقلاد پیری
 ستاد لوح وینی لهر خاکی لمبی بی شوی
 تو رتم رو سانه شو په هر خواه بی ملی شوی
 تا پستنی نویک دبل ویچی کولن من شوی
 نویک نادودی په کویاندی نغلی نشوی
 په لور آواز دی غز دخلي آزادی پور ته کر
 په غلیما نو دی قیامت دیر بادی پور ته کر
 تا د جابر و دیر سرو زکر کل نسلکون زمکن ته
 تا لام آسمانه دسامراج لعیت کر روز زمکن ته
 شر مبارک دی هستکری او زولنی په جیل کی
 شه دغیرت دنگ دکھواني افسانی چیل کی
 بیدر زلمیه دا لس دسیداری جرسه
 هو سبیا زلمیه دوطن د هو سبیاری جرسه
 د زلمی توب دوین خر کی بیدی زنگ راوی
 پیغام حلوک به گلان دته دنگ راوی

۱۳۵۴ کال

د و ط ک ن ر آن

اگر لوطنه اتول تاخنی ربان يو مورده افغانان يو
ستاند خپلواکی بلی یوئی پېنگان يو مورده افغانان يو

خواړی بېړونه کړو خوستاسې به اوچت ساتو دی زموره عز په دی کچکه ستاعزت
مورده چې پېنه شو خود به دستا پت ساتو تل به د عظمت لري شان سره شکسته
ایښي مورونه ستا پښوکي فدا يان يو

مورده افغانان يو مورده افغانان يو
ستاند نگو غړي اوچت سره په آسمان لگي ستاده شاه باز دجیا وزړ کېشان لگي
ستاند لوې غزيل په غوره ونود جهان لگي خوب په مورده خومړ ستادنوي داستان لگي
مورده جورونکي د هدک سبکه د استان يو

مورده افغانان يو مورده افغانان يو
ستاند خواړي سره زړ موره او کافي د لعلونه دی ستاده لپه بخګري په نظر ز موره قصره دی
ستاند قلام کي د ختنو تو اړخونه دی ستا پکتکتنه کملي انتخاړونه دی

حکمې پېش ندلىستا پې سترنامه جهان يو

موبه افغانان يو موبه افغانان يو

ستاد پرمختگ کاردا روان پې سمه لاشو
ستاختيار زمودى دلته باشک جو بې اختياب
ستاھر بېچي او س پوھى دېل ژوند پېچاره
ستا پېښه مسٹ دوھد پېچام خماره شو
نولن ستاد ملى وحدت ليواله فرزندان

موبه افغانان يو موبه افغانان يو

ستاد آبادى دپاره زر کى لوی همان لر
اى لرغونى خاورى پېمن کى دى زلپا لرو
موبه بى وزله نه يو دلعلونو بلخشان لر
موبه انسانان يو زر کېمېن دسان لر

موبه تيار ولاپه هېک دوستي تهدا انسان يو

موبه افغانان يو موبه افغانان يو

ستاد اغونه داما لمنى ھلکونه کرو
ستا پېښيرازئى کى بى او بى دز دزور پې
موبه بى فکره نه يو ستاد پاره تلکارونه کرو
ستا پېخوشانى کى لېخنى وکې غېنې کرو
تموچي خوشحال گېرى موبه بهم خوبن خدال يو

موبه افغانان يو موبه افغانان يو

ستاد چپلواکى پې لارچي ايسنى چا سېن دى
مۇونەتىي وندي کى دەھيوا دا فخارونه
ستاد آزادى دشهيدل نولوی نومونه دى
موبه باندی دېرگران ستادلى دەسەنلىونه

گۈھستاپېزەمكە خيال لوچى پې اسان يو

موبه افغانان يو موبه افغانان يو

ستاغلیمه تند را به زمرب دتویک و ارشی   ستابلخوا به خاماخا لخوا رخنی خواشی
 ستاخنیه نمی پر بدین من ستونی کنیز ارشی   خیرد که موداتاندی خوانی لشکارشی
 ستاد پا کی سیمی دعم و خرکید اران یو

موزه افغانان یو موزه افغانان یو

تاسه زمرب دخلکو مینه حقیقت دی

ستاوینیه مو وینه کی موندلی حیثیت دی

ستایست موز ته سبک زمرب هم دیس نیت کی
 مینه گله وینه کی داخه سبه اشارت دی

نو خکه تول لخمری په تا موزه امینان یو

موزه افغانان یو موزه افغانان یو

ستاد اقلاب دشور او زور او دغونه زار

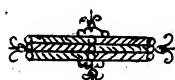
گران افغانستانه ستاجنت عوندی هوانه زار

پکره لغه مود خپلو اکی ستاله فضانه زار

نهم کنه دی زار ستاله آسمانه زار او تانه زار

ستاد آزادی په باغ او بین کی بلبلان یو

موزه افغانان یو موزه افغانان یو

ممه ۱۳ کمال - کابل - دفتر هیا شت
حضوری چشم

پیغمبر امیر مسیح

رسوی گلو غونچه وہ زیرہ سوی لہ جرانہ
بھارو پسی و هر چکل و دنیا گل وہ
مات سیوی کی دیوال تہ پہنچہ سیتن پرہ
دستر گلو نوی کم خود مخ پیزیل میری
سپین بکی پلاری سنتہ زوہ موز نایتہ
پہ شنول سبوبی واپس وار شرل ون مچا
دزرا یوسف یی پرو و د حشت خاپل کی
راتل اور دیدل و تھ دلاری لار بیان
یو خوا د حسن شور و بل طرف د مرض زورو
ددی طن بچی و هو مسکو غر و هوی و
نا و غربی طبیب بوده غریب وہ بی و زلہ
دنسار د گنی گونی نا آشتا غوندی طن
پہ د اسی مصیت کی چج د خلکو زوند تیری دی
نو خلہ دریدل یی را کر زنگ وہ آسمانہ

۱۳۵۴/۳/۱۵
عسکری کاپ

پیشکش کاپ کلکنڈ اڑا

نوی چارو دسر کلو په با چورا غلی
لسم و غرچنی عطرو قافلی باریدی
دکل غوئیو غوزی دلوکی ادایله وہ
دلبل زرہ سوری دکل دزلا پہ شاہنکاریدی
دبورا ساز محبت مینی له سوزہ پیدا
نرگس له شرمہ چاہسک غوندی کلمی نشو
کتار کتاروی دکلو تور سالی ولاپی
سرخ دکلو جام دملو نہ دنگ و رکری
طبعیت مطرب ساز و نوی و تر نگ و رکری
لا لار دخیل خلگر په وینوکی سیراب والاو
چوی موم دنوبهار دکلو جوشی په کی

چورا شوکی سمبول انقلاب والاو
خوبی وادو اونمونه فراموشی په کی

چورا شوکی سمبول انقلاب والاو
خوبی وادو اونمونه فراموشی په کی

نویسا بولی دمپن دکلو سیل ننکوی
 خوک بی په مینه دبنکلا لوئی میان کوی
 اوه هم خبری د بلبل او گله حالت وی دیر
 دشاعر زیوچی له هر خله گل ته بیواله و دیجیر
 لارم دکلو تماشیه مازیگر لارم
 لکه لاله مینی تو دراغ په خنگر لارم
 دخوانی وخت و چا خند او چان خاکوله
 یارانو لاس ب په لاس دکلو تماشا کوله
 چه هر خواته ب نظرتہ واره گل سنکاریده
 و سپیں مخونه توکی ستگی او ور بل بنکاریده
 زمک خوشحاله پلوی له گل نون پک و
 خوک خنبروچ دچاره لاغ نون پک و
 هغه گل نون چ بخارکی هم خزان غوندی
 او هغه زونه چی دکل پیان پریشان غوند
 هغه ارمان چی لانیگری و دچار په مینه
 سترگی پی نه وی خوبی شوی داشتای په مینه
 په هغوزنل و چی خند الا خبره شوی وه
 هغه ناز بین لک دکل غونتی په خاور و پرانه
 دخواست دپاره هرہ خوا په کو خولا و پریانه
 هغه گریوان چی و شکلید لارونغ شوی وه
 هغه آهونه چی لوکی غوندی آسمان ختل
 هغه دکل او بلبل له مینی خه خبر و
 دچادر لفود ور بل له مینی خه خبر و
 هغه که ساره پیژنی چی بهار خه ته وای
 بلبل داره خه پوهی بر چه هر خه ته وای
 هغه گل نون بیس دلپوزه داغونکی وینی
 کلم دکل او بلبل مینه په با غونکی وینی
 هغه دی وران زیلا په جهان کی خزانی لتوی
 هغه دی ما خم په کو دکی پیمانی لتوی

هغوي داونکو پرسيلاب کي چيلهان دويي زمکه خونه کوي چي در پاس آسمان دويي
هغوي دهيلومروشونه وي هر سلگي لمبيهوي چادناز ملکيز سبايسه دنياگي

هغوي دهستم حواب به پوره زغم درکوي

حب دولطن کي په خوبني سره سره هم درکوي

په داسی حال رانه دگلو شد اره پاچي شوه

ستگونه اوښکوکي دنسکلونظاره پاچي شوه

دگل په مينه مي په زره از غني دغم خبر شو

دبشو غشني پرسی لپاسه د حشم خبر شو

دزره په کورکي دخوبني سره د په ويريدل شو

د تورو زلغو سلسلي مي په رخچيريدل شو

لخولى نه وولنې داره فر يا دونه زما

گلورا اوچول لمني ته لاسونه زما

بلبل زماد زره داه سره نوا پوره کره

دنازله خوبه ي دگل خونه لسلا پوره ته کره

په تکوسو شوند و خونه په موسيه راغله زره په تلولوکي و همچي په غوره يد و راغله

دحال په زبه ي دزره رانه خبرى کري مانه ترخى مي خونه لکه شکر مي کري

وکي دايوه لخنه بجاده چي راغله په موسيه

بوجه شبيهه حيات دهمر را احليل ل په موسيه

۱۳۵۴/۱/۲۸
دھمن بابا مشاعرہ

رادیو

دگری وینی خی

من در ھمن بابا په یاد مشاعرہ ده جو رہ
با باسلام ستاد مزار کبر و خاز و تہ کووم
حُم وطن لیلا گتم دا زادی په تکل
خومور چی گوره راتہ بل نگ گل جو جو گل کی
مانہ دھل وطن په مینی کی محبو جو ردی
اول سه! سر بہ و کووم ستاد بنا دی پل

زما دگری وینی خر کی د بیشنا په من
دلپیل لالہ و ای چی و نہ غور بیزی
دی لام زارتہ دوطن پیغی خوانان را بولم
لکھ په سپین کمیس چی ہر گوند گاونہ جو چی
سی چی ہا په زر د مینی تورا غنہ جو چی
دز لیخا بنا سیستہ تہ نی د زندگ ارا بولم

زه دوطن د ترو ترو د با تو رجھی یم
زمانظر زما وزر د خلوا کی سیبول دی
زه د خوشحال زه د ایمیل زه در و بان پیز
بہ دارہ خلہ داروی نہ د منصور چی یم
دنگ دگر کی د بابا په وینو سوچی یم
راچل وطن از ادوم دھل ایمان په توڑ

زه یم زلمی ماسہ زر کی ارمانو نہ شتہ دی
دھی خزان شوی زر کی پتہ زر جہا نہ شتہ دی
شکر په خولہ رو غوئہ خاند مدد گل په مثال
پہ زر کی ستاد مینی چیزی پی پھر نہ شتہ دی
را شہ آشنا دی نامی زر دار مان چاھر
چی سپلینی گوند کی لوگی شود جانان چاھر

۱۳۵۴/۲/۵
رادیو

زموږ د لوړو غږو ”عقاب“

لوی لوی وزرونه
لکه غرونه الوتل کوي
کلکی کلکی بخچی
لکه توړی غوشول کوي
تیز نظر په ستړوکی دی
پېړلری کتل کوي
جګ له وړ چوګ رخی
خيال یې کلهه پېښل کوي
دوري یې تړلی
په فضاکی لوړ ختل کوي

خاړتري زړه اشدی ز ماد لوړو غږو عقاب
خومړه لوی عظمت لري ز ماد سړو غږو عقاب

خومره ی چی هسکه
 حاله جو یه په کمرکی ده
 هومره یه لور واله
 په پرواز او په نظر کی ده
 خومره ی چی مترا
 دهت په هزو زر کی ده
 هومره ی ستاینه
 دوطن په سم او غر کی ده
 خومره ی چی مینه ددی خپل
 هپواد په سر کی ده
 هومره ی دعزم او ثبات
 ساہ په خلکی ده
 کپی تکلم ی حی آسمان تپه دو غ عقاب
 حار تری زرها شردی زما ده سکون غر عقاب

* * *

داهغه ما گردی
 چی مین په خپله حاله دی
 ورزی ددانی نه دی

آزاد حکمه له جاله دی

زه خبر له ده

او دی خبر ز ملل جاله دی

سیور کی یی نیک مرغ نه

هه ز زر دک له که ماله دی

کلکنی یی منگولی

زور قوت کی بی مثاله دی

گچی تل مودام دنگیا لیوبه سو عقاب

خومرو لوی عظمت لری ز مادر ده عقاب

مادده په ستر گوکی نشه

دخارولیده

مادده په پروکی

و بمه د بخارولیده

مادده په قصرکی

ریاد سهارولیده

مادده په مصمرکی

خند دنگارولیده

مادده په رحم کي
 خيره دسيمار وليده
 پورته شو اوچت شود افق په کنار و عقاب
 زارتری زرها شه دی زماد تو په غر و عقاب

ماته يي مسبوکه کي
 او به دژ وندون را ورلي
 ماته يي په مینه کي
 قصي دمحون را ورلي
 ماته يي منگولکي
 تخفی دسمون را ورلي
 ماته يي دھان سره
 اسرى سمون را ورلي
 ماته يي دین په ساز
 نغى دپرون را ورلي
 غز دا تلاپ کری زمونه په دير و عقاب
 زارتری زرها شه دی زماد لو په غر و عقاب

1309/1/25

دِرْجَمَنْ بَابَا مِشَاعِرَهْ دِهْغَرْ دِيوْ شَعْرَهْ لِيْقَضَاءْ

دِوْلَةِ الْمُرْسَلِينَ

نې پوھېزم چار اوږد د اخېر بیا
دلېتوک په کورې سره لېږي کړې پورې
په قیامت بهې ی هم جګ لشم لخاوه
په هر دار بهې قربان ستاد د شلکرم
ستاد مخ مخی می هیچ نه دی کتلى
ستاد درد خاور و چونګ به پېږي د نې کړم
چې روښانه پېږي د هجز توږي شپې شی
په رموز بهې بلبل د مینې پوړوې
درزه وینې بهې نکړید لاسکرم
چې دنیامې د خیالونور نگینه شو
دزړګې ماړنه می سلخې په تو پونز
دی دنوي یارني مشکل آسان کړي
دی دنوي یارني مشکل آسان کړي
چې زمامینه منځ ده دلېر بیا
په سروستګو چې جاناو کړو نظر بیا
ماموند لې په زوند ونې هغه د بیا
که سل حلې شې رزغون پېښه سر بیا
که مې دېروکتل سکل لړ اوږد بیا
سودا ګرکه په ټولی راوړکې سره زړ بیا
راختلې په آسمان دوصال لمر بیا
چې په غور د غوځې خېږ د ویں سحر بیا
چې راغلې د جانان په کورا ختر بیا
جور نسیم د مینې وکړو پېږي ګذر بیا
رانه غواړې د الوتی بال اوږد بیا
دی په کار د چواني مینې هېز بیا

دا هر چی نه ده دجانان دمخ لشمه سپوری مجنی نه نیولی دی دخادر بیا
 زه پخوا لامستا د عشق په تیغ ادایم لاس دی مه و هه دوزه خوچه خبر بیا
 که بی سده هند لیب کو جوش دگلو جوش دملوته مستی کوی ساعز بیا

چی سبلکی د غماز و تری په خت شوی
 ما نیولی دی د کلک عزم سمنگر بیا

د پامیر او هند و کبین مستو پوته

لخوبی نه خنی اچوی سپین عنز بیا

په كاله دعافیت به زلزله بشی

که موج دواهه دا و بشکو همند بیا

دی شکید لوگریو اولونوته چی گورام نود زرده په کوری پوری شی شر دیا
 وچی شوندی لمدی سترگی هری خوانه په یو لاظر را سیی بھرو بیا
 زولنی د توره زلفو و مرته بوبه لیو میوب د مینی کمی دی اثر بیا
 په سپتوژ به به ژیبه زما سپوری که را پورته شم په ورچی د مس بیا
 د همن بابا پاک روح ته عقیدت دی د اخوچکی د شاعر خون خیگر بیا

چی مودام بی حورولی دی په مینه

په ترتیب به "حافظ" خوکری باور بیا

شت
۱۳۵۶ کال - دا سلامیا

پښتو

داستاله سره به کرو سزاومال قړی پښتو
زموږ وطنه اړمودتنه اړموده چا پښتو
ای د کووړه درز مګاهه دنوي تورکی ژبې
اسعد سوړی او تیا یمنی غرستین په دیز مینه
د شبکارند و بولله ستادزه را د شاها کاره کې
د بیت نیکه د شیخه متی درانو نیانه هم ازې
یې په چرګو په مکرو او په مړچوک لويه
تاخپلې غېږي کې سگیالی فرهنگیالی روزی
نه د حمید د نازکی موشکافی ژبه بې
ای د نازو د زړغونې او د عینو پلوه
موده پښتو لړه پښتو یوازی ژبه نده
پښتو که نه نوی زموږ نوم اوښنا به نه
چې ېچ و کړه اخزانې دی لخز ګنډی شولی
تالکی ادب تالکی تا هنځ په تالک پوهشتنه دی

ل ک
دی په چنډه کې تالکه د خوشحاله د رهان پښتو
زمنکه دی هسلکه همه هیت الله سهان پښتو
چې د میر و سید توړي خوب شوی هم پښتو
تدر و پنځانه د خوشحاله د رهان پښتو
دی لپین کې دی پرانته د هر و همچا پښتو
شوی په میند کې د ملالي سړان پښتو
ده زموږ کلکه عقیده زموږ ایما پښتو
موږ تدستا په چه جان و ای اهنان پښتو
شولو غونه توښې دی لکه لړه هشی عیان پښتو
تالکی تالکی تا هنځ په تالک پوهشتنه دی

خود گزت پت او غیرت بی پینستن دپاره
 چم تالوی کریمی دتوه په میدان پینتو
 دستاژوند و ذمود زوند و دی کی بلنسته
 دانخوار او و یار شمله می خکه هسکه رپی
 منلی شوکی نزیه په لویوژ بوكی بی
 دهر ملت دخون دارو په ملي زبه کی وی
 گن ملتوه گنی زبی هرچه که پله پالی
 دادی زبی لکه خنگه چی په تاخوښیزو
 داستاختیار دی چی زمامینه منی اکنه
 ای پینتی محبوبی بیارانه پینتون مروایه
 سنا ستره مشتی ستومانی دکال او سوکاری
 ابی پینتو استاد کیزندی دانقلاب شوکی
 لکه چی خنگه دنیه په زوند و زبو را خی
 کردی سوسوکونه شول آخزان پینتو
 زمود گنوب پکوند دست رخوان پینتو
 او سر وان شوی کی زمود زوند ره پینتو
 شکراغلی بن په هغه دوران پینتو
 چی دا فغان ملت دپاره دزوند و زبه بشی
 دی دحافظ په زرده کی بسم غم ارمان پینتو

نویت: داهنمه شعر دی چی په دو و دستیو پیرو کی دینستوند چاپ شوانا او دسینه ار مناسبت
 دیل شوی او دنوموری سینه ار دپرا نیستلو په لویغوند کی چی درادیو افغانستان
 په تالار کی جو شوی ووه حیله دحافظ لخوا او لوستل شو.

داستاد الفت په یاد

۱۳۵۷/۶/۱

کوم گل؟

هغه گل چی او سخ زان دی یی غواصی
 دزدیگی ببلی می پت پت را ته ژاری
 هغه گل چی راز رعنون شو په بیدایکی
 هغه گل چی غور یدل یی اطافت و
 هغه گل چی پزی خوشبویه شا او خواوه
 هغه گل چی چا کیسیو د په دربل کی
 هغه گل چی د ببلی دزدیه فراغ و
 هغه گل چی د چل زیده په نیوسو و
 هغه گل چی له مایی نه په نیاز و
 هغه گل چی بی نیاز له گل خانی وی
 هغه گل چی جوره نسلکی ترا نه وه
 هغه گل چی په تول عصر چلخون
 هغه گل چی تل په پته خوله گویا و
 هغه گل چی یی د ژوند تیاری نه اکی
 هغه گل چی شاعر پرچ افخار کری

ورو و رو لوی شو په آزاده شان فضا کی
 هغه گل چی رژیدل یی مصیت و
 هغه گل چی نک اره وه تماشا وه
 ترمی ترمی شو دخیل یار په دشل کی
 هغه گل چی پنگا نونه خراغ و
 هغه گل چی د هر چادزه سرور و
 وه قدرات وده ورکری دیر ممتاز و
 نو صور به د لاله له خیل خانی وی
 در در دنوا عن مونو افسانه وه
 د کامل انسانیت پوره مضمون و
 هغه گل چی سبلکی زیری دس با و
 هغه گل چی خبری د بستیا کری
 د دلبر و دلدار کری افتخار کری

هغه گل چی خوار مجنون خیری گریو کاته رسوی دلیلا زیری بیا باش ته
 هغه گل چی دژوندلوں دخوره یوه و
 هغه گل چی داوطن پری سبلیسته
 هغه گل چی په زره لول داغونه
 هغه گل چی په کانو دساراک
 هغه گل چی توفابونوته ولاړو
 هغه گل چی رنگ اوږوکی دا تقلب
 هغه گل چی هر پیام پی آزادی و
 هغه گل چی لوره خیالونه در هسته
 هغه گل چی په زړونکی مقام و
 هغه گل چی دعزمیز دخوب تعبیر و
 هغه گل چی زلیعای په اړمانه
 هغه گل چی پانه پانه پی محبت
 هغه گل چی په ګلونوکی باچاو
 هغه گل چی سیاسه هم رازو
 داسی گل چی ده چاسمه آشنا وي
 هغه گل چی دیو خوار دغاره هارشی
 ګاشنوندک له هغه گل هزارشی

۱۳۵۷/۴/۲۸

رادیو

داماں چی چوریده

گیکی لاپی کی مشوی دبی چھوڑالماں
 خولی تو شوی پکاریدی وزلومند و انزو
 چاپچی کی پیچوری چاکری پکی گلوبه
 خرک دوبلی پچارم بخت شک پریمه پن
 دنکر غوند خلعته لدیو منج تول تیارو
 چی هبھی صاحب ستگی کومی خواته وارولی
 دخل دست لایپ ھل شوی گفتار نین پیغام شوی
 دملت دن ھدوکی ھدو واند دن تعمیر شو
 شلوہ نمکی نہ را پورتہ دھسک لوتہ جگیدہ

داماں چی چوریده داماں چی چوریده
 ایشگی لہ سیندھ نو تو فخر نونه دبری
 لوئی خلک پیغامونه سویزد او هم لی

دسته و خبسته عمی خورل شوی لامخواو
 دچو بی لامخته شجی دیتھی نزگی تالاو
 دزره زور کیا او بشود بی فریمنه و از نو
 کلکی سپنی لاتلی نرمیدی په زورد مقو
 معاران بی اسید و اروتیجی دچل عمل ته
 جستی کار روایی ده و مکان چنستیانو
 دلاسته پولی شوی پکی دیر دفر جیانو

وینه در ده و ده پکونوکی دخوارو و چیده

دامانی چی جوریده دامانی چی جوریده

زگ په نگ ده حنی پکی جوره شوی په مینه
 داسانه شنلا و ووت جوره مکان دشنا پیره شو
 چایه بلناظرکتی شود مانیه دسیمی لوره
 مانیه جوره شوہ پوره شوہ کارش خلاض من دره
 وخت پهه و پکی پوره شود بی بیانو هوسن
 حامن بزم گرم په شید و پکی لمبل و
 په انگرکی گرچید و نکی بی سیاره کل غنچی و
 دنخا و کلپونه غزیدل په ک سازونه

دشیف دناموس تیزه دغه حای که مایله

دامانی چی جوریده دامانی چی جوریده

راک اچی ممه و رخی داولسند زور سیلا ب شو
 بریالی چی پیهی ملک کی یوبی مثله اقلاب شو

دقلهه ته مانی شوی یه نگی زور زیاتی په دوبید و شو
 فرعونانه دی مانی هم پوه دخادرت په ده کید و شو
 شود خلکومال دخلکوچ قایم نوی نظام شو
 خاک پوه چېل قوت شوچی یې چېل قوت پا م شو
 باد اړی سرداړی لاړه دور دری ژوند و آغاز شو
 آزاد یې چپواکی راغمه نوی را زشنوی نیاز شو
 ستمونه په انسان او استثمار له منځه لار
 په هر دوی هر دې به استعمال له منځه لار
 دوطن غلیمان دکړی شوړانګی دور د دستانو نوی شوچی نوی زور دی وطن دنیا
 ولوی د افلاو بشوی اړخپری له هر خوا زمکم سر په انقلابه سخنی خاچی فضانه
 په د طری دور لغای د کارکرواد بونګ دی را چې هر چې پیشکار د دمنه په لاس مصد
 مادا چار دس په ستړ ګوهر ساعت د تر لیده
 دامانی چې جور یه دامانی چې جور یه

۱۳۵۷ کال

زما و طنه

یم دی کو هکن زما گینی بیسیتون دادی
 زما شیرینه زما خوب دمور او پلاس طنه
 سب چی دستاد سوکالی و هرچی پری گوئه
 ارمان دسمی دستگونن پرون دادی
 مانه دسپین مخ تو فرستگو دیلتوں مله
 که چیری بیل دستاله عنیز شم بیتودلا
 زما شفار زما دوازمار و غتون دادی
 ترهونه کیم ترچوچی تا آباد نه کرمه
 وطنه اتاسه می عهدنن پرون دادی
 چی یی جرسن وطن فکر شی دژوند کاره
 که شکر شوند و پیریا غواری کو نزونه دا
 فکر وطن زیب وطن احساس وطن وطن شو
 بی تانه لرم مضمون زما مضمون دادی
 مادیللا پر زلفون بکیل پری یونی لیدی
 چی می خیال شهیانز پری هایون نه
 اوس پر دی پر شرم چی خیله هایون دا
 ای دوطن دمور دغیز مدرسه کی لوبه
 خانی سبز پوکه که ستاد پاره پو هنون
 چی ملی حکم پر میوکری ملت سیرابه
 بیوہ کوہ ساقی چی و دیوستون دادی

”حافظ“ دژوند و روستو سلکو کیم طن بادی

شهیل پر مینه دوطن باندی پستون دادی

۱۳۵۷

که مول نظر

نوشی حیلنه ز ما قدر ته دنیا موری
 نن حی دفعی دنیا بخت ما پیش رو دی
 زه ستاد مینی په بیشنی کی جهان موم
 زه ستاد او بشکوپه بی خاکی عتمت لاه
 موری؛ چه نهی زه گوبنی چه ناستیم
 موری؛ البر قد خود چلوناز ولو و کره
 موری؛ بیچل نام غونه بیا په سفر اخنه
 ادی؛ دالاسنی را پاسن نه سکرده
 راته پنهانه اوی ادی؛ ستاد هشیار سند
 زمک خوش کر کی چی خان سر آسمان بنوری
 زره کی دشته ماسه ه خوم لمحبیت موری؛
 ستاد کو خیود هر چانی جهان شه لوگ
 خوچی زوندیم نوبتی په هزارون کوونه
 دغی لیلا الفبری عحمد د محبنون که دی
 چله دنیا لالا لر کانه بنکلی نوچر کرمه
 زمان زل غریدی اویکی لاری موری؛
 ته چی ز ماستر گوته و گوری ز ماموری
 ستایه نظر کی نه پوهیم شه اثربودی
 زه ستاد ستگو په رهانی درک لامونه موم
 زه ستاد غیری په دنیا کی جو رجنت غواصه
 موری؛ زه ستاد تو رزگو په اهنا ناستیم
 ته دلیل باران ز مادری په گلو و کتره
 زمادوران زه دورانی خوش خبر و اخنه
 یو شپیه می سی خویه غیری کی سر کیده ده
 په آلوکی هفته ستاد بیل رهی سند رهی
 ستازانگو هر جو ترده چی جهان سبوروی
 مانه معلوم دستاشان ستاعتمت موری؛
 بسته دنیا شوند لاه رهگ نه گلستاشه لوگی
 موری؛ دستایه پاک په بیاند سوگند کووه
 چله می ینی می وطن سر تردون کری دی
 درهن موری؛ ستالمنه به سمسور کرمه
 مانه په چنکی لاریتی دی لوی چاری موری؛

زما دهيلو گل کخونه لا گل شوي نه دی
په تو گل شپه باندی نوشان سهاره اغی
دزه تيار و تهی یوکلی شا نور را غی
را ته استازی دینه محبت را حی
ستاد ته بیله برکته به لوریزی وطن
چی یه خانگه و ته ناست هغه بیل و گل
و چو میرخونی دسر گلو گلاشون جور وی
بيانوی جوش نو خوش چپل گلزار او
ستاد لمعنی سیوی استه که پر غم و که جی
په چپل مهود هیواد آبادل غواری
د تیز و زونه ما توی و ش لا لونه باسی
موکی اداواره ستاد ستگو په نظر لتوی
د نیاد سیوی که هم منه له انساسه کری
نوی شونه د پاره پاکه صافه لار جور وی
د سو لا لاله دزه په نه که کی داغه کری
الیچی او سنها په زوند باند بھار راغی
په غم لیلی زوند نه می او سن مسرو راغی
ستاد رهت په بدل او سن ما ته را راحی
ستاد شوگر له برکته و دانیزجی وطن
موکی ارا حمه او سن هغه چل و هم کی گل و گوره
په شومه مینه باندی چارک د وطن جور وی
چپل وطن پسم او غریاندی بهار را ولی
وطن مینه و ته و نه په گوک گرد حی
من ستاد پاکو پیوچ په چای کول غواری
سینه د غو سوکی کوی په کی نهروه باهی
چپل وطن په تو فخا ور کی سرداز لتوی
ریباران لیزی یارانه د کھکشان سلاکری
دی لیونو مستو سینه د نوته مهار جور وی
غلانی کرک په مینه او گلوبه کری

دنوی وند دنوبهار نسیم لگری موری!

او سخنچاله داوطن هر آمادېز موي:

شور-۱۳۵۸ کال

خه بېنکا فضادا

خه بېنکا فضادا
خه بېنکا فضادا

جوره خوشالى ده اتھونه دى خنادا
خرىكى دى زىيا په هرها خواشيند بېنکا

****
جوره د احساس دنيا زرونو چهجان کي د
وينه تو ڈشوي په گونو د افغان کي ده
میني محبت مو اوجت کری دو تى د اواز
وې بېنکا دنيا ته په واز کومي عظمت آواز
موز د لوره غږ نو گونگونو زېر دلې يو
موز د لوره ترو نو ميند د لوبولي يو
موز د زمانې ده ر توفان مقابله کری
موز د ده ر قوت سره هرچو مجادله کری
حکمه مو حيرانه دنن چارى ته دنيادا

خه بېنکا فضادا

****
غز د هسکا پا ميرله لوره خوکو په خيرشوي
شود هنله كېش د چې په ترو د پين غرشنو

بیاد با تو را نو په پنجو د از میست و ار راغی

بیاد هسلکو خوکو د شاهین نظره بنکار راغی

جو ره گونگس ده په ز لمیوم حفلو نو کی

بیار ا تختنی ده اراد دی په فکر دنو کی

ست رگی د آسمان هم بردیم خوکی لاری دی

ست رگی هم بردیم زیاتی لخوب حنی بیزاری داد

شتوی مود ست ره یاد په غور د بیلاری اواز

دی را لرزو ل ا تعل ا فغان د هر سیاری اواز

مینه مو په زریه کی دو طن سره رینستیاده

خه بنکلی فضاده

***

مورد دلشی دنیا د امن طرف داره بیو

ژوند غواره په سوله کی د نو خه نه بیزاره

من موجی نه بکریه نه بینی د خشائی سره

یوبل ته چی گوره هوسیز د سیالی سره

دا خومود ژوند دار مان بین تاره گلوبن شول

جوره انقلاب په نوبهار کی بھار و نه شول

سیوک دهانه دی شایری عقاب دی دا

د اچی تر اپی بولی نهنجی د انقلاب دی دا

د اچی سره تو غونه هر خوانه په سړیا سکاری

ښی دی تو غونوکی زموږ دار تقابکاری

څه بنکلی فضاده

لاړه مومند لی هر خوار یارنا ده

دا ز موند د ملک د افلاپ خوشنای اختر

دا ز موند د ژوند د هر یو باب سوکالی اختر

دا اختر بېل تر تله اوسي څو جهان اوسي

دا اختر بېل یې چې په دخواړه افغان اوسي

دا اختر د ټول افغان ملت درو اړوا اختر

زمکر کی زموږ اختر د ستور پېسماں اختر

دا اختر ز موند د ژوند د ښې د سبا وون نغمه

شومو هد په لوں کاروان ته د لنډو و نغمه

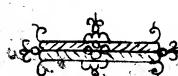
څلکه ټول او لسته د اختر مبارکباد و ایم

ټولو ته یې نیکمې بولم ټولو ته یې سباد و ایم

اۍ افغان او لسه ! دادی زیرمه د لقاده

وړج د سعادت د ته له ول یې په خندا ده

څه بنکلی فضاده

د خوشحال خان خنک سیمینا رته
۱۳۵۸ کال - دقوس میا شت

شیکاگو پینشون

ابهودی که په ننگ دافغان توره
په هر شرنگ کی سعی او رونه و سره
توره اخه و د پېښتونه قیمت توره
ناغونښل تیارکی په دی توره نالکه
بد رکه به د غه توره د محاروان شی
در هر سره د لویو چارو د فک درونه
په شپو د خودی آرام په جان حرام که
زنگلیدکه به لکه تال دقام په غسم کی
لکه باز په لوی لوی شنکاره کی تل نظره
په بد نیت در ته بدلله زمانه شوه
خوستا عزم بدلنه متبه هودی خانه

د جنگ ٻڌڻه دی و نه و نه له تنه
لکه غریب ڻه ای والا روی زر ڏی غریب
نه په بند نه په زندان نه په زن چیز شوی
دارونگ منصب ڪی وواهم په لته
چی همکی ڦئه ڦئی چی ڦئنی په داروی
بادشاھی وہ د اور بگ دستاغر که
نگیالی د زمانی خوشحال خنکه

د غفلت په خوب و بیل را بیدار نه شو
اعقاد دی پیدا نه کر په پښتون کی
قام لاخچی در در سر در ته چپلواشیل
دوستان هم په دسمیتی ته او خا شو
هوا خواشود مغل دمنصب ٻیلو
در هست بل دک شود تور پر هر و نه
تابه ویل «جاد پا گاری و هم قله ی جا ڏا
نگیالیه! نگیالی ذی پیدا نه کرول
ستاویناده» په جهان دنگیالی کی دادو کا
آزادی پر پا چاھی تانه بھتره
آب د توری دی او به د ڙوند انه وی
پچل لاس کی دک دچل فکر زمام و

هیخ مهم کی په شانه شوی له دستمن
که تماماه دنیا تاوته لب ڪرو
چی گئري شو په کمند هنچه خچپر شوی
د افغان په نگ دک تو ڪپڑا اوچه
بادشاھی وہ د اور بگ دستاغر که

په نظر دستاهه دنگ مسرونه چې ېی سختوته نیولی د خانونه
 ستامدانو په هر کارکه همناله په د ګرد سپینو توړ کی چالاکه
 ستاخوان هغېچې ینځگ د پېښو مری نه چې گوله رو روان شیی له تلتکه
 ننګیالی د زمانی خوشحال ختکه

سر بازی چې دی شعارة هغه تزوی وی
 وی اغیا ته لکه کانی موم وی یا رته
 لخراوی بیزار خوبن وی بخارته
 په سپین زړه که د باران سپینی اوږدې
 سند ریزه دی خوابه سبکلی اشعاره
 پېش دیزه دی خوابه سبکلی هر گذاره

تاد شعر یې هشته د آسمان ستوري
 دی پېی چې خوک ستادیوان ته گوری

په یو لاس کی دی قلم بل کی جمله ده
 یو خوازونه و په بل لوړ د مرگ خبرو

چې هارغمه د ستاد پوهي په پرواز شو
 بیله عشقه ویرانه تانه جهان د ک
 نو سخته پسی و زر دکته باز شو
 په نظر دستا یې عشق جهان و دان د
 دوطن د لیلا مینه کی صادق وی
 داغون پهه و د ګلشن لمینه جوړه
 په هر تارکی دی چېرلی دز دند را زو
 واه ستان استه به په خنگ د خوابه د یا که
 په موسم د سر ګاونو نوبهار ک

یوکی زلني په بل لاس دی پیمانه و
 پوره کړي تا د ميني افسانه و
 همرو خوا به درنه ګر حیده کړنگي
 سپین مخونه تو کی استرگی زلني چنګي
 په اړ زنېت د تو رو زلبو خبردارو
 چی لیایي په ستایه ده رتارو
 تا بهو یا (د عشق په کړه عاشق د زړه قضا)
 لږ دی شوړه خالی مړ شه سر زما
 خود عشق سره دی پېت پوره پاله
 په میرانه دی پېښتو او پېښتو ساتلي
 هغه ميني په ربنتیا تو لی کړه دی
 چې وټلي مستاد عشق ده محکم
 نگیالي د زمانی خوشحال خنکه
 ژوند پرست او لس پرست از زاد پرسته
 عشق پرست بشرا پرست هیواد پرسته
 د جفا مرگو هسلو ته ژوند وون یې
 چې پېښتو ده عنوان هغه مضمونې
 د امتعه دی پېړه ګرمه په بازار کړه
 دې پېښتو د ژبې پېغله ته سانګار کړه
 تا نازه کړل د پېښتو مر او
 د خودی د هس دی وکړي دی افغان ته
 د افغان فهنج دی وښوده جهان ته

په ربنتیا چې نگیالي فرهنگیالي وی
 نومیالي وی جنگیالي وی تو زیالي وی
 د پېښتو احساس دره مند ته شر شوی
 د چې قام د زړگی ستړ ګوته نظر شوی
 په سړکی مولا ستاد همت شور دی
 بل پېړه ونکی موستاد غیرت اور دی
 زموږ خم کی لا د ستاد ننګ باده شته
 د هیواد په مینه او س هم دلدا د شه

دزره وینج و دسر په پیمانه ده
 په افغان ولس راغلی دوران نوی
 قید او بند له منحه تلمی آز ادی ده
 بنده دوران ده دکاره او دبر زگرو
 دافغان په ننگ تری موره توره
 موره زخهیره استعماهی کری کری کسر
 موره بنامار د استثماره همی همی کبر

اوسل دخان او باداره خبری نشته
 دلو پیر د سخت ناتاره خبری نشته
 نوی ساز سره مونوی ترا نه ده
 ستاره مان موره پوره کری دی خوشحاله
 دبولاان او د سپین غر لغمه یو ده
 دشمشاد له خوکه هسی غر جگیری
 چی راجه کشی دورو رهی دکله هی سونه
 هر غلیم لره تیده توره په سر شی
 سر کری خاره خیل هی نواده هر چکه
 نگیانی دزمائ خوشحال خته

دختروکنار و شاعر

نه دلیلا نه دمحنوت انسان شاعریم
 پیرون می هم او من می هم ستاد سوی غوبستی
 هیواده استاد پر و نو او ننتو شاعریم
 زماد سوی نه هم دکل غوته چی و غوری دی
 دلوی و ندیمه استاد پرس شاعریم
 چی وطن پر دیو و سوزی خواه آن کوی
 زه سب ده فو سینه سو پیر انسان شاعریم
 ستاد تو تم پر زر کی خسیکیه دسبازه و ه
 کرجم پر همکه خوا و چت د آسما شاعریم
 ما خپله و نیه ده جارکری د وطن له مینی
 په قدم کیم حاضر د فریان شاعریم
 چی ی د تاکه هتی خو سرمه او لادر رزی
 نه ده فو مینه د خیر و گریو انسان شاعریم
 د وجود هر گ کی می ستاد مینی مینه گرخی
 چی دهیواد موزیز بولی زما و زه که عول
 چی ده غمینه د خیر و گریو انسان شاعریم
 د اقلاب نه پر چی لاندی با مدنی کیز پر کی
 چی وطن پر لار د سر و کل غمز بولی
 د کمی سازنده ما هیچ کل غون بیولی نه دی
 زه له اوله د هدایتی مرن شاعریم
 د جبر زور د گی مانی چی په بل من اروی
 ده بیگر زه د کارگر د پر گن شاعریم
 زه ده غمز ل مود بزید د غلب ل شاعریم

چي دشمن سترلوكى سنجى خيرى كى
 ماد بادار ماد مالى س تايىنه د كرى
 چى يمىزى بىلۇق تىركىل ده سواد پەينە
 دشەرىپاڭ مىچى پەھسەكىر وازۇنە كوى
 دلاس تەنكى دى تى خولى زوند دى زما
 چى لەپېشواڭ زورگىرە مەلۇنە پەك
 زما لىسىز زما دۇنۇ زما حزار خلکو
 چى يى فەر يادتە چاپە عمر عزۇز بىلۇنە دى
 دوطن زوپى يىم دوطن پەلۈ كالىكى لوي يىم
 چى يى توقى كەنە كرى داستانىز غېرى كىر
 ماد مەرە دلەپەنە تىل كەنە كرى
 كومى نادودى چى زما پە خوارو خلکى بىرى
 ما پە خىل عەمكى خېپىچىرى لىلەنە دە
 زما خوار سەر بە دەھىم كافى تەنسېر تىل
 چى يى لەپەنە لا او سەپىم سەرالەلەنە كى
 ما تەپەزوند كى مەنە غۇرمە و يانەپىش
 چى رىسى پە بېرە حان دېرخەنگ پراوەنە
 ھيوادە ستادەھىضت دكار وانو شاعيرىم

پسر لئنی بولنہ

مکان نویشان جلوکا نہیں نوی نہانوی
 چنی سیچنی چوند شووس نہی داستانی
 جرس نوی پیش از خار و اونی کارو اونی
 دستا یلا ده نوی محبوون نوی بیان نوی
 پیاله نوی با ڈنی ساقی نوی معان نوی
 چی خشک کی رانہ نادی نن مینی جانا نوی
 گلنی نوی پیویم کر بلن نوی بستان نوی
 چلی موبہ خجھ اخی هر ساعت امتحان نوی
 ذر نکل لمر اخلاقی هیواد په آسمان نوی
 لاسم پری بیک نوی بارادی باران نوی
 نن هری خونی اور ملام نوی بیان نوی
 دچا بکا و هکلیت غور بیدی دامان نوی
 نخیک نہامی یا مند نن جول دن مانوی
 دو تجھ میست مشتمل اخی افغان نوی
 لہ پیو و پیو و سستہ بیا اعلی دوران نوی
 کلمز رو د لاترا و شکا زمود خیشان نوی

دجھار پنگینوکی رانہ بسکاری جھان نوی
 آخر لئنہ مود نوی پر ونڈ مخوانی اوین ڈھصہ
 دمطلب منزلکا پهلوی کیتی بیودی پورتہ کیوی
 خواونز نہ کی سیا ارغانی نوی مینی پیستی دی
 ارشی خلکی خستی میچی د شووندک دو دہ کی
 بختہ ستا پہنچ باشم کہ پنی د بیار بیکل کرم
 مسیح کوییم کی دجھا نیم اعجاز کری
 وخت عجیب نہ استاد شو خوم د بیلہ بیسہ شی
 دس باقا اصل اغل د تیار پر دی شو خیزی
 دھیواد دین گلو نہ و تر خانگ د او غور بیزی
 او سن ری خبری شتہ خلکه هرچا نزی دی
 دشمن کو پایی بیک د په لاس لامه ولار دی
 داچی گل عی خ نوی خ تازم غوند بسکاری
 دوں مینی شوری چی پہ نہ کی پا سریدی
 داسیا دعی نہ اود انغان ملت په سیمه
 کرق نہی اونتی پکانو نو د لعلونو

دانگوهره اندی پر که چاوده له شوده
 افتخار که نگره اه دسپین نه غاری هاره
 دمطلب نهی زر پری هم کلمه هم پخودکی
 گونگی دیامیرا و هنگیش پرمه دشکی
 نوی ساز نوی نهند به کی نوی ترانه
 جذبی نوی پارهی حرا نوی زوره لاموکی
 چی عمر و دمنکه پری حاصل حقتات شی
 چی نوی خیال نه هم من دشعا شاهزادی
 دهیواد لری خاوه پیش زری از غنی کی
 دهمت پیش سپور پامی واردی خطانی
 ستاد نوی وند مینه نوی شخی پرمه د
 چی یاره سکایا شود قیب خونه شکو و را
 دوطن پیشی پایم حکم جزی دایمان ده
 زه پچه دایم مینی مثال او سمجه و نه زانه
 دکا غانو پر عزم کی خاصی ناستی و قیه شته
 دوطن نکلی جمیلیه بانی ستاد دشلیم
 دخن اسپیرو یاد نوی که خانگی کی اهانی
 نوی کال شلو لحاظه نوی قال او نوی حال شو
 تهم پا خدم نوی که ختم مل شو ع کلمه دیوار نوی

۱۳۵۹

اے ہیوادا!

اے ہیوادا! ستافرزندیم ای جانہ سنا شاعریم
اے اولسہ! ستاخادمیم ای لسانہ سنا شاعریم

* * *

زه هیخ نه که بیا یه نو هم ستا پلمن شتیم
دو طن سیچلی مورک ستا پر غیر کی می شستہ بنریم
زه بہ ستاد پا کو پی حق پر خہ باندک ادکنیم
چی پری و ستایم ستامینه نو خوڑ بی بہ نپید اکرم
ستا سوئی سوئی لمنی دشکید لشان گریوان کی
مالید لاعظمنه چیز نہ دیم جهان کی
را لوئی شوی پر سوکرک او پہ شو تلو ستاد دشکویریم
زه بیچ ستاد ران شوی تالا شوی او نہ ک کوریم

و هل شوی رتل شوی شرل شوی هومه دیریم
 خودستا په باله مینه زه له هشی خنی تیریم
 د خرخی په تاردي لوی کرم په کرم اه و د زوند کرم
 هسکو نیو د زوند ون کی دی روان سبک گرند کی گام
 مادستا په جبعت کی قربان کبی مال او سری
 که بل خوک پری خبرنده دی نوالله پر د خبر د
 شاعر زه کی زما هومه ستاد مینی او بیلیری
 کمی یواوسیلی کیسین دانیزی به و سوزینی
 کمی یو خاچکی دا بشکو د بنویله سه توی شو
 نو توفا به و نه جورشی که بی خوک په لوی پوی شو
 که نظر محکم غریب د آسمان په که کشان شی
 نو لمن به می د بنکلو د نفوستور د ک جهان شی
 دا زماد خودی راز دی جی آفتاب و مهتاب دواره
 په خدمت کی خی ولاه دی شنیپه او د حی غاره په غاره
 ستاد زوند ون زما زوند د ته نما زوند و ناسایی
 که شم مریا به زوندی شم ستایه م خه مسیحای

د بھار سندھ ری

بلبل گل په عنون کی دبھار سندھ ری وای
 ویدہ چھر بیلہ رکری دسھار سندھ ری وای
 غوئی دناز لہ خوبہ چلی سرپی سترگی کری بیرتہ
 نسیم و تہ په خواکی ددید ارسندھ ری وای
 الالہ سوکی زرہ دسوز او ساز پہ مزمومکی
 سرو وینو د شہیدتہ د ایثار سندھ ری وای
 فضا هم سندھ ریزہ دہ ہوا هم سندھ ریزہ
 ساقی ویش د پیالوکی د خماں سندھ ری وای
 چاگل په ور بل ایتنی د چاپروت امیل په غارہ
 په خوانو ترانوکی د مالیار سندھ ری وای
 خیری و تہ کافی بوئی تول لہ دیرہ شوقہ
 کاگر میتی په لاس روان د کار سندھ ری وای
 په مینہ و تہ عور عنون دی هر شین پکی د فصل
 بنگر په کرو نڈا کی د خپل زیار سندھ ری وای
 آواز د شاعر ہم من لہ بل وختہ د لشین دی
 تھون بی چھپ زرہ لگی خود یار سندھ ری وای

۱۳۶۰/۶/۲
داستان خادم پیراد

زهور خادم

هغه خادم چی د تالا تر عگی لکشن خادم و
هغه خادم چی زرها کی د گن انسان مینی
خود بند گانو بند گی کی خانه عارگله
و چلو خلکوتہ په ره کی ریستین خادم
هغه چی فکر کی کی نوی غلبی سبوس بدی
هغه د وخت امتحان تخت و تلی شاعر
که زور گیر غروده د غور سرچل سر و هلی
مینه د عشق په حال د خل جم په زرها
دولن بن ته و ریستیا باد سبا خادم
د کونزی او د هلمند د غور زنگون خادم
هغه د سولی لوی قاصدا او د انسان خادم
تل بی دزی وینی خری د انسان لعنه
له تو چی شپی حنی بیزار او د سجر ملگری
و قانلی د خل او سته سنه خاروان خادم

هغه خادم چی د خل قام او د طن خادم و
هغه خادم چی زرها کی کو رو د افغان مینی
هغه خادم چی خادمی بی افتخار گنله
هغه د لور احساس خاوند او جهان بین خادم
هغه چی زرها کی بی د مینی ولوی سبور یاری
هغه په زرها باندی د دره مند او که بی د شاعر
تل بی د خوت د هستم سره د غر و هلی
په زرها کی او په سترگ شور و طن و سره
د خل و طن د سم او غرسه اشنا خادم
د لور پا میر د هندا کشن د گن لیچون خادم
هغه د ستره یاد فرزند تول افغان خادم
لیوہ شیبہ نه و بی غمه د جهان لغمه
و در سبان او د خوشحال هر سنگ ملگری
و قانلی د خل او سته سنه خاروان خادم

په سترهیوادکی درومی گلومیلای خادم
 چی لیه علمیه ستره و مودا عمل ملگری
 و ته خرگند و دنبوغ عقریت رازونه
 له مرغلوونه بی د شعر امیلوونه کله جوا
 له یو مرغونه غوند می درمه که فریاد خادم
 په زنها کی بی نلور و خوبه خوله به سکلخپرمه
 دغه لوی مشهیه کشراونل نظر در لود
 دعلم بحر فیلسوف شاعر ادیب خادم
 داسی خادم چی پسل مگه هم خادم پاتی شی
 دژوند او بنه بی د خد خسبنی خادم کله که
 چی په سنتیا خوک روطن او دچل فاصخادمی
 چی هر مخدوم و ته خپل سره احترام تیمیوی
 خادم استاستری اروا در دونه لیبوم
 سیا ذکر و نود دیرویه پلوشومی قسم
 ستاد خیالونو دخاھین په الوتومی قسم
 نه هم دستاغوندی عمر کرید لی میه
 و یه دستاد زره په سوزکی نوی ساز پیلک کیم
 هم بید دستاد سترارمان هغه پت راز پیلک کیم

۱۳۶۱/۱۲/۱۵

هات ر باب

دسبا پنجه چاود کی دروند و ز چلیزی
 هستی ای پسر دی سم و غر از غنیمی
 دغونی شونا پسری شی شو سه گل و نه راغویزی
 داسما لم کوستگو بارانوند را و بیزی
 ای هادزیگی گله ! بلبلان دنچ غیری
 دینتو دل لخانگ سو گلابه پا خه پا خه
 دخرا کاک تیر شو گل و گل جم او جوش دی
 غر لیک ز رو کی مینی غم لهر چاف امشیدی
 دیسان ه بکت وطن و ار سبزه پوش دی
 موسیکی یاله یا ره یوله بلمه آغوش دی
 لیونتوبه په حیث کی در لی عقل و هوش دی
 راشه دانل ره و کرلا نور له خوابه پا خه پا خه
 دنا زون بله کی سلی ولشی دک جامونه
 تو ره ز لفی نخیز و نه کی ایسپی سه گلونه
 زیر و بم کی دیا زی سو کاراونه مکیزونه
 درند انو چخل کی جور د مینی محل سونه
 پنشوک ه سکیزی مستانه غوندی غرب زو
 کافی بولیکی و اهی مست د کا له شرابه پا خه پا خه
 نن خبل شان نه کسون د دسیو بی پلسو
 پر و دنی مینی هار دیتی ستو ف اشارو کی
 ماد تو ره شپی سکوت د دسبا په را ختو کی
 کوچید قافلی د دجرس هنگامو کی

لمبیلی سو شفیق دی دشھید پرینو سو رو کی

هنجا مامه نوی ژوند ده شیخ و شا به پا خا ه

خوزماد مینی یا یه ستاد گلوبه گلزار کی لاخن غوچی پری دی په د نوی شان بھار کی

دراق دود و نه خجی سورا اور بل پلے زار کی لای پا هغشی په ده دی نلگین غوند سه ما کی

ای ژوندای ! خلہ پری نو در من پکتا کی ناخبره بی ترکومه له حسابه پوره پوره

دز رهار کی غهاره دی بینشنا گانی شد رونه دلیکه باران تهاره کی رازوان دی خا خور پونه

چل خپل مند هر چاتر لی خود وارک ستاب چنہ نن مذنه چاکور و رادی چی بی نه و خپل والونه

لر خود گوره بیل ارشه په تاخه شوک پس بتو نه

دا هر خه پچه و اخله میست سپلابه پا خه با خه

د بالو سکه په کول کی دنگونو افسانه شه د خپل که ژوند د پاره یو سنکلی ترانه شه

توردیوان د په ملک ناست د لغتہ دیوانه چھ پا پکه لر زیری بی یوہ چھه مستانه شه

دو طن بلی دلیتی هلگر سوک پروا نه شه

د تو رزنو په قولی کی استخابه پا خه با خه

غلبلی بیتانه د دلیلا که دی پا بیزی د او بیلی بیلی دی

تاته وا یم لوب په خود شه ای محنہ ! داش کیزی د جد لکیزی

ددی تو و هسکو غر و نو حنی او ری بنا کیزی

د کار و امها ری نیسہ شا به شا به پا خه با خه

دی غم په شو اخون کی بنادی یوہ نعمت شه پری تف تا ره کی د خپل جخت دکور یو شه

دی مینی په داستا کی دازاد ژوند د په شه د خپل پتے گر یانه را پرون لکه و رمه

موقل تا نزی بی په سر کر و یوه شرنگ ته آماده شه

دا ولیس بی زنگون ایسینی مات رایا به پا خه پا خه

پچیل خان باند ولیسا تو رو شپو تندی سیا شه جلگی گنی ماگله در زن خا شم ای شه ای شه

چی د غیره وستی سیو رک یوه هسی نگی بردیننا په میلان د تو فر شنگا جو رکه پیکا شه

دی هر زو اند غوندی قام ته ته چپل میخا شه

دی پیشتو بابا د توری آب و تابه پا خه پا خه

چپل وطن کی بی طنه اند کی کو معلوم نمودی داجنیت ند هیواد کی دا چه در باند اور دی

زور و ره! چار اوستی په دازیاتی او زور دی دی من په کرکی دا زور کی دا خمه شور دی

پلار نه بیم ورد مانی بخنه و رور لاه و رور دی

باغ او بین دی تالا کلین کی لا جوابه پا خه پا خه

ای مگ په نش می شه دزون دل دی راز خش نه نوی ساتی په کرکی ته دخیلی نزی نمر شه

ددنیا په نند ای شه جهابین غوند نظر شه دار زه پنځیر کر که مانه لاه و باله ا بهو شه

غوغاجر کر که په سیم بی لندی غوند محشر شه

خان کی خلاص کر که نویم قبله عذاب پا خه

را او چت پیتر هشت دشما بولاله سه غور کی کی بزد په کل که قصر دا اور لاه سپین

دکر کی په تا تری نزد لبر خبر شه له خبره دباری لندی شوړه ابا سین به وره خبره

ای هماد بخت همایه خار دی شم له بال و پره

ای شاه بناز! ای شاه بینه! اعیا به پا خه

۱۳۹۱/۱/۲۰

دشائیزهیله

دھیواد په دنگونگرونوی سلام دی
 په ناونوگر نگونوی سلام دی
 چ ستمانه لادنگ په چاره نه دی
 دزمو په عوز نگونوی سلام دی

* * *

چ قربان یی لهوطن نه مال او سرکر
 دوطن علیم یی خوارو زار او ترکر
 دھغه شهید لهوینه قربان شم
 چ په وینو دینم یی سوی ترکر

* * *

ھغه پیغله ملالي نه چکمه نه ده
 چ زلموسه دنگ په لاره دروی

هغه مور به خود نازو او زرغونه دوی
چی چو سره دجنگ په لاره دره دوی

* * *

هغه سرچ دوطن له سره خاشرشی
هغه وینه چی وطن لوه په کاشرشی
هومرا لو شی چی رسینه تر آسمانه
سر تیری په وطن په سترافخاشرشی

* * *

هغه خوله چی تری او از دحق جگیزی
هغه سترگی چی لظری دعفاب وی
زمونه سترگی آن په هنچی لو علیزی
چی هر حوان بی قهرمان او انتخاب وی

* * *

دوحدات او دیوالی په زناک
دیزی در که دملت را پیدا کیزی
دارحدات او دایوالی دی دائم وی
دشاعر دز په داهیله که قبایلیزی

کال ۱۳۶۶- گمل میاشت
درایو لام ترشاه شهیده

زمالر

پوره پچه دیرش کاله و شو یوره لارده زما
سبا پری خم او ماسنام بیرته پری راحمہ کوتنه
کوتنه و دایم کنه دونخ لی دیولمه
نودابه و دایم چی بیرته پری راحمہ کوتنه

* * *

عمری تیر شوت پخو سو خود دی هر هم
ز ماد ژوند په شپو او و چو کی بد اون ارنغی
د خواه تو اقلاب په کی یو چی بل راحی
په دغه و رانه شان دنیا کی هیچ سمو رانغی

* * *

لکه خ محله نیستی چپو په سه و اخستم
نه یم خبر چی به په کوم گرداب کی خلی شمه
چی په ماتم می دجواب دزره پولی ماتی شوی
ملکرو! زه به لفربیاده خنگله غلی شمه

* * *

دستگونور دزره سرور اند خست اخلي
جو هر کلی ته می تیاره ددره او غم ارجی

مالادیوماتم جامی بد لی کبری نه دی
اور مغمبر و نه می په عزور دل ماتم انجی

***

زماد ژوند ملکری یوزور پاسکل پا تی
سل آفزین دی وی دوسپنی په دغیرفا
په هیخ مشکل کی بیل یوازی نه پرالینبی نه میم
تل بی په شادری دژوند دل نه باز نه زما

***

زماد کور روزی هسان او هم خافظ هسان کی
ه عمر ساعت په ما قیامت شی چی پخیرشی هله
په لومیلار کی حسیران او دریان و دریبیم
یو قدم لارع هسم په مخد کی سپین غرشی هله

***

داسی محفل د شعر نه شتر چی دی نه روی پی
داله مو ترو سخنی دیر رومبی هسیگ هله
بلحای کی نه دریبی چیتی چی شاعر و گری
بیانو قدم په دراندی نه اخلى دیر بی هله

***

لکه نه ماغوندی اوس دا هشم په ملا کور گرچی
ملامت نه کی په خوار دیر مصیبتو نه راغل
خواری هشتو بیاژوندی شتو اوس پرژو اند بشکاری
نه میم خبر چچ په دی خوار خو قیام تونه راغل

۱۳۹۲/۶/۲۲
درادیولار

زما اختر

زما اختر در یو پیتو گریو ایونو اختر
 زما اختر د سوولوو د ذرس د یونا اختر
 زما اختر په سپیرو شوند و د آهونو اختر
 زما اختر د پیرو خوارو زارو زر و نوا اختر
 زما اختر د کی په دیوہ د پتنگانو اختر
 په گلوبنده د کی دا اختر د بلبلانو اختر

۱۳۹۲/۶/۲۲

زما اختر د یو پیغامی د زیر نگ اختر
 زما اختر نه دی د چابنگر و سترنگ اختر
 زمه تیر ووم لکه از غم د گل په خنگ اختر
 زمه به کوچه د هیواد په پت او شگ اختر
 زما اختر دی د زلمود قربانی اختر
 زما اختر وطنه! ستاد و دانی اختر

زما اختر خود شراب پیمانه کی نه دی
 زما اختر خوبند دل فوجیل خانه کی نه دی
 زما اختر یاد دخوبی په افسانه کی نه دی
 زما اختر دشینکی خال و هر دانه کی نه دی

زما اختر دچانیم ز الویه سلگو کی پیتمدی
 زما اختر دبور و میند په سینو کی پیتمدی
 ***

زما اختر د شهید اند مزار اختر
 نهاد اختر د سر بند نی او ایثار اختر
 د سو تو غنو سبر و جندی و انتظار اختر
 زما اختر دی دیار اند دیدار اختر
 را شر زما د زره اختره بختور را شه
 یو په ما مر را خه په تولو برابر را شه

دلىپىنتو د معاصر لقلابى شاعر ولى محمد توپانچى مەنەن پەتائىرى

داسى مى اورىيىچى توفان مەشۇ
منجىرى مراوىى گلان دۇرۇ يىدل
ھەر دلارىڭ پەاوبى دوكى سىتى
د حاسى پە دىرىماقى راغىلە
ھە د گلۇ دغۇنچومالى
چى پەلغۇوبى غۇرپىدىل گلۇنە
خىلىپىنتوپى چى ايمان گىنلە
دازا دىھىلە يى گورتە و يورۇھ
كاروانە ئاپاتىيى جىرسەشلى
ھە د خەنچى د خەنگاچى خادىم
دا لۇچىر اوتاترى ستايپەوال
دا يىملخان اوسىز ياخان د توپى
چى تىقىم كى آب د توپى ساتە
ھە پىشىي بلە بىرسى شاعر
رخانە ئاستاد شاعر ئى دقلزم

^{۱۱} دغۇنچۇنۇ د توفان د اشعار و مجموعە دە.

۱۳۶۳/۳/۱۵
رادیو-پل با غمومی

گلستانِ قل قل

نن جی خیال با توروزر دغور په غرف نو و هی
هه کی نور سر کی نی شوردا آلو تلو شسته
هغه با توردم کی چی په یو پر وا فضا چکوی
نظم ستر گوکی بی بیننا غوندی اتلری
لو کی تورکی دافقان دنار مخون گورکی
چی مندیش په هغورونه کند و الگرچی
شک خم پوهیز چی په دی ایروکی خم گورکی
دغوازی و کی خوز مور دز بی نو لال پرودی
هغه چی تو هکی نی تند غرندی شور دلود
هغه چی شعر کی سرکمی اور نه لرل
هغه اتل چی پل جل و رنه په تیښتہ کی و
عشنی من به بی بی بی نیسا په میر گن تللو
چی چل خت کی دچان په چلوان باله شو
هیواز دستایو پچی داسو قصر مان باله شو

رایادوی مورن ته هعده لایکه که پک نه نه
 دده شانه شه مل همچ نه نه زابل میرنی
 هود غرچنگتی دچل هموده پرنگ کاو
 دغم ره او ده دو لکن دسترنو بولنوره
 چی هی خبره نامه باندی جهان کاو
 چی دن منو بزراره ترسی چاره دیده ام اه
 چی سترنومی دلپستو شعر بنیاد کیه
 زمودن جنری هله لاه پر جوی وی
 پری بی کله لاه هر رنگه او بینه مودام
 هغه میره چی نصیبی دهه دیه ایه ایه
 پهر مهم که دچل خالکوئم در سرمه
 سنه په میرله چنگوند پوشگ که مهش
 هغه کروده هغه امیر دامیرانو اتل
 او لسه! ستاهغه آغلی چلوان یادور

دغور که تو نه دخیسارد کلا لور برجونه
 دهند و سند او دخهار او دکا بل فیبرنی
 چی په نیوسه ببی لره سلوس و جنگ کاو
 چی په دا و ربه بی خور لید دداد و نوره
 چی گردش دبیو بچوں باند اسما کاو
 چی بی آسله سوون مکه ریزدیده لمه اه
 وطنه! انن ستادیو داسی فرزند یادکیری
 چ حاسه هر قلک کی درونه جوی وی
 چی په دکروی لرله پیز و نیمه مودام
 هغه اتل چی بی سوی استقباله راتلی
 یولاس کی تو ره وه پبل کی و قلم ره سره
 هغه جگرن چی جنگ کی لشی او چیک کی مشه
 هغه دسورد لوه کهول داتل انو اتل
 رژوند او مرگ دکرکی هغه قصرمان یاد

غوره استاغنر ملوا او غنونه تسلام دی زما
 داتل ان زیمه تی احترام دی زما

۱۳۶۴/۱/۲۶

کور: شاه شهید
 دلوی جرگی به مناسبت
 د پامیر اخبار چورکړی دی

د جرگو خبری

د افغان د ویر تاریخ په کېږي چوکي
 پېښيو په اوښ دو اوښ دو کلوکي
 د دی ملک د لور آسمان چېلني سړوکي
 د پامیر او هندوکښ په سرداروکي
 د کونړ د سیند په مستو غور زنگوکي
 د میوند د شهید او په جنډوکي
 د زابل او کند هار د نګ تپوکي
 د زلسمود سپینو تورو، پلو شوکي
 سه همدا خبره لاندی بالند کېږي
 چې خبری په جرگو بالند چوریږي

***

د سپین غر او د تور عنتر د ګرتابو
 د خیبر او د بولان د شاه زلمیانو

دولن دتوس یالیو فرزند انو
 دجلگری دتود دگر داتلانو
 سر د توغونک دهیواد دشهیدانو
 پلووک د نیمز الوک گلرخانو
 غورید اکی د چمن د سو گلانو
 په نغموکی د سحر د بیلانا نو
 داسندره په مزه مزه غربینی
 چی خبوی په جرگو باندی جو زیبی

***

چی پخلاشی لاس په غاره چنداشی
 او دوه و رو نه مرود سره سلاشی
 د خوبی هینه په سپنه لاهه ارشی
 یوله بل حنی قربان شی او فداشی
 او حیرانه دغچی چاره ته دینا شی
 خوشالی به مو په گورکی د بابا شی
 یود بل دزنه د سخ دارو دواشی
 د اخوری فری تیاره نهارنا شی
 د ژوند لاری بز موره لاسه بیزی
 د اخبری په جرگو باندی جو زیبی

ملى دود دى عنعنە دتار بخو ده
 اويه چاره دازموزه دنيکوده
 رانه پانى له پيريو او كلو ده
 از ميلى منلى شوي له وختو ده
 له سنه د غيرت او دينستوده
 دير لوره دستوده
 نيميله يى تىل منلى لرغونو ده
 زيه تىگرانه چى زمورداوسنوده
 شى زموره پىلگى پى راقولىرى
 تىچىرى پەجرگو بازى جورىرى

* * *

راخى كىنۇي ديل سەرە پەخواكى
 دۈرۈك عىزىزلى مىنى فضاكى
 دەپلىن پە دغە رونى بىنكلى سىماكى
 دەحلەت او دىيولىلى پە رىنائى
 چى دىسول تىزە كىزىدۇ پە دىنائى
 شو سەلۈرى دەھان پەھەنخواكى
 شى زەھارەنە حاصلە ستارەنائى
 ديل كارىچە دى پە كارىزمالاوسنائى
 زمور دستۇزى چى پە مۇز بە اوارىرى
 ھو خېرى پەجرگو بازى جورىرى

۱۳۶۴/۶/۱۳

کندیستاده همکونه کوکه با تو نو ته

خه عبیه خوشحالی ده جوش جنم دی
 پستانه بلوچ راتمول په یو تفردي
 دافغان اوسله زرهه و تله غنم دی
 په یوه لغري راغونه دل رکه بردی

زموره یونی نموره مینی دی شرکی
 موره تل په یوه لار یوسه ره تلی
 دی خوره په موبه فضاد غبرت کرپکی
 موره په گله دسمه نان دی تل و هله

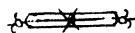
موزه نه منو غیرو دلاس لیکی
 دا په لور او از دنیا نه مون ویلی
 بریستا نه ده دی ز مون دلو فخر کی
 کب لی پونو د خیبر کی حلید لی
 یوم مو هو چو دی یوه لور یو قسم دی
 شه عجیب خوشحالی ده جوش جم دی
 دو خد ناری او چتی لی پسین غذی
 په یوه لغزی اغونه کی لر که بردی

کنک دا باسیند لغمه یوه ده
 یوسف ددی یو آواز دی په یو رکی
 په دی بمن کی گلان دیر و زمه یوه ده
 د بلبل او د بورا په لاز او نیارکی
 د چترال او د بولان اسره یوه ده
 داد مینی ترون شوی په آغا کی
 د بلوش او د پیشتوں پزه یوه ده
 د سنگ او د مورچل په راندازکی
 قربان شوی یه بلبه سره سم دی
 شه عجیب خوشحالی ده جوش و جم دی

یوه خوله یوه سلا په یونظر دی
په یوه لغه راغوندی د لکه بردی

په پامیر او هند و کش زلزله دی
سنوره ک دی دیبا ذر په سرگونه
ویسی شوی نه موږ نوی چو صلح دی
په سراییبی مود نغم قوی په الونه
گن قومونه قبائل او قبیلی دی
خود یو مرام په لاره بز دوسروونه
خواهی شوی مود عزیز مولوی دی
په شانه خوب دو په دراندی قد منه
دبری په لور او چت موهر قدمه دی
شہ عجیب خوشحالی ده جوش و جدمی
تولی سختی موره منلی پیش پیش دی
په یوه لغه راغوندی د لکه بردی

د شمشاد د هسکو خوکو با تو اندر
حاره مو شمه له دی هسکو الونه

دخو شحال او دايمل دنگ ز لمياني
 په خمير اغلى د خمير له سرمه و نه
 در ياخان د باغ او بنه بشکلو گلانو
 غيرت او رسى نن دستا سوله شملونه

قد مونه زين دى
 بوزه زه شو پير پيله (بوزه په چشمانو
 د بېشتو زه
 سستا سو حوان سپين بزير مونه محترم
 خه محبه خوشحالى د جوش و جنم دى

د و خيشه ته مونه زين د و خيشه دى
 په بېشتو زه راغونه ده (زه بېشتو زه
 = = = = =

۱۳۶۶/۹/۱۷

لخیبر غن

زه خیبریم زه خیبریم چلواکی دجنت وریم
 زه دسمن دتوه شپویم دوختونو سپین سخیم
 زه خیبریم زه خیبریم

په هوکی می تخیبری د آزادزوند الها مونه
 په فضالکی می جیا هر دی دشگونو آوازونه
 په لعن می اتوكیروی دغیرت دین گلنه
 سند بزی په هر پای کی دشپونکی سورونه
 چی همازلمی رامست شی بیا په جان کله خیبریم
 زه خیبریم زه خیبریم چلواکی دجنت وریم
 هر کب لچ هر ده می په تاریخ کی انسانده
 تل همازه مان او رته او به شوی همازه
 دغیرت هسکه شمله می دخودیو سبامده
 زمامینه پیشنه ده زمامینه پیشنه ده
 چی هیچ وخت تهیت شوی دی هه چنی تهی سریم

زه خیبریم زه خیبریم چلواکی دجنت وریم
 قول چو دمی کی د توره او دغیش و په رونه
 په سینه می چیل دید د و دزور آسونه
 خون همازه می قوت بی درمات که و همینه
 خاکی که کی د خا در و دیرله زه که که شو

دشمداد ده سکی خوک دشاھین بالقرن نظریم

زه خیریم زه خیریم خپلواکی دجنت وریم

تاترہ می لا پچھائی دکری تو بھشان لگیز دبولا دغزولعنی پیشتوں اولس نازیزی

یو غلی گنگسہ چی می مند کی خو خیری دنیا پو ششمہ بشوی و تھا گو چھی کلیری

نڈا رچی په سکه غارہ من دلراو هشم دبیریم

زه خیریم زه خیریم خپلواکی دجنت وریم

کہ پرو تو رہ تو پک من د تو پا فماشین داڑھ خرزہ کلک و تھا لارا کم پا قابو می خیل اختیار

دانہ ماد جھا اواز کا دازما دخولی شعرا کا نیشتوں اولس ہو سیارہ کا لہا ہر قبیل دی

زه ددو دمیرن توب د لیو نتوب قوی سنگریم

زه خیریم زه خیریم خپلواکی دجنت وریم

عوارد اچی ماعلام کری آزادی لہا خالی زور زور پر زور اغلاچی سنا کی المانہ واخلي

دانہ ماد عزت کو کری آبادی لمانہ خالی دشین طن پہ مینہ فھادی لہا واخلي

زه پوہ شوی لخوانہ ددی حرف پہ زیر و زوریم

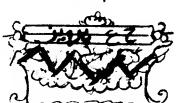
زه خیریم زه خیریم خپلواکی دجنت وریم

خرزہ دا ایم پا گلھی تھر خپر پیشتوں دی او تھرچی پر کی دسیمہ دی دستراو لشون دن و کی

دانہ ماعنی غیز ددو کوہ دی کی دتوں وی پیشتوں کی نعمتو پیشتوں کی قانون وی

نویزہ پا پدی جھائکی د خپلواکہ آسمان نعمیم

زه خیریم زه خیریم خپلواکی دجنت وریم

۱۸۷ دو لئی مطبع